

J V Stalin

Om kollektiviseringen av jordbruket

Innehåll

Introduktion	1
Ur Centralkommitténs politiska verksamhetsberättelse på SUKP(b):s femtonde kongress	2
3. Utvecklingstempot i vårt lantbruk	2
På spannmålsfronten	7
Ur ett samtal med studenterna vid röda professurens institut, kommunistiska akademien och Sverdlov-universitetet den 28 maj 1928.....	7
Lenin och frågan om förbundet med medelbonden.....	14
Svar till kamrat S.....	14
Ur Om högeravvikelsen i Sovjetunionens Kommunistiska Parti (bolsjevikerna).....	21
c) Om bönderna	21
Det stora genombrottets år	22
Till Oktoberrevolutionens tolvårsdag.....	22
I. På arbetsproduktivitetens område	23
II. På det industriella uppbyggets område	24
III. På jordbruksuppbyggets område	25
Slutsatser	30
Till agrarpolitikens frågor i Sovjetunionen	30
Tal på agrarerna-marxisternas konferens den 27 december 1929	30
I. ”Jämvikts”-teorin	31
II. Teorin om ”automatismen” i det socialistiska uppbygget	33
III. Teorin om småbondebrukets ”stabilitet”	34
IV. Stad och landsbygd	37
V. Om kollektivbrukens natur	39
VI. Klassförskjutningarna och vändningen i partiets politik.....	41
VIII. Slutsatser	43
Till frågan om politiken att likvidera kulakerna som klass	43
Svindel av framgångarna.....	46
Till frågorna om kollektivbruksrörelsen.....	46
Svar till kamrater kollektivbrukare	50

Introduktion

De tal och artiklar som återges i denna samling täcker åren 1927-1930, då frågan om jordbruket och dess kollektivisering kom upp på dagordningen på allvar i det sovjetiska kommunistpartiet. Alla utom den första texten, som är ett utdrag ur Stalins politiska verksamhetsberättelse på 15:e partikongressen, är hämtade från den officiella svenska utgåvan av Stalins *Leninismens problem* (Moskva 1951).

Publiceringen av dessa Stalin-texter är avsedda som komplement till Moshe Lewins arbete [Bönderna och sovjetmakten: 1928-1930. En studie av kollektiviseringen i Sovjetunionen](#), som vi håller på att publicera på marxistarkivet och där Stalin-texterna citeras och refereras.

Omslaget till 1:a franska upplagan av Lewins bok om kollektiviseringarna (1966)

Den som läser Stalin-texterna noggrant och med eftertanke kommer att upptäcka hur tyngdpunkten i argumentationen förändras med tiden. Att beslutet att ”likvidera kulakerna som klass” ledde till en hel del bakslag och framtvängde en viss reträtt, framgår bl a av den näst sista artikeln i samlingen, ”Svindel av framgångarna”, där det också utses syndabockar som skyldiga till de värsta överdrifterna.

Men om man verkligen vill veta vad som skedde, de olika uppfattningar och politiska linjer som fanns och hur besluten växte fram och implementerades, då räcker det inte med att läsa Stalins texter, som ger en tillrättalagd bild av skeendet – de är partsinlagor där Stalin ska framstå som en mer eller mindre ofelbar marxist-leninistiskt ledare, medan de som har avvikande uppfattningar är revisionister, kapitalistfarare eller något ännu värre.

Den som vill tränga in bakom kulisserna och sätta Stalins bidrag i sitt rätta sammanhang behöver därför ta del av annan litteratur. Den grundligaste redovisningen och analysen av kollektiviseringarna Moshe Lewins ovan nämnda bok, men det finns även andra arbeten (bl a

av ekonomen Alec Nove) som behandlar olika aspekter av problemet. En lista med sådana arbeten följer:

På engelska:

Alexander Erlich: *The Soviet Industrialization Debate*

Moshe Lewin: *Russian Peasants and Soviet Power* (OBS under översättning)

På svenska:

Charles Bettelheim: [Klasstriderna i Sovjetunionen - Andra perioden 1923-1930](#)

Stephen F Cohen: [Bucharin och den ryska revolutionen](#) (Bucharin var Stalins huvudmotståndare under den aktuella perioden)

Isaac Deutscher: [Stalin](#) och [Den avväpnade profeten](#)

Moshe Lewin: [Bönderna och sovjetmakten: 1928-1930](#)

Alec Nove: *Sovjets ekonomiska utveckling* (1971)

Nicolás Werth: "En stat mot sitt folk" (i *Kommunismens svarta bok*)

Lennart Samuelson (red): *Bönder och bolsjeviker* (med bidrag av Moshé Lewin, Viktor Danilov m fl). Där ingår bl a artikeln *Jordbrukets kollektivisering och elimineringen av kulakerna* av Tatiana Sorokina.

MF 10/11 2020

Ur Centralkommitténs politiska verksamhetsberättelse på SUKP(b):s femtonde kongress

3. Utvecklingstempot i vårt lantbruk

a) På landsbygden har vi däremot en förhållandevis långsam produktionsökning. Medan bruttoproduktionens ökning (i förkrigsrubel) år 1925-26 uppgick till 19,2 procent jämfört med föregående år, 1926-27 utgjorde 4,1 procent och 1927-28 kommer att utgöra 3,2 procent, så skall enligt statsplanekommisionens preliminära och avsevärt beskrivna utkast för de närmaste fem åren produktionsökningen under de fem åren stiga till 24 procent med en genomsnittlig produktionsökning på 4,8 procent per år, varvid lantbruksproduktionen år 1931-32 skall ha stigit med 28-30 procent jämfört med förkrigsproduktionen.

Detta är en mer eller mindre tillfredsställande årlig ökning av lantbruksproduktionen. Men den kan på intet sätt kallas vare sig rekordartad i jämförelse med de kapitalistiska länderna eller tillräcklig för att för framtiden bevara den erforderliga jämvikten mellan lantbruket och vår nationaliserade industri.

I Nordamerikas förenta stater uppgick den årliga ökningen av lantbrukets bruttoproduktion under tioårsperioden 1890-1900 till 9,3 procent, under tioårsperioden 1900-10 till 3,1 procent, under tioårsperioden 1910-20 till 1,4 procent. I förkrigstidens Ryssland utgjorde lantbrukets årliga produktionsökning under tioårsperioden 1900-11 mellan 3,2 och 3,5 procent.

Det är sant att vårt lantbruks årliga produktionsökning under femårsperioden från 1926-27 till 1931-32 kommer att utgöra 4,8 procent och att procenttalet för lantbruksproduktionens ökning under sovjetsystemet uppenbarligen stigit jämfört med den ökning, som ägde rum i det kapitalistiska Ryssland. Man får emellertid inte glömma att medan den nationaliserade industrins bruttoproduktion år 1931-32 kommer att vara *dubbelt* så stor som industrins förkrigsproduktion och att hela industrins produktion år 1931-32 kommer att överstiga'

förkrigsnivån med närmare 70 procent, så kommer lantbruksproduktionen vid denna tid att överskrida lantbrukets för-krigsproduktion endast med 28 á 30 procent, d. v. s. *med mindre än en tredjedel*.

Med hänsyn härtill kan utvecklingstempot i vårt lantbruk inte anses vara tillräckligt tillfredsställande.

b) Hur skall detta jämförelsevis långsamma utvecklingstempo i lantbruket jämfört med vår nationaliserade industris utvecklingstempo förklaras?

Det får sin förklaring både därav, att vår lantbruksteknik är oerhört efterbliven och att landsbygden befinner sig på en ytterst låg kulturnivå samt i all synnerhet därav, att vår splittrade lantbruksproduktion inte åtnjuter de företräden som vår förenade, nationaliserade storindustri besitter. Lantbruksproduktionen är för det första inte nationaliserad och inte förenad, utan splittrad och uppdelad i smådrift. Den bedrivs inte planmässigt och är tills vidare i stor utsträckning underkastad småproduktionens anarki. Den är inte förenad och organiserad i stordrift genom kollektivisering, och därför utgör den fortfarande ett lämpligt fält för kulak-elementens utsugningsverksamhet. Dessa omständigheter berövar det splittrade lantbruket de kolossala företräden, som en förenad och planmässigt driven stordrift erbjuder och som vår nationaliserade industri förfogar över.

Var skall utvägen sökas för lantbruket? Måhända i fördröjande av utvecklingstempot för vår industri i allmänhet och isynnerhet för vår nationaliserade industri? Under inga omständigheter! Det skulle vara en högst reaktionär, antiproletär utopi. (*Tillrop: "Riktigt!"*) Den nationaliserade industrin måste och kommer att utvecklas i forcerat tempo. Det är garantin för vår frammarsch till socialismen. Det är garantin för att lantbruket självt sist och slutligen kommer att industrialiseras.

Var finns då utvägen? Utvägen ligger i övergång från små och splittrade bondebruk till stora och förenade jordbruk på basis av samfällad brukning av jorden, den ligger i övergång till kollektiv brukning av jorden på basis av en ny och högre teknik.

Utvägen ligger i att man så småningom men oavslåligt, inte medelst påtryckning utan genom föredöme och övertygande förenar småbruken och miniatyrjordbruken till stora jordbruk på basis av samfällad, kooperativ, kollektiv brukning av jorden med användning av lantbruksmaskiner och traktorer, med användning av vetenskapliga metoder för jordbrukets intensifiering.

Någon annan utväg finns inte.

Om detta inte sker, blir vårt lantbruk inte i stånd att vare sig hinna upp eller gå förbi de på lantbrukets område mest utvecklade kapitalistiska länderna (Kanada o. a.).

Alla våra åtgärder i syfte att kringskära de kapitalistiska elementen i lantbruket, att utveckla de socialistiska elementen på landsbygden, att leda in bondebruken i den kooperativa utvecklingens strömfåra, att öva planmässigt inflytande på landsbygden från statens sida för att omfatta bondehushållningen såväl i fråga om försörjningen och avsättningen som produktionen — alla dessa åtgärder är visserligen avgörande men likväl endast förberedande åtgärder till jordbrukets överförande på kollektivismens spår.

c) Vad har partiet uträttat i denna riktning under de två gångna åren? Det är inte så litet som uträttats men ändå långt ifrån allt vad som kunde ha gjorts.

Vad det beträffar att omfatta jordbruket så att säga *utifrån*, ifråga om jordbrukets försörjning med nödvändiga varor och lantbruksprodukternas avsättning, så har vi följande framgångar att anteckna: lantbrukskooperationen förenar nu närmare en tredjedel av samtliga bondehushåll;

konsumentkooperationen har ökat sin andel av landsbygdens försörjning från 25,6 procent år 1924-25 till 50,8 procent år 1926-27; de kooperativa och statliga organen har ökat sin andel av lantbruksprodukternas avsättning från 55,7 procent år 1924-25 till 63 procent år 1926-27.

Vad det beträffar att omfatta jordbruket så att säga *inifrån*, på lantbruksproduktionens område, så har här utträttats förskräckligt litet. Man behöver bara nämna att kollektivbruken och sovjetbruken för närvarande levererar bara något över 2 procent av den totala lantbruksproduktionen och drygt 7 procent av varuproduktionen.

Det finns naturligtvis en hel del orsaker härtill, objektiva såväl som subjektiva. Oskicklig behandling av frågan, bristande uppmärksamhet från våra funktionärers sida beträffande denna fråga, böndernas konservatism och efterblivenhet, brist på medel som behövs för att finansiera böndernas överförande till samfällad brukning av jorden o. s. v. Och det kräves avsevärda medel för detta ändamål. Lenin yttrade på tionde kongressen att vi ännu saknar de fonder som behövs för att underordna lantbruket den statliga eller kollektiva principen. Jag tror att vi nu kommer att få sådana fonder, och att de med tiden måste komma att öka. Emellertid tar saken en sådan vändning, att om inte de splittrade bondebruken sammanslutes, om de inte föres över till samfällad brukning av jorden, så finns det ingen möjlighet att i avsevärd grad driva på varken intensifieringen eller mekaniseringen av lantbruket, ingen möjlighet för vårt lantbruk att i sitt utvecklingstempo hinna upp kapitalistiska länder, sådana som exempelvis Kanada.

Därför består uppgiften i att koncentrera våra på landsbygden arbetande funktionärers uppmärksamhet på denna viktiga sak.

Jag tror att de uthyrningsställen för lantbruksmaskiner, som inrättats vid jordbrukskommisariatens organ och vid jordbrukskooperativen, måste spela en mycket stor roll härvidlag.

Här ett exempel på hur sovjetbruken ibland hjälper bönderna att gå över till kollektivt jordbruk, vilket är till oerhörd fördel för bönderna. Jag syftar på Förenade ukrainska sovjetbruken, som med sina traktorer kommit bönderna i Odessadistriktet till bistånd, och ett brev från dessa bönder som nyligen publicerades i *Izvestija*, i vilket de ger uttryck åt sin tacksamhet för den hjälp de erhållit. Tillåt mig att läsa upp brevet. (*Tillrop: "Var så god!"*)

"Vi, inflyttade bönder på gårdarna 'Sjevtjenko', 'Krasin', 'Kalinin', 'Röd gryning' och 'Soluppgång', uttalar vår djupt kända tacksamhet till sovjetmakten för den stora hjälp som lämnats oss vid återupprättandet av vårt hushåll. De flesta av oss var fattigbönder, som saknade både hästar och redskap och inte var i stånd att bruka den jord som tilldelats oss, *utan var tvungna att arrendera ut den åt kulaker, som var gamla på platsen, mot en del av skörden*. Skörden blev dålig, då det ju är en känd sak att en arrendator inte bryr sig om att bruka en annans jord väl. De knappa krediter vi erhöi av staten gick åt till mat för oss själva, och vi blev allt fattigare år för år.

I år fick vi besök av en representant för Förenade ukrainska sovjetbruken, som föreslog oss att vi i stället för att ta penningkrediter skulle låta plöja vår jord med traktorer. Samtliga inflyttade, med undantag av några kulaker, gick med på förslaget, ehuru vi föga trodde på att arbetet skulle göras ordentligt. Till vår stora glädje och till kulakernas förargelse plöjde traktorerna upp all nyodlingsjord och trädesåkrarna; de plöjde och harvade 5 å 6 gånger för att rensa bort ogräset samt besådde slutligen hela fältet med sorterat vete. Nu skrattar kulakerna inte längre åt traktoravdelningens arbete. I år har bönderna i vårt distrikt till följd av regnbristen så gott som inte alls sått något höstvete, och på de platser där man sått har det ännu inte kommit upp. *Men vi inflyttade kan glädja oss dt att på våra trädesåkrar hundratals desiatiner är täckta med en grönskande och präktig vetebrodd, vars make inte finnes ens i de rikaste tyska kolonierna.*

Utöver sådden av höstvetet plöjde traktorerna upp hela trädan för vårsådden. *Nu finns det inte en enda desiatin av vår jord, som är oplöjd eller utarrenderad. Det finns inte en enda fattigbonde bland oss, som inte har några desiatiner besådda med höstvete.*

Sedan vi sett det arbete traktorerna utfört, vill vi inte längre fortsätta med småbruk på fattigbondevis. *Vi har beslutat att organisera ett gemensamt jordbruk med användning av traktorer, där det inte kommer att finnas små åkerlappar tillhörande enskilda bönder. Sovjetbruket 'Taras Sjevtjenko' har redan åtagit sig att organisera vårt traktorjordbruk, och vi har ingått avtal med det.*" (Izvestija nr 267, den 22 november 1927.)

Så skriver bönderna.

Om vi hade flera sådana exempel, kamrater, skulle vi kunna göra stora framsteg ifråga om landsbygdens kollektivisering.

Partiets uppgift: att utvidga kooperationens och de statliga organens omfattning av bonde jordbruket ifråga om avsättningen och försörjningen och göra det till en aktuell praktisk uppgift för vårt uppbyggnadsarbete på landsbygden att gradvis föra över de splittrade bondebruken till förenade storbruk, till samfälld, kollektiv brukning av jorden på basis av jordbrukets intensifiering och mekanisering, utgående från den synpunkten att en sådan utvecklingsväg är ett ytterst viktigt medel att påskynda lantbrukets utvecklingstempo och att övervinna de kapitalistiska elementen på landsbygden.

* * *

Sådana är i stort sett resultaten och landvinningarna på det ekonomiska uppbyggets område.

Det betyder inte att allt står väl till hos oss på detta område. Nej, kamrater, det är långt ifrån så att allt står väl till hos oss.

Vi har exempelvis element av varuhunger. Det är ett minus i vår hushållning. Men tills vidare är detta minus tyvärr ofrånkomligt. Ty det faktum att vi utvecklar framställningen av produktionsredskap och produktionsmedel i ett snabbare tempo än den lätta industrin, det är ett faktum som i och för sig förutbestämmer att det fortfarande kommer att råda en viss varuhunger i landet under de närmaste åren. Men vi kan inte handla annorlunda, om vi på allt sätt vill driva landets industrialisering framåt.

Det finns personer, exempelvis vår opposition, som hämtar material för sin ideologi i spekulantköerna och larmar om varuhunger men samtidigt kräver att det skall bedrivas en politik, som går ut på "överindustrialisering". Men det är naturligtvis dumt, kamrater. Så kan bara okunnigt folk tala. Vi kan inte och får inte inskränka den tunga industrin för att på allt sätt utveckla den lätta industrin. Och för resten är det omöjligt att i tillräcklig grad utveckla den lätta industrin utan att den tunga industrins utveckling påskyndas.

Man skulle kunna öka införseln av färdigvaror och på så vis lindra varuhungern, något som oppositionen en tid yrkade på. Men detta förslag var så dumt att oppositionen fick lov att frånga det. En annan fråga är, hur pass skickligt man hos oss sköter saken att mildra elementen av varuhunger, vilket är fullt möjligt i våra förhållanden och vilket partiet ständigt har yrkat på. Jag tror att det är just på detta område som inte allt står väl till hos oss.

Vidare har vi ett sådant faktum som att det finns ett jämförelsevis stort antal kapitalister såväl på industrins som på handelns område. Den specifika vikt dessa element besitter är inte så liten som en del av våra kamrater ibland gör gällande. Det är också ett minus i vår hushållningsbalans.

Jag läste nyligen en i alla avseenden intressant bok av kamrat Larin: "Privatkapitalet i Sovjetunionen". Jag skulle vilja rekommendera kamraterna att läsa denna bok.

Ni skall där få se, hur behändigt och skickligt kapitalisten maskerar sig under sken av producentkooperation, under sken av lantbrukskooperation, under sken av ett eller annat statligt handelsorgan. Göres det allt för att kringskära, inskränka och äntligen driva ut de kapitalistiska elementen ur folkhushållningens sfär? Jag tror inte att allt göres. Jag känner exempelvis till att det inom hemslöjdsindustrin i allmänhet, bl. a. inom läder- och textilindustrierna finns ett inte så litet antal nya miljonärer, som trälbinder hemslöjdsidkare och småproducenter överhuvud taget. Göres det allt för att ekonomiskt inringa och tränga ut dessa utsugarelement genom att anknyta hemslöjdsidkarna till Kooperationen eller till de statliga organen? Det kan knappast betvivlas att långt ifrån allt göres på detta område. Och ändå har denna fråga en mycket allvarlig betydelse för oss.

Vidare har vi en viss ökning av kulakernas antal på landsbygden. Det är ett minus i vår hushållningsbalans. Göres det allt för att ekonomiskt kringskära och isolera kulakerna? Jag tror inte det. De kamrater har orätt, som anser att man kan och bör göra slut på kulakerna med hjälp av administrativa åtgärder, genom GPU: sagt, stämplat och basta. Det är ett lätt men långt ifrån effektivt medel. Kulaken måste betvingas genom åtgärder av ekonomisk natur och i enlighet med sovjetlagen. Och sovjetlagen är ingen tom fras. Det utesluter naturligtvis inte att man kan vidtaga vissa nödvändiga administrativa åtgärder mot kulaken. Men de administrativa åtgärderna får inte ersätta åtgärder av ekonomisk natur. Det bör ägnas allvarlig uppmärksamhet åt den förvrängning av partilinjens ifråga om kampen mot kulakerna, som förekommer i våra kooperativa organs praxis, speciellt på lantbrukskreditens område. Vidare har vi ett sådant faktum som den ytterst långsamma takten då det gäller att sänka självkostnaderna i industrin, partipriserna på industrivaror och särskilt detaljpriserna på stadsvaror. Det är också ett minus i vårt ekonomiska uppbygges balans. Det måste konstateras att vi här stöter på ett mycket starkt motstånd från apparatens sida, den statliga såväl som den kooperativa och partiapparatens. Våra kamrater förstår tydligen inte att politiken att sänka priserna på industrivaror är en av de viktigaste hävstångarna när det gäller att förbättra vår industri, att utvidga marknaden och att stärka just denna källa, som ensam kan utgöra grunden för vår industris utveckling. Det kan väl knappast råda något tvivel om att detta minus kan avhjälpas endast genom skoningslös kamp mot apparatens tröghet, mot apparatens motstånd vid prissänkningens politikens genomförande.

Slutligen har vi sådana minus som brännvinet i budgeten, det ytterligt långsamma utvecklingstempot i utrikeshandeln och bristen på reserver. Jag tror att man skulle kunna börja så småningom inskränka brännvinsförsäljningen och i stället för brännvinet anlita sådana inkomstkällor som radion och filmen. Varför skulle man i själva verket inte ta hand om dessa synnerligen viktiga medel och för detta arbete utse handlingskraftiga personer, äkta bolsjevikerna som framgångsrikt kunde taga itu med denna sak och göra det möjligt att äntligen inskränka brännvinsförsäljningen?

Vad utrikeshandeln beträffar, så synes det mig att en hel rad svårigheter som vi möter på hushållningens område har sin rot i den otillräckliga exporten. Kan vi ytterligare driva upp exporten? Jag tror att vi kan. Göres det allt för att sätta full fart på exporten? Det tror jag inte.

Detsamma bör sägas om reserverna. De kamrater har fel, som säger — ibland av obetänksamhet och ibland på grund av bristande sakkännedom — att vi saknar reserver. Nej, kamrater, vi har vissa reserver, om än inte så stora. Alla våra statliga organ, från kommun- och guvernementsorganen till områdes- och centralorganen, bemödar sig att lägga upp en del reserver för svåra tider. Men dessa reserver är inte stora, det måste erkännas. Därför består uppgiften i att i största möjliga utsträckning öka reserverna, även om det ibland blir nödvändigt att inskränka en del löpande behov.

Sådana, kamrater, är skuggsidorna i vårt ekonomiska uppbygge, vilka det gäller att ägna uppmärksamhet åt och som till varje pris måste övervinnas för att vi skall bli i stånd att rycka framåt i snabbare tempo.

Tal 3 december 1927

På spannmålsfronten

Ur ett samtal med studenterna vid röda professurens institut, kommunistiska akademien och Sverdlov-universitetet den 28 maj 1928¹

Fråga: Vad bör anses som det väsentliga i våra svårigheter beträffande spannmålsansaffningen? Vari består utvägen ur dessa svårigheter? Vilka slutsatser måste vi i samband med dessa svårigheter dra beträffande vår industris utvecklingstempo i allmänhet och i synnerhet med hänsyn till proportionen mellan den lätta och den tunga industrin?

Svar: Vid första ögonkastet kan det förefalla som om våra spannmålssvårigheter vore en tillfällighet, bara resultatet av dålig planläggning, bara resultatet av en rad fel vid uppgörandet av vår hushållningsbalans.

Men det är endast vid första ögonkastet man kan få det intrycket. I själva verket ligger orsakerna till dessa svårigheter betydligt djupare. Att dålig planering och fel vid hushållningsbalansens uppgörande här spelat en betydande roll, därom råder inget tvivel. Men att skylla allt på dålig planering och tillfälliga fel vore att göra sig skyldig till det största fel. Det vore felaktigt att underskatta planeringens roll och betydelse. Men det vore ett ännu större fel att överdriva planprincipens roll i den tron att vi redan uppnått en sådan utvecklingsnivå, att vi har möjlighet att planera och reglera allt.

Man får inte glömma att förutom de element, som underordnar sig vår planmässiga påverkan, det också finnes andra element i vår folkhushållning, vilka tillsvärdare inte underkastar sig vår planering, och att det slutligen finnes fiendliga klasser, vilka inte kan övervinnas bara genom Statsplanekommisionens verksamhet.

Därför tror jag att man inte får reducera det hela till enkla tillfälligheter, till fel i planeringen o. s. v.

Var är alltså roten och upphovet till våra svårigheter på spannmålsfronten?

Roten och upphovet till våra spannmålssvårigheter är att tillväxten i produktionen av varuspannmål hos oss går långsammare än stegringen av efterfrågan på spannmål.

Industrin växer. Antalet arbetare växer. Städerna växer. Och slutligen växer också de områden, där tekniska råämnen (bomull, lin, betor o. s. v.) odlas, vilka områden uppvisar efterfrågan på varuspannmål. Allt detta leder till snabb stegring av efterfrågan på spannmål, på varuspannmål. Men produktionen av varuspannmål växer i mördande långsamt tempo.

Man kan inte påstå att de spannmålsreserver, som staten disponerar, i år skulle varit mindre än i fjol eller för två år sedan. Tvärtom, i år har staten förfogat över mycket mera spannmål än under de föregående åren. Och ändå står vi inför svårigheter beträffande spannmålen.

Här några siffror. 1925/26 kunde vi till den 1 april samla 434 milj. pud (1 pud = 16 kg.) spannmål. Därav exporterade vi 123 milj. pud. Det återstod följaktligen i landet 311 milj. pud lagrad spannmål. 1926/27 hade vi till den 1 april anskaffat 596 milj. pud spannmål. Därav exporterade vi 153 milj. pud. Det återstod i landet 443 milj. pud lagrad spannmål. 1927/28 hade vi till den 1 april anskaffat 576 milj. pud spannmål. Därav exporterade vi 27 milj. pud.

¹ OBS detta är en ofullständig redovisning av Stalins tal (framgår även av det sägs vara "Ur ett samtal..." – Red

Det återstod i landet 549 milj. pud lagrad spannmål. Med andra ord, vi hade i år till den 1 april anskaffat en spannmålmängd för landets behov, som var 100 milj. pud större än fjolårets förråd och 230 milj. pud större än förrådet för två år sedan. Och ändå har vi i år svårigheter på spannmålsfronten.

I ett av mina föredrag har jag redan nämnt att landsbygdens kapitalistiska element och framför allt kulakerna utnyttjat dessa svårigheter för att undergräva sovjetmaktens ekonomiska politik. Ni vet att sovjetmakten vidtagit en rad åtgärder i syfte att likvidera kulakernas sovjetfientliga aktion. Jag skall därför inte här närmare ingå på den frågan. I detta sammanhang är det en annan fråga, som intresserar mig. Jag menar frågan om orsakerna till att produktionen av varuspannmål (spannmål för avsalu), ökar så långsamt, frågan om att produktionen av varuspannmål hos oss ökar långsammare än efterfrågan på spannmål, ehuru vi redan uppnått förkrignivån beträffande den besädda arealen och bruttoproduktionen av spannmål.

Är det inte i själva verket ett faktum att vi redan uppnått förkrignivån ifråga om den besädda arealen? Jo, det är ett faktum. Är det inte ett faktum att bruttoproduktionen av spannmål redan i fjol nådde upp till förkrigstidens produktionsnivå, d. v. s. uppgick till 5 miljarder pud spannmål? Jo, det är ett faktum. Hur skall man i så fall förklara att vi trots dessa omständigheter endast producerar hälften av den varuspannmål vi producerade före kriget och exporterar till utlandet endast en tjugondel av den spannmålmängd vi utförde före kriget?

Förklaringen ligger framför allt och huvudsakligen däri, att Oktoberrevolutionen förändrat vårt lantbruks struktur, att vi övergått från godsägarnas och kulakernas storbruk, som levererade 'den största delen av spannmålen för marknaden, till småbruk och medelstora bondebruk, som levererar den minsta delen av spannmålen för avsalu. Redan den omständigheten, att vi före kriget hade 15-16 milj. individuella bondehushåll, medan vi nu har 24-25 milj. bondehushåll — enbart detta vittnar om att vårt lantbruk nu huvudsakligen baserar sig på småbondebruket, som levererar ett minimum av varuspannmål.

Stordriftens styrka i jordbruket, vare sig det är godsjordbruk, kulakjordbruk eller kollektivjordbruk, består däri, att denna stordrift har möjlighet att använda maskiner, att utnyttja vetenskapens vinningar, att använda gödningsämnen och att höja arbetsproduktiviteten samt därigenom producera största möjliga spannmålmängd för avsalu. Och omvänt, småbondebrukets svaghet består däri, att det saknar eller så gott som saknar dessa möjligheter och till följd därav är en till hälften konsumerande, föga varuproducerande hushållning.

Tag exempelvis kollektivbruket och sovjetbruket. Av hela sin bruttoproduktion levererar de 47,2 procent i form av varuspannmål. Med andra ord, de levererar jämförelsevis mera varuspannmål än godsägarnas jordbruk levererade före kriget. Och de små- och medelstora bondehushållen? Av hela sin produktion levererar de endast 11,2 procent i form av varuspannmål. Skillnaden är som vi ser ganska iögonenfallande.

Här några siffror, som visar bilden av spannmålsproduktionens struktur i det förflutna, under förkrigsperioden, och för närvarande, efter Oktoberrevolutionen. Dessa siffror har lämnats av kamrat Nemtjinov, medlem av Statistiska centralstyrelsens kollegium. Siffrorna gör inte anspråk på att vara exakta, vilket kamrat Nemtjinov påpekar i sitt meddelande — de endast ger möjlighet att göra ungefärliga kalkyler. Men dessa siffror är fullt tillräckliga för att man skall kunna förstå skillnaden mellan förkrigsperioden och perioden efter Oktoberrevolutionen,, evad det gäller spannmålsproduktionens struktur i allmänhet och varuspannmålsproduktionens struktur i synnerhet.

	Bruttoproduktion av spannmål Milj. pud %		Varuspannmål (omsättningen på landsbygden inte inberäknad) Milj. pud %		Saluförd spannmål i %
<i>Före kriget:</i>					
1. Godsägare	600	12,0	281,6	21,6	47,0
2. Kulaker	1 900	38,0	650,0	50,0	31,0
3. Medel- och småbönder	2.500	50,0	369,0	28,4	14,7
Summa	5.000	100,0	1.300,6	100,0	26,0
<i>Efter kriget (1926/27):</i>					
1. Sovjetbruk och kollektivbruk	80,0	1,7	37,8	6,0	47,2
2. Kulaker	617,0	13,0	126,0	20,0	20,0
3. Medel- och småbönder	4.052,0	85,3	466,2	74,0	11,2
Summa	4.749,0	100,0	630,0	100,0	13,3

Vad säger oss denna tabell?

Den säger oss för det första, att spannmålsproduktionen till sin övervägande del övergått från godsägarna och kulakerna till små- och medelbönderna. Det innebär att små- och medelbönderna, som fullständigt befriats från godsägarnas förtryck och i det väsentliga, undergrävt kulakernas styrka, fått möjlighet att radikalt förbättra sitt materiella läge. Det är ett resultat av Oktoberrevolutionen. I detta yttrar sig framför allt den avgörande vinning, som böndernas huvudmassa uppnådde genom Oktoberrevolutionen.

Den säger oss för det andra att det hos oss är små-och framförallt medelbönderna, som är de huvudsakliga innehavarna av varuspannmål. Det innebär att Sovjetunionen till följd av Oktoberrevolutionen blivit ett småbondehushållningens land inte bara beträffande bruttoproduktionen av spannmål, utan också beträffande produktionen av varuspannmål samt att medelbonden blivit jordbrukets ”centrala figur”.

Den säger oss för det tredje att den omständigheten att (det stora) godsjordbruket likviderats, att (det stora) kulakjordbruket gått ned till mindre än en tredjedel och att en övergång skett till småbondebruket, vilket levererar endast 11 procent varuspannmål under det att ett någorlunda utvecklat samhällsligt storbruk på spannmålsproduktionens område (kollektivbruk, sovjetbruk) saknas, måste leda och faktiskt lett till att produktionen av varuspannmål starkt sjunkit i jämförelse med förkrigstiden. Det är ett faktum att varuspannmålen hos oss Mu gått ner till hälften, ehuru bruttoproduktionen av spannmål uppnått förkrignivån.

Här är roten och upphovet till våra svårigheter på spannmålsfronten.

Det är just därför man inte helt enkelt kan betrakta våra svårigheter på spannmålsanskaffningens område som en tillfällighet.

En viss negativ roll har här utan tvivel också 'den omständigheten spelat, att våra handelsorganisationer i onödan åtagit sig att förse ett antal små och medelstora städer med spannmål, vilket inte kunde undgå att i viss mån minska statens spannmålsförråd. Men det finns inte den

ringaste grund att betvivla, att det inte är denna omständighet som är roten till våra svårigheter på spannmålsfronten, utan det faktum att vårt jordbruks produktion för avsalu utvecklats långsamt, medan efterfrågan på varuspannmål starkt ökat.

Hur skall man finna en utväg ur detta läge?

Det finns personer, som tycker sig skönja en utväg ur detta läge i återgång till kulakjordbruket, i kulakjordbrukets utveckling och utbredning. Dessa personer dristar, sig inte att tala om återgång till godsjordbruket, ty de inser tydligen att det är farligt att i våra dagar prata om sådana saker. Så mycket hellre talar de i stället om nödvändigheten att på allt sätt utveckla kulakjordbruket i... sovjetmaktens intresse. Dessa personer menar att sovjetmakten samtidigt skulle kunna stödja sig på två motsatta klasser: på kulakklassen, vars ekonomiska princip är arbetarklassens utsugning, och på arbetarklassen, vars ekonomiska princip är tillintetgörandet av varje utsugning. Det är ett konststycke, värdigt reaktionärer.

Det behöver inte ens bevisas att dessa reaktionära ”planer” inte har' någonting gemensamt med arbetarklassens intressen, med marxismens principer och med leninismens uppgifter. Pratet om att kulaken ”inte är sämre” än stadskapitalisten, att kulaken inte alls utgör någon större fara än städernas nepmän, att vi därför nu inte alls behöver ”frukta” kulakerna — dessa resonemang är tomt liberalt svammel, som avtrubbar arbetarklassens och de stora bonde-massornas vaksamhet. Man får inte glömma att medan vi i industrin kan sätta den socialistiska storindustrin, vilken levererar nio tiondelar av alla industrivaror, som motvikt mot småkapitalisten i städerna, så kan vi på lantbruksproduktionens område såsom motvikt mot kulakernas storbruk endast sätta kollektivbruken och sovjetbruken, som ännu inte vunnit stadga och endast producerar en åttiondel av den spannmål som kulak jordbruken avkastar. Att inte inse betydelsen av kulakstorbruket på landsbygden, att inte förstå att kulakernas specifika vikt på landsbygden är hundra gånger större än småkapitalisternas specifika vikt i stadsindustrin — det är att förlora förståndet, att bryta med leninismen och att löpa över till arbetarklassens fiender.¹

Hur skall man således finna en utväg ur detta läge?

1. Utvägen ligger framför allt däri, att man övergår från de efterblivna och splittrade småbondebruken till förenade, samhälleliga storbruk, som är försedda med maskiner, rustade med vetenskapens vinningar och i stånd att producera största möjliga mängd varuspannmål. Utvägen ligger i övergång från det individuella bondejordbruket till kollektivdrift, till samhällelig drift i jordbruket.

Redan under Oktoberrevolutionens första dagar manade Lenin partiet att organisera kollektivbruk. Sedan dess har vårt parti inte upphört att propagera kollektivbrukens idé. Emellertid är det först på sista tiden som denna appell att bilda kollektivbruk väckt genklang bland massorna. Detta får framför allt sin förklaring därav att de kooperativa organisationernas starka utveckling på landsbygden förberett omslaget i böndernas stämning till förmån för kollektivbruken och att det finnes en rad kollektivbruk, som redan nu ger en skörd på 150-200 pud per desjatin och levererar 30-40 procent av sin skörd till marknaden, vilket har medfört att fattigbönderna och medelböndernas undre skikt starkt drages till kollektivbruken.

En inte så ringa betydelse har också den omständigheten att staten först på sista tiden fått möjlighet att i betydande mån finansiera kollektivbruksrörelsen. I år har staten som bekant beviljat dubbelt så mycket penningmedel som i fjol för kollektivbrukens understöd (över 60 milj. rubel). Partiets femtonde kongress hade fullkomligt rätt, när den fastställde att betingel-

¹ Talet om ”tomt liberalt svammel” och ”att bryta med leninismen” syftar givetvis på Bucharin och ”högeroppositionen”. Det skulle dröja ett tag till innan man öppet namngav måltavlorna. – Red

serna för en massomfattande kollektivbruksrörelse redan mognat och att kollektivbruksrörelsens stärkande är ett av de viktigaste medlen att öka varuhandeln av spannmålsproduktionen i landet.

Kollektivbrukens bruttoproduktion av spannmål utgjorde enligt Statistiska centralstyrelsens uppgifter år 1927 inte mindre än 55 milj. pud med en allmän genomsnittlig varuandel på 30 procent. Bildandet av nya kollektivbruk och utvidgandet av de gamla, som likt en bred våg svepte fram i början av detta år, måste mot årsslutet komma att medföra en betydande ökning av kollektivbrukens spannmålsproduktion. Uppgiften består i att bibehålla det nuvarande tempot för kollektivbruksrörelsens utveckling, att göra kollektivbruken större, att likvidera de fiktiva kollektivbruken och ersätta dem med verkliga samt att införa en sådan ordning, att kollektivbruken avlämnar all sin varuspannmål åt de statliga och kooperativa organisationerna med risk att de annars går förlustiga de statliga understöden och krediterna. Jag tror att om dessa förhållningsregler följes, skulle vi kunna komma därefter att kollektivbruken om tre till fyra år kan leverera närmare 100 milj. pud varuspannmål.

Ibland sätter man rörelsen för bildandet av kollektivbruk i motsats till den kooperativa rörelsen, i det man tydligen menar att kollektivbruken är en sak, Kooperationen, en annan. Det är naturligtvis oriktigt. En del går till och med så långt att de sätter kollektivbruken i motsats till Lenins kooperationsplan. Det behöver väl knappast sägas att en sådan motsättning absolut inte stämmer med det verkliga förhållandet. Kollektivbruken är i själva verket en art av Kooperationen, den mest utpräglade formen av produktionskooperation. Det finnes försäljnings- och inköpskooperation och likaså produktionskooperation. Kollektivbruken utgör en oskiljaktig beståndsdel av den kooperativa rörelsen i allmänhet och av den leninska kooperationsplanen i synnerhet. Att genomföra den leninska kooperationsplanen innebär att höja bönderna från försäljnings- och inköpskooperation till produktionskooperation, så att säga till kollektivbrukskooperation. Detta ger bl. a. förklaringen till det faktum att kollektivbruken hos oss började uppstå och utvecklas först som ett resultat av försäljnings- och inköpskooperationens utveckling och uppsving.

2. Utvägen ligger för det andra däri, att de gamla sovjetbruken utvidgas och befästs och att nya stora sovjetbruk organiseras och utvecklas. Enligt Statistiska centralstyrelsens uppgifter utgjorde de nuvarande sovjetbrukens bruttoproduktion av spannmål år 1927 inte mindre än 45 milj. pud, med en varuavkastning på 65 procent. Utan tvivel skulle sovjetbruken med ett visst understöd från statens sida i betydande grad kunna öka sin spannmålsproduktion.

Men uppgiften inskränker sig inte till detta. Det finnes ett beslut av sovjetmakten, enligt vilket nya stora sovjetbruk (på 10.000 till 30.000 desjatiner) skall bildas i distrikt där jorden inte utskiftats bland bönderna. Dessa sovjetbruk bör efter fem, sex år kunna leverera cirka 100 miljoner pud varuspannmål. Organiseringen av sådana sovjetbruk har redan påbörjats. Det är vår uppgift att till varje pris omsätta detta sovjetmaktens beslut i handling. Om dessa uppgifter genomföres, tror jag att vi skall kunna uppnå att vi av de gamla och de nya sovjetbruken om tre till fyra år erhåller cirka 80-100 milj. pud varuspannmål.

3. Utvägen ligger till sist däri, att de små och medelstora individuella bondejordbrukens avkastning systematiskt stegras. Vi kan och får inte understödja det individuella stora kulakjordbruket. Men vi kan och måste understödja det individuella små- och medelstora bondejordbruket genom att höja dess avkastning och leda det in i den kooperativa organisationens strömfåra. Denna uppgift är av gammalt datum, den proklamerades hos oss särskilt kraftigt redan år 1921, då förskottsinfördran av livsmedel ersattes med naturaskatt. Denna uppgift bekräftades av vårt parti på fjortonde och femtonde kongresserna. Vikten av denna uppgift understrykes genom de nuvarande svårigheterna på spannmålsfronten. Därför måste denna

uppgift lösas med samma energi som de två förstnämnda uppgifterna — uppgiften beträffande kollektivbruken och uppgiften beträffande sovjetbruken — kommer att lösas.

Alla fakta talar för att bondejordbrukets avkastning under loppet av några år skall kunna höjas med cirka 15-20 procent. För närvarande användes hos oss inte mindre än 5 milj. tråplogar. Enbart dessas ersättande med stålplogar skulle medföra en högst betydande ökning av landets spannmålsproduktion, för att nu inte tala om vilken verkan det skulle ha, om bondejordbruken försågs med ett visst minimum gödningsämnen, rensat utsäde, maskiner av enklare typ o. s. v. Kontraheringsmetoden, d. v. s. metoden att ingå avtal med hela byar beträffande deras förseende med utsäde o. s. v. på det villkoret att de förpliktar sig att leverera en motsvarande mängd spannmålsprodukter — denna metod är det bästa sättet att höja bondejordbrukens avkastning och draga in bönderna i Kooperationen. Jag tror att om vi allvarligt arbetade i denna riktning, skulle vi om tre, fyra år ytterligare kunna få inte mindre än 100 milj. pud varuspannmål från de små och medelstora individuella bondejordbruken.

Under förutsättning att alla dessa uppgifter uppfylles skulle vi sålunda om tre, fyra år kunna ha ytterligare 250-300 milj. pud varuspannmål till statens förfogande, vilket vore mer eller mindre tillräckligt för att på tillbörligt sätt kunna manövrera såväl inom som utom landet.

Sådana är i stort sett de åtgärder, som är nödvändiga för att vi skall kunna komma ut ur svårigheterna på spannmålsfronten.

Uppgiften är nu att förbinda dessa grundläggande åtgärder med de löpande åtgärderna för att förbättra landsbygdens planmässiga försörjning med varor, sedan våra handelsorganisationer befriats från skyldigheten att förse en hel rad små och medelstora städer med spannmål.

Vore det då inte lämpligt att vid sidan av dessa åtgärder vidtaga en rad andra åtgärder, exempelvis för att fördröja utvecklingstakten för vår industri, vars tillväxt framkallar en stegrad efterfrågan på spannmål, vilken tills vidare överstiger produktionsökningen av varuspannmål? Nej, det får man inte göra. Under inga omständigheter! Att fördröja industrins utvecklingstempo innebär att försvaga arbetarklassen, ty varje steg framåt ifråga om industrins utveckling, varje ny fabrik, varje ny verkstad är enligt Lenins uttryck en ”ny fästning” för arbetarklassen, som förstärker dess position i kampen mot det småborgerliga elementet, i kampen mot vår hushållnings kapitalistiska element. Vi måste tvärtom bibehålla industrins nuvarande utvecklingstempo, vi måste vid första möjlighet ytterligare öka det för att rikligt kunna förse landsbygden med varor och få ut mera spannmål därifrån, för att förse lantbruket och i främsta rummet kollektivbruken och sovjetbruken med maskiner, för att industrialisera jordbruket och stegra varuavkastningen av dess produktion.

Måhända borde man då i syfte att iakttaga större ”försiktighet” fördröja den tunga industrins utveckling för att göra den lätta industrin, som huvudsakligen producerar för bondemarknaden, till basis för vår industri? Under inga omständigheter! Det vore självmord, det vore att undergräva hela vår industri, den lätta industrin inberäknad. Det vore att överge parollen om vårt lands industrialisering, att förvandla vårt land till ett bihang åt det kapitalistiska världshushållningssystemet. Vi utgår här från Lenins bekanta riktlinjer, som han drog upp på Kommunistiska internationalens fjärde kongress och som är absolut bindande för hela vårt parti. På Kommunistiska internationalens fjärde kongress yttrade Lenin i denna fråga följande:

”Rysslands räddning ligger inte bara i en god skörd för bondejordbruket — det är inte tillräckligt — och inte bara i att lätta industrin, som levererar konsumtionsartiklar åt bönderna, befinner sig i ett gott tillstånd — inte heller det är tillräckligt — vi behöver också en tung industri.”

Och vidare:

”Vi sparar överallt, t. o. m. ifråga om skolorna. Det är nödvändigt, ty vi vet att om vi inte kan rädda den tunga industrin, inte återuppbygga den, kan vi inte bygga upp någon industri alls, och utan industri kommer vi överhuvud taget att gå under som självständigt land.” (Lenin, ”Tal den 13 nov. 1922”, Samlade verk, b. XXVII, s. 349, ryska.)

Dessa Lenins anvisningar får man inte glömma.

Hur kommer förbundet mellan arbetarna och bönderna att gestalta sig i samband med de planerade åtgärderna? Jag tror att dessa åtgärder endast kan underlätta befästandet av arbetarnas och böndernas förbund.

I själva verket: om kollektivbruken och sovjetbruken utvecklas i ökat tempo; om den direkta hjälpen åt små- och medelbönderna resulterar i att avkastningen av deras jordbruk stiger, och Kooperationen kommer att omfatta allt bredare bondemassor; om staten erhåller ytterligare hundratals miljoner pud varuspannmål, som den behöver för att kunna manövrera; om kulakerna till följd av dessa och liknande åtgärder kommer att tyglas och så småningom betvingas — är det inte klart att under sådana förhållanden motsättningarna mellan arbetarklassen och bönderna inom arbetarnas och böndernas förbund alltmera kommer att utjämnas, att behovet av att tillgripa extraordinära åtgärder för spannmålsanskaffningen kommer att bortfalla, att böndernas breda massor alltmera kommer att bli stämnda till förmån för de kollektiva hushållsformerna, medan kampen för 'övervinnande av de kapitalistiska elementen på landsbygden kommer att antaga en allt mera massomfattande och organiserad karaktär?

Är det inte klart att arbetarnas och böndernas förbund endast kan vinna på sådana åtgärder?

Man måste bara ha i minnet att arbetarnas och böndernas förbund under den proletära diktaturen inte får uppfattas som ett vanligt förbund. Detta förbund är en särskild form av arbetarklassens klassförbund med de arbetande bondemassorna, vilket ställer som sin uppgift: a) att stärka arbetarklassens positioner, b) att trygga arbetarklassens ledande roll inom detta förbund, e) att avskaffa klasserna och klassamhället. Varje annan uppfattning av arbetarnas och böndernas förbund är opportunist, mensjevism, socialist-revolutionism — allt vad ni vill, bara inte marxism, inte leninism.

Hur skall idén om arbetarnas och böndernas förbund förknippas med Lenins bekanta sats att bönderna är ”den sista kapitalistiska klassen”? Finnes här inte en motsägelse? Motsägelsen är här endast skenbar, endast förment. I själva verket finns här ingen motsägelse alls. I samma referat på Kommunistiska internationalens tredje kongress, där Lenin, karakteriserar bönderna såsom ”den sista kapitalistiska klassen”, i detta samma referat motiverar Lenin upprepade gånger nödvändigheten av arbetarnas och böndernas förbund, i det han förklarar att ”diktaturens högsta princip är att upprätthålla proletariatets förbund med bönderna för att proletariatet skall kunna behålla den ledande rollen och statsmakten i sina händer”. Det är klart att Lenin i varje fall inte ser någon motsägelse häri.

Hur skall man förstå Lenins sats att bönderna är ”den sista kapitalistiska klassen”? Betyder det inte att bondeklassen består av kapitalister? Nej, det gör det inte.

Det betyder för det första att de individuella bönderna utgör en särskild klass, vars hushållning bygger på grundvalen av privatäganderätt till produktionsmedlen och produktionsverktygen och som därför skiljer sig från proletärerens klass, vars hushållning bygger på grundvalen av kollektiv äganderätt till produktionsmedlen och produktionsverktygen.

Det betyder för det andra att de individuella bönderna är en klass, som ur sin mitt alstrar, föder och ger näring åt kapitalister, kulaker och överhuvudtaget utsugare av olika slag.

Är inte denna omständighet ett oöverstigligt hinder för organisering av arbetarnas och böndernas förbund? Nej, ingalunda. Under den proletära diktaturens betingelser får proletarietets förbund med bönderna inte betraktas som ett förbund med alla bönder. Proletariatets förbund med bönderna är arbetarklassens förbund med de arbetande bonde-massorna. Ett sådant förbund kan inte förverkligas utan kamp mot de kapitalistiska elementen bland bönderna, utan kamp mot kulakerna. Ett sådant förbund kan inte vara varaktigt utan organisering av fattigbönderna såsom varande arbetarklassens stöd på landsbygden. Därför kan arbetarnas och böndernas förbund under den proletära diktaturens nuvarande förhållanden förverkligas endast i enlighet med Lenins bekanta paroll: stöd dig på fattigbonden, slut ett fast förbund med medelbonden och inställ inte för en minut kampen mot kulakerna. Ty endast genom att förverkliga denna paroll kan vi uppnå att böndernas stora massor ledes in i det socialistiska uppbyggets strömfåra.

Ni ser således att motsägelsen mellan Lenins två formler endast är en förment, en skenbar motsägelse. I själva verket finns inte den ringaste motsägelse mellan dem.

Lenin och frågan om förbundet med medelbonden

Svar till kamrat S.¹

Kamrat S!

Det är *oriktigt* att Lenins paroll ”att kunna uppnå en överenskommelse med medelbönderna — inte en minut avstå från kampen mot kulakerna och fast stödja sig endast på fattigbönderna”, vilken han uppställde i sin bekanta artikel om Pitirim Sorokin, är en paroll, som skulle gälla för ”Fattigbondekommittéernas period”, för ”slutet av perioden av den så kallade neutraliseringen av medelbönderna”. *Det är absolut oriktigt.*

Fattigbondekommittéerna bildades i juni 1918. I slutet av oktober 1918 hade vi redan en kraftövertikt på landsbygden mot kulakerna och bland medelbönderna ett omslag till förmån för sovjetmakten. Just på basis av detta omslag fattades centralkommitténs beslut om upphävande av sovjeternas och fattigbondekommittéernas dubbelvälde, om nyval till kommun- och bysovjeterna, om fattigbondekommittéernas uppgående i de nyvalda sovjeterna och följaktligen deras likvidering. Detta beslut sanktionerades som bekant av sovjeterna på sjätte sovjetkongressen den 9 november 1918. Jag syftar på sjätte sovjetkongressens beslut den 9 november 1918 om nyval till by- och kommunsovjeterna och om fattigbondekommittéernas uppgående i sovjeterna.

Och när publicerades Lenins artikel ”Pitirim Sorokins värdefulla medgivanden”, där han proklamerade parollen om överenskommelse med medelbonden i stället för parollen om medelbondens neutralisering? Den publicerades den 21 november 1918, d. v. s. nästan två veckor *efter* sjätte sovjetkongressens beslut. I denna artikel säger Lenin rent ut att den politik, som går ut på överenskommelse med medelbonden, är dikterad av *omslaget* bland medelbönderna till vår förmån. Här Lenins ord:

”På landsbygden” är det vår uppgift att tillintetgöra godsägaren och att bryta utsugarens och den spekulerande kulakens motstånd. Härvid kan vi finna ett fast stöd *endast* bland halvproletärerna, ’fattigbönderna’. Men medelbonden är inte vår fiende. Han har vacklat, han vacklar och han kommer att vackla. Uppgiften att påverka de vacklande är *inte densamma* som uppgiften att störta utsugaren och besegra den aktiva fienden. Att kunna uppnå en överenskommelse med medelbönderna — inte en minut avstå från kampen mot kulakerna och fast stödja sig endast på fattigbönderna, det är ögonblickets uppgift, ty på grund av ovan anförda orsaker är just *nu ett*

¹ Publiceras i något förkortad form. J. St.

*omslag bland medelbönderna till vår förmån oundvikligt.*¹ (Lenin, Samlade verk, b. XXIII, s. 294, ryska.)

Vad följer av detta?

Av detta följer att Lenins paroll inte gäller den gamla perioden, inte fattigbondekommittéernas period och perioden för medelbondens neutralisering, utan den nya perioden, perioden för överenskommelse med medelbonden. Den återspeglar sålunda inte *slutet* av den gamla perioden, utan *början* av den nya.

Men ert påstående om Lenins paroll är inte endast formellt oriktigt, inte endast så att säga i kronologiskt avseende, det är också sakligt oriktigt.

Som bekant proklamerades Lenins paroll om överenskommelse med medelbonden som en ny paroll för hela partiet på vårt partis åttonde kongress (i mars 1919). Som bekant var åttonde partikongressen just den kongress, som lade grunden för vår politik av ett fast förbund med medelbonden. Som bekant antogs också vårt program, Sovjetunionens kommunistiska partis (bolsjevikerna) program på åttonde partikongressen. Som bekant innehåller detta program speciella punkter om partiets förhållande till de olika grupperingarna på landsbygden: till fattigbönderna, till medelbönderna och till kulakerna. Vad säger SUKP (b):s program i dessa punkter om de sociala grupperingarna på landsbygden och om partiets förhållande till dem? Hör här:

”I hela sitt arbete på landsbygden *stödjer sig* RKP liksom förut på *dennas proletära och halvproletära skikt*, organiserar framför allt dessa till en självständig kraft genom att på landsbygden bilda particeller, fattigbondeorganisationer, en särskild typ av fackföreningar för landsbygdens proletärer och halvproletärer o. s. v., genom att på allt sätt närma dem till stadsproletariatet och rycka dem undan lantbourgeoisins och småägarintressenas inflytande.

I förhållande till kulakerna, till lantbourgeoisin, består RKP:s politik i *energisk kamp mot deras utsugarsträvanden, i undertryckande av deras motstånd mot sovjetpolitiken.*

I förhållande till medelbönderna består RKP:s politik i att gradvis och planmässigt draga in dem i det socialistiska uppbyggnadsarbetet. Partiet ställer som sin uppgift att skilja medelbönderna från kulakerna och vinna dem över på arbetarklassens sida genom att uppmärksamt ge akt på deras behov, genom att bekämpa deras efterblivenhet med ideologiska påverkningsmedel men ingalunda med tvångsmedel, genom att sträva till en *praktisk överenskommelse med dem* vid alla de tillfällen då deras livsintressen beröres och genom att göra eftergifter åt dem vid bestämmandet av sättet för den socialistiska omdaningens genomförande.”² (”RKP(b):s åttonde kongress”, stenogr. ref., s. 351.)

Försök att finna ens den ringaste, om också bara en formell skillnad mellan dessa punkter i programmet och Lenins paroll! Ni skall inte finna någon skillnad, ty det existerar ingen sådan. Än mer. Det kan inte råda det ringaste tvivel om att Lenins paroll inte motsäger åttonde kongressens beslut om medelbonden utan tvärtom utgör den mest exakta och bästa formuleringen av dessa beslut. Och det är ju ett faktum) att SUKP(b):s program antogs i mars 1919 på partiets åttonde kongress, där man speciellt behandlade frågan om medelbonden, medan Lenins artikel mot Pitirim Sorokin, i vilken parollen om överenskommelse med medelbonden uppställdes, publicerades i pressen i november 1918, fyra månader före åttonde partikongressen.

Är det inte klart att partiets åttonde kongress *helt och fullt bekräftade* Lenins paroll, vilken uppställts i artikeln mot Pitirim Sorokin, såsom den paroll, efter vilken partiet ovillkorligen

¹ Kurs. av mig. J. St.

² Överallt kurs. av mig. J. St.

måste inrikta sitt arbete på landsbygden *under hela den nuvarande perioden av det socialistiska uppbygget*? Vad är då kvintessensen i Lenins paroll?

Det väsentliga i Lenins paroll ligger däri att den utomordentligt träffande betonar den *trefaldiga* uppgiften för partiarbetet på landsbygden, vilken uttryckes i en enda kortfattad formel: a) *stöd dig* på fattigbonden, b) träffa *överenskommelse* med medelbonden, c) inställ inte för en minut *kampen* mot kulakerna. Försök att taga ut ur denna formel en av dess delar och med bortseende av dess övriga delar lägga denna till grund för arbetet på landsbygden i nuvarande ögonblick — och ni kommer absolut att hamna i en återvändsgränd.

Kan man under betingelserna för det socialistiska uppbyggets nuvarande fas träffa en verklig och bestående överenskommelse med medelbonden utan att stödja sig på fattigbonden och utan att bekämpa kulakerna?

Nej, det kan man inte.

Kan man under de nuvarande utvecklingsbetingelserna framgångsrikt bekämpa kulakerna utan att stödja sig på fattigbonden och utan att ha en överenskommelse med medelbonden?

Nej, det kan man inte.

Hur skall man i en enda sammanfattande paroll bäst kunna uttrycka denna trefaldiga uppgift för partiarbetet på landsbygden? Jag tror att Lenins paroll ger det mest lyckade uttrycket för denna uppgift. Det måste erkännas att man inte kan finna ett bättre uttryck än Lenins...

Varför är det nödvändigt att betona det ändamålsenliga i Lenins paroll *just nu*, just under de nuvarande betingelserna för arbetet på landsbygden?

Därför att just nu en tendens gör sig märkbar hos enskilda kamrater att stycka sönder den trefaldiga uppgiften för partiarbetet på landsbygden och lösrycka dessa delar från varandra. Detta har helt bekräftats genom praktiken under vår spannmålsanskaffningskampanj i januari och februari detta år.

Att en överenskommelse med medelbonden måste träffas det vet alla bolsjeviker. Men hur denna överenskommelse skall upprättas – det förstår inte alla. En del menar att man bör träffa överenskommelse med medelbonden genom att avstå från kampen mot kulakerna eller genom att försvaga denna kamp: kampen mot kulakerna, säger man, kan avskräcka en del av medelbönderna, nämligen deras välbärgade del.

Andra menar att man bör träffa överenskommelse med medelbonden genom att avstå från att organisera fattigbönderna eller genom att försvaga detta arbete: att organisera fattigbönderna, säger man, leder till deras isolering, och isoleringen kan skrämja medelbönderna ifrån oss.

Resultatet av dessa avvikelser från den riktiga linjen blir att man glömmer den marxistiska satsen att medelbönderna är en vacklande klass, att en överenskommelse med medelbönderna kan bli varaktig endast under betingelsen av en energisk kamp mot kulakerna och ett starkt arbete bland fattigbönderna, att medelbönderna i annat fall kan komma att svänga över till kulakerna som en styrka.

Kom ihåg Lenins ord på partiets åttonde kongress:

”Det är nödvändigt att bestämma förhållandet till en klass, som *inte har ett bestämt stabilt läge*.¹ Proletariatet är till sin massa för socialismen, bourgeoisin är till sin massa mot socialismen — det är en lätt sak att bestämma förhållandet mellan dessa två klasser. Men då vi övergår till ett sådant skikt som medelbönderna, så visar det sig att *detta är en klass som vacklar*. Medelbonden är delvis egendomsägare, delvis arbetande. Han exploaterar inte andra representanter för de arbetande.

¹ Kurs. av mig. J. St.

Under årtionden har han själv med största möda måst hävda sin ställning, han har själv varit utsatt för godsägarnas och kapitalisternas utsugning, han har utstått allt, och samtidigt är han — egendomsägare. Därför innebär vårt förhållande till denna vacklande klass oerhörda svårigheter.” (“RKP(b) :s åttonde kongress”, stenogr. ref., s. 300.)

Del förekommer emellertid också andra avvikelser från den riktiga partilinjen, vilka inte är mindre farliga än de nyssnämnda. Det händer att man kämpar mot kulakerna men gör det så drumligt och tanklöst, att slagen träffar medelbonden och fattigbonden. Resultatet är att kulaken kommer helskinnad undan, att förbundet med medelbonden får en rämna och att en del av fattigbönderna för en tid råkar i klorna på kulaken, som för en underjordisk kamp mot sovjetpolitiken.

Det förekommer också sådana fall, då man försöker förvandla kampen mot kulakerna till avkulakisering och spannmålsanskaffningsarbetet till förskottsinfordran av livsmedel, och då man glömmer, att avkulakiseringen under nuvarande förhållanden är en dumhet och att förskottsinfordran av livsmedel inte betyder förbund med, utan kamp mot medelbonden.

Varav kommer dessa avvikelser från partilinjen?

De kommer av bristande insikt om att den trefaldiga uppgiften för partiarbetet på landsbygden är en enhetlig och odelbar uppgift. De kommer av bristande insikt om att man inte får lösrycka uppgiften att bekämpa kulakerna från uppgiften att träffa överenskommelse med medelbonden, och att dessa båda uppgifter inte får lösryckas från uppgiften att förvandla fattigbönderna till partiets stödjepunkt på landsbygden.¹

Vad måste man göra för att dessa uppgifter inte skall lösryckas från varandra under vårt löpande arbete på landsbygden?

För detta kräves åtminstone att man ger en sådan ledande paroll, som förenar alla dessa uppgifter i en allmän, formel och som följaktligen inte tillåter dessa uppgifter att lösryckas från varandra.

Har vi i vår partiarsenal en sådan formel, en sådan paroll?

¹ Härav följer att avvikelserna från den riktiga linjen skapar en dubbel fara för arbetarnas och böndernas förbund: den fara som hotar från dem, som exempelvis vill förvandla de temporära undantagsåtgärderna på spannmålsanskaffningens område till en ständig eller en långvarig kurs för partiet, och den fara som hotar från dem, som vill utnyttja undantagsåtgärdernas upphävande till att frigöra kulaken, att proklamera full handelsfrihet utan reglering av handeln från statsorganens sida. För att trygga den riktiga linjen är det därför nödvändigt att föra kamp på två fronter.

Jag begagnar mig av detta tillfälle för att påpeka att vår Press inte alltid följer denna regel och ibland uppvisar en viss ensidighet. Det förekommer t. ex. att man avslöjar dem, som vill förvandla undantagsåtgärderna på spannmålsanskaffningens område, vilka har en övergående karaktär, till en ständig kurs i vår politik och därigenom bringar samverkan i fara. Det är gott och väl. Men det är inte bra och inte riktigt, när man inte samtidigt härmed ägnar tillräcklig uppmärksamhet åt och på tillbörligt sätt avslöjar dem, som från den andra sidan hotar samverkan, när man inte avslöjar dem, som sträcker vapen för de småborgerliga elementen och som kräver att kampen mot de kapitalistiska elementen på landsbygden skall försvagas, att full handelsfrihet utan statlig reglering bör upprättas och sålunda från andra sidan undergräver samverkan. Det är inte heller bra. Det är ensidighet.

Det förekommer också att man avslöjar dem som exempelvis förnekar möjligheten och ändamålsenligheten av att höja de små och medelstora individuella bondejordbruken, vilka på nuvarande stadium utgör basen för jordbruket. Det är mycket bra. Men det är inte bra och inte riktigt att man inte samtidigt avslöjar dem, som nedsätter kollektivbrukens och sovjetbrukens betydelse och inte ser, att uppgiften att höja G. de små och medelstora individuella bondejordbruken måste kompletteras med den praktiska uppgiften att öka uppbygget av kollektiv- och sovjetbruk. Det är också ensidighet.

För att trygga den riktiga linjen måste man föra kampen *på två fronter* och lägga bort varje ensidighet.

Ja, det har vi. En sådan formel är Lenins paroll ”att kunna uppnå en överenskommelse med sedelbönderna — inte en minut avstå från kampen mot kulakerna och fast stödja sig endast på fattigbönderna”.

Därför tror jag att denna paroll är den mest ändamålsenliga och mest omfattande parollen och att den måste sättas på *främsta platsen just nu, just under de nuvarande betingelserna* för arbetet på landsbygden.

Ni anser Lenins paroll vara ”oppositionell” och frågar i ert brev: ”Hur kunde det komma sig att... denna oppositionella paroll publicerades till den 1 maj 1928 i 'Pravda' ... hur kan det förklaras, att denna paroll framfördes i 'Pravdas' spalter som är organ för SUKP(b):s centralkommitté — är det endast ett tekniskt tryckfel eller är det en kompromiss med oppositionen i frågan om medelbonden?”

Det låter bistert, det måste man säga! Men sakta i backarna, kamrat S., så att ni inte i iveren kommer till den slutsatsen att det skulle vara *förbjudet* att i tryck återge vårt program, vilket fullständigt bekräftar Lenins paroll (det är ett faktum!), som i huvudsak utarbetats av Lenin (inte alls någon oppositionsman!) och godkänts av partiets åttonde kongress (inte heller oppositionell!). Mera aktning för vårt programs bekanta punkter om de sociala grupperingarna på landsbygden! Mera aktning för åttonde partikongressens beslut om medelbönderna! ..

Vad beträffar er sats om ”kompromiss med oppositionen i frågan om medelbonden”, så anser jag det inte lönt att vederlägganden: ni har antagligen uttalat den i hettan.

Ni har tydligen råkat i förvirring av den omständigheten att det i Lenins paroll och i SUKP(b):s program, som antogs på åttonde kongressen, talas om *överenskommelse* med medelbonden, medan Lenin i sitt tal vid åttonde kongressens öppnande talade om ett *fast förbund* med medelbonden. Ni ser antagligen i detta någonting liknande en motsägelse. Ni är måhända till och med böjd att antaga, att politiken att ingå *överenskommelse* med medelbonden på något sätt innebär att frångå politiken att sluta *förbund* med honom. Det är oriktigt, kamrat S. Det är ett stort misstag. Så kan, endast den tänka, som väl kan läsa en paroll bokstavligt men inte är i stånd att tränga in i dess innersta mening. Så kan endast den tänka, som inte känner parollens historia, denna paroll om förbund, om överenskommelse med medelbonden. Så kan endast den tänka, som är i stånd att antaga att Lenin, vilken i sitt inledningstal på åttonde kongressen uttalade sig för politiken att sluta ett ”fast förbund” med medelbonden, *frångick* sin egen ställning, när han i ett annat tal *på samma* kongress och i partiprogrammet, som antogs på åttonde kongressen, förklarade att det vi nu behöver är politiken att ingå ”överenskommelse” med medelbonden.

Vad är det då saken gäller? Saken är den att Lenin och partiet, representerat av åttonde kongressen, inte ser den *ringaste skillnad* mellan begreppet ”överenskommelse” och begreppet ”förbund”. Saken är den att Lenin överallt, i alla sina tal på åttonde kongressen sätter *likhetstecken* mellan begreppet ”förbund” och begreppet ”överenskommelse”. Detsamma måste sägas om åttonde kongressens resolution ”Om förhållandet till medelbönderna”, där *likhetstecken* sättes mellan begreppet ”överenskommelse” och begreppet ”förbund”. Och då Lenin och partiet betraktar politiken att ingå överenskommelse med medelbonden inte såsom tillfällig och snabbt övergående, utan som en *bestående* politik, så hade och har de all grund att kalla politiken att ingå överenskommelse med medelbonden för en politik av ett fast förbund med honom och omvänt, att kalla en politik av ett fast förbund med medelbonden för en politik av överenskommelse med honom. Man behöver bara göra sig förtrogen med det stenografiska referatet från åttonde partikongressen och med samma kongress' resolution om medelbonden för att övertyga sig om detta.

Här ett utdrag ur Lenins tal på åttonde kongressen:

”Till följd av sovjetfunktionärernas bristande erfarenhet och frågans svårighet har det mycket ofta hänt att de slag, som varit avsedda för kulakerna, träffat medelbönderna. På denna punkt har vi i hög grad försyndat oss. Den erfarenhet som samlats på detta område skall hjälpa oss att göra allt för att framdeles undvika något dylikt. Det är en uppgift, som vi står inför — inte teoretiskt utan praktiskt. Ni vet mycket väl att denna uppgift är svår. Vi har inga sådana nyttigheter som vi skulle kunna ge medelbonden, och han är materialist och praktiker och kräver konkreta materiella nyttigheter, vilka vi inte kan ge just nu och vilka landet måste undvara, måhända ännu under månader av svår kamp, som nu lovar fullständig seger. Vi kan emellertid göra mycket i vår administrativa praxis: vi kan förbättra vår apparat och rätta en mängd missförhållanden. Vår partilinje, som inte var tillräckligt inriktad *på block, på förbund, på överenskommelse*¹ med medelbönderna — denna linje kan och måste vi rätta och jämna ut.” (”R.K.P.(b):s åttonde kongress”, stenogr. ref., s. 20.)

Som ni ser, gör Lenin ingen skillnad mellan ”överenskommelse” och ”förbund”.

Och här utdrag ur åttonde kongressens resolution ”Om förhållandet till medelbönderna”:

”Att förväxla medelbönderna med kulakerna, att i större eller mindre mån utsträcka de mot kulakerna riktade åtgärderna till medelbönderna, innebär att på det grövsta bryta inte bara mot alla sovjetmaktens förordningar och hela dess politik utan också mot kommunismens alla grundprinciper, vilka påvisar att proletariatets *överenskommelse* med medelbönderna under perioden av proletariatets avgörande kamp för att störta bourgeoisin är en av betingelserna för den smärtfria övergången till avskaffandet av varje slags utsugning.

Till följd av jordbruksteknikens efterblivenhet i jämförelse med industritekniken, t. o. m. i de framskridna kapitalistiska länderna, för att nu inte tala om Ryssland, kommer medelbönderna, som har jämförelsevis starka ekonomiska rötter, att hålla sig kvar tämligen lång tid efter den proletära revolutionens början. Därför måste sovjetfunktionärernas och likaså partifunktionärernas taktik på landsbygden inställas på en *långvarig period av samarbete* med medelbönderna...

... Sovjetmaktens fullt riktiga politik på landsbygden tryggar sålunda det segerrika proletariatets *förbund och överenskommelse* med medelbönderna...

... Arbetar- och bonderegeringens samt det kommunistiska partiets politik måste också framdeles besjålas av idén om proletariatets och de fattiga böndernas *överenskommelse* med medelbönderna.”² (”RKP(b):s åttonde kongress”, stenogr. ref., s. 370-372.)

Som ni ser, gör inte heller resolutionen någon skillnad mellan ”överenskommelse” och ”förbund”.

Det skadar inte att lägga märke till att i denna resolution från åttonde kongressen inte finnes ett enda ord om ”fast förbund” med medelbonden. Betyder det då att resolutionen därmed *frångår* politiken att ingå ett ”fast förbund” med medelbonden? Nej, ingalunda. Det betyder endast att resolutionen sätter likhetstecken mellan begreppet ”överenskommelse”, ”samarbete” och begreppet ”fast förbund”. Det är också förståeligt: det kan inte finnas något ”förbund” med medelbonden utan ”överenskommelse” med honom, och förbundet med medelbonden kan inte vara ”fast”, om det inte finnes en ”långvarig” överenskommelse och samarbete med honom.

Sådana är fakta.

Antingen — eller: *antingen frångick* Lenin och partiets åttonde kongress det leninska uttalandet om ett ”fast förbund” med medelbonden, *eller* måste man överge detta inte allvarligt menade antagande och erkänna, att Lenin och partiets åttonde kongress inte gör *den ringaste* skillnad mellan begreppet ”överenskommelse” och begreppet ”fast förbund”.

¹ Kurs. av mig. .J. St.

² Överallt kurs. av mig. .J. St.

Alltså, den som inte vill falla offer för ett tomt ordrytteri, som vill tränga in i andemeningen hos den leninska parollen, vilken talar om fattigbönderna såsom stödjepunkt, om överenskommelse med medelbonden och om kamp mot kulakerna, han kan inte undgå att förstå att politiken att ingå en *överenskommelse* med medelbonden är detsamma som politiken att sluta ett *fast förbund* med honom.

Ert fel, består i att ni inte har förstått oppositionens task-spelarkonster och fallit offer för dess provokation, att ni fastnat i den snara, som motståndaren lagt ut för er. De oppositionella bedragarna skriker och larmar och försäkrar att de är för Lenins paroll om överenskommelse med medelbonden, och härvid gör de en provokatorisk antydning om att ”överenskommelse” med medelbonden är en sak, men ett ”fast förbund” med honom en annan sak. Med detta vill de slå två flugor i en smäll: för det första dölja sin verkliga ställning beträffande medelbönderna, vilken inte innebär överenskommelse med medelbonden utan ”*oenighet* med medelbonden” (se oppositionsmannen Smirnovs bekanta tal, vilket jag citerade på Moskva-guvernamentets sextonde partikonferens), för det andra vill de med hjälp av den *föregivna* skillnaden mellan ”överenskommelse” och ”förbund” fånga de enkelt funtade bland bolsjevikerna, fullständigt snärja in dem och driva dem bort från Lenin.

Vad gör då några av våra kamrater med anledning av detta? I stället för att rycka masken av de oppositionella bedragarna, i stället för att beslå dem med bedrägeri mot partiet beträffande deras verkliga inställning — nappar de själva på kroken, fastnar själva i snaran och låter sig drivas bort från Lenin. Oppositionen larmar med anledning av Lenins paroll, oppositionsmännen utger sig för anhängare av Lenins paroll -alltså måste jag taga avstånd från denna paroll för att man inte skall förväxla mig med oppositionen, annars kan man beskylla mig för ”kompromiss med oppositionen” — sådan är dessa kamraters logik!

Och detta är inte det enda exemplet på oppositionens bedrägliga metoder. Tag exempelvis parollen om självkritik. Bolsjevikerna kan inte vara okunniga om att parollen om självkritik är grundvalen för vår partiverksamhet, är ett medel att befästa den proletära diktaturen, är själen i den bolsjevikiska metoden för kadernas fostran. Oppositionen larmar och försäkrar att just den, oppositionen, uppfunnit parollen om självkritik, att partiet övertagit denna paroll av oppositionen och sålunda kapitulerat för den. Oppositionen vill på detta sätt uppnå åtminstone två syften:

för det första dölja för arbetarklassen och bedraga den beträffande det faktum, att det ligger en avgrund mellan oppositionens ”självkritik”, som syftar till att förstöra partiandan, och den bolsjevikiska självkritiken, som har till uppgift att stärka partiandan; för det andra att få någon av de enkelt funtade att nappa på kroken och tvinga dem att ta avstånd från partiparollen om självkritik.

Och hur reagerar några av våra kamrater mot detta? I stället för att rycka masken av bedragarna från oppositionens läger och förfäktat parollen om den bolsjevikiska självkritiken, går de i fällan, slår back inför parollen om självkritik, dansar efter oppositionens pipa och... kapitulerar för den i den felaktiga tron, att de tar avstånd från oppositionen. Liknande exempel skulle man kunna anföra i massor. Men i vårt arbete kan vi inte dansa efter någons pipa, vem det än vara må. Än mindre kan vi i vårt arbete rätta oss efter vad oppositionsmännen säger om oss. Vi måste gå vår egen väg och sopa undan såväl oppositionens bedrägliga konster som de fel några av våra bolsjevikerna gjort, vilka låtit narra sig av oppositionsmännens provokation. Kom ihåg Marx' ord: ”Gå din egen väg och låt människorna prata vad de vill”!

12 juni 1928.

Pravda nr 152, den 3 juli 1928.

Ur Om högeravvikelsen i Sovjetunionens Kommunistiska Parti (bolsjevikerna)

c) Om bönderna

Bucharins tredje fel gäller frågan om bönderna. Som bekant är bondefrågan en av de viktigaste frågorna i vår politik. Under våra förhållanden består bönderna av olika sociala grupperingar, nämligen: fattigbönder, medelbönder och kulaker. Det är klart att vi inte kan ha samma inställning till dessa grupper. Fattigbonden är arbetarklassens *stöd*, medelbonden dess bundsförvant och kulaken dess *klassfiende* — sådan är vår inställning till dessa sociala grupperingar. Allt detta är klart och allmänt bekant.

Bucharin ser emellertid något annorlunda på saken. I hans karaktäristik av bönderna bortfaller böndernas, faktiska differentiering, de sociala grupperingarna försvinner på något sätt och kvar blir endast en grå fläck, som kallas landsbygden. Enligt hans uppfattning är kulaken ingen kulak och medelbonden ingen medelbonde, utan landsbygden är fylld av idel fattiga. Just så uttryckte han sig här i sitt tal: kan vår kulak kallas en kulak? Han är ju en tiggare — sade han. Och vår medelbonde — är han lik en medelbonde? — frågade här Bucharin.

Han är ju en tiggare, som lever på svältgränsen. Det är klart att en sådan uppfattning om bönderna är fullständigt oriktig och oförenlig med leninismen.

Lenin sade att de individuella bönderna är *den sista kapitalistiska klassen*. Är denna sats riktig? Ja, Obetingat. Varför betecknas de individuella bönderna såsom den sista kapitalistiska klassen? Därför att av de två huvudklasser, av vilka vårt samhälle består, bönderna är den klass, vars hushållning grundar sig på privategendom och småvaruproduktion. Därför att bönderna, så länge de förblir individuella bönder som bedriver småvaruproduktion, ständigt och oavbrutet ur sin mitt alstrar och ovillkorligen måste alstra kapitalister.

Denna omständighet har för oss en avgörande betydelse i frågan om vår marxistiska inställning till problemet om arbetarklassens förbund med bönderna. Det innebär att vi inte är betjänta av *vilket som helst* förbund med bönderna, utan endast ett *sådant förbund* som grundar sig på kamp mot böndernas kapitalistiska element.

Som ni ser, står Lenins tes om bönderna såsom den sista kapitalistiska klassen inte i motsättning till idén om arbetarklassens förbund med bönderna, utan motiverar tvärtom detta förbund såsom ett förbund mellan arbetarklassen och böndernas flertal, vilket är riktat mot de kapitalistiska elementen i allmänhet, däribland de kapitalistiska bondeelementen på landsbygden.

Lenin uppställde denna tes för att visa att förbundet mellan arbetarklassen och bönderna kan vara bestående endast i det fall att det baserar sig på kamp just mot de kapitalistiska element, som bönderna, alstrar ur sin mitt.

Bucharins fel består däri, att han inte förstår och inte medger denna enkla sak, att han glömmer de sociala grupperingarna på landsbygden, att hos honom kulakerna och fattigbönderna försvinner från synfältet och endast en kompakt medelbonde-massa blir kvar.

Denna omständighet innebär utan tvivel en avvikelse åt höger av Bucharin i motsats till den trotskistiska ”vänster”-avvikelsen, som inte ser några andra sociala grupperingar på landsbygden än fattigbönderna och kulakerna och där medelbönderna försvinner från synfältet.

Vari består skillnaden mellan trotskismen och Bucharins grupp i frågan om förbundet med bönderna? Däri att trotskismen är *emot* den politik, som består i ett *fast* förbund med medel-

böndernas massor, medan bucharingruppen är *för varje slags* förbund med bönderna överhuvudtaget. Det behöver inte bevisas att bägge dessa inställningar är oriktiga och att den ena inte är värd mera än den andra.

Leninismen är obetingat för ett fast förbund med böndernas huvudmassa, för förbund med medelbönderna, men inte för varje slags förbund, utan för ett sådant förbund med medelbönderna, som tryggar arbetarklassen den *ledande rollen, befäster* proletariats diktatur och *underlättar klassernas avskaffande*.

"Med överenskommelse mellan arbetarklassen och bönderna kan man", säger Lenin, "förstå vad som helst. Om man inte håller i sikte att ur arbetarklassens synpunkt en överenskommelse är tillåtlig, riktig och principiellt möjlig endast när den understödjer arbetarklassens diktatur och utgör ett av medlen att avskaffa klasserna, så blir formeln om en överenskommelse mellan arbetarklassen och bönderna naturligtvis en formel, som alla sovjetmaktens fiender och alla diktaturens fiender också i sina åsikter tillämpar." (Lenin, "Referat om livsmedelsskatten", Samlade verk, b. XXVI, s. 387, ryska.)

Och vidare:

"Nu", säger Lenin, "håller proletariats makten och ledningen av densamma i sina händer. Det leder bönderna. Vad betyder det att leda bönderna? Det betyder för det första att inrikta sig på klassernas avskaffande och inte på småproducenten. Om vi skulle förrirra oss från denna viktiga och grundläggande linje, så skulle vi upphöra att vara socialister och skulle hamna i de småborgares — socialistrevolutionärernas och mensjevikernas — läger, vilka för närvarande är proletariats värsta fiender." (Samma arbete, s. 399-400, ryska.)

Det är Lenins synpunkt på frågan om förbundet med böndernas huvudmassa, förbundet med medelbönderna.

Bucharingruppens fel i frågan om medelbonden består däri, att den inte ser det dubbelsidiga i medelbondens natur, hans dubbelställning mellan arbetarklassen och kapitalisterna. "Medelbonden är en vacklande klass", sade Lenin. Varför? Emedan medelbonden å ena sidan är en arbetande, vilket närmar honom till arbetarklassen, men å andra sidan är han egendomsägare, vilket närmar honom till kulaken. Härav följer medelbondens vacklan. Och detta är inte endast teoretiskt riktigt. Denna vacklan framträder också dagligen och stundligen i praktiken.

"Som en arbetande", säger Lenin, "känner sig bonden dragen till socialismen och föredrar arbetarnas diktatur framför bourgeoisins diktatur. Som spannmålsförsäljare känner han sig dragen till bourgeoisin, till den fria handeln, d. v. s. tillbaka till den 'invanda', gamla, 'traditionella' kapitalismen." (Lenin, "Hälsning till de ungerska arbetarna", Samlade verk, b. XXIV, s. 314, ryska.)

Därför kan förbundet med medelbonden bli fast, endast om det riktar sig mot de kapitalistiska elementen, mot kapitalismen överhuvud, om det tryggar arbetarklassen den ledande rollen i detta förbund, om det underlättar klassernas avskaffande.

Bucharins grupp glömmer dessa enkla och lättfattliga saker.

...

Tal 1 april 1929

Det stora genombrottets år

Till Oktoberrevolutionens tolvårsdag

Det förflutna året har varit ett år av ett väldigt *genombrott* på alla fronter av det socialistiska uppbygget. Detta genombrott har ägt rum och äger fortfarande rum i tecknet av socialismens energiska *offensiv* mot de kapitalistiska elementen i stad och på land. Det speciellt utmär-

kande för denna offensiv är att den redan gett oss en rad avgörande *framgångar* på de viktigaste avsnitten av vår folkhushållnings socialistiska omdaning (rekonstruktion).

Härav följer att partiet förmått att på ett ändamålsenligt sätt utnyttja vårt återtag under den nya ekonomiska politikens knep) första stadier för att sedan, under dess påföljande stadier organisera *genombrottet* och igångsätta en *framgångsrik offensiv* mot de kapitalistiska elementen.

Vid den nya ekonomiska politikens införande sade Lenin:

”Vi drar oss nu tillbaka, vi företar så att säga ett återtag, men vi gör det i akt och mening att först dra oss tillbaka för att sedan taga sats och göra ett kraftigare språng framåt. Endast under denna enda förutsättning drog vi oss tillbaka vid genomförandet av vår nya ekonomiska politik ... för att efter återtagets inleda den mest energiska framryckning.> (Lenin, ”Tal på Moskvastovjetens plenium”, Samlade verk, b. XXVII, s. 361-362, ryska.)

Resultaten av det år som gått vittnar otvivelaktigt om att partiet i sitt arbete med framgång följer denna Lenins avgörande anvisning.

* * *

Om vi betraktar det förflutna årets resultat på det ekonomiska uppbyggets område, som för oss har avgörande betydelse, så skulle vi kunna sammanfatta *framgångarna* i vår offensiv på detta frontavsnitt, våra *vinningar* under det förflutna året, i tre huvudpunkter.

I. På arbetsproduktivitetens område

Det kan knappast råda något tvivel om att ett av de viktigaste fakta i vårt uppbygge under det sista året är det faktum att vi lyckats uppnå ett *avgörande genombrott* på arbetsproduktivitetens område. Detta genombrott har kommit till uttryck i utvecklingen av det *skapande initiativet* och av ett mäktigt *arbetsuppsving* bland arbetarklassens miljonmassor på det socialistiska uppbyggets front. Det är vår första och grundläggande *vinning* under det gångna året.

Utvecklingen av massornas skapande initiativ och uppsvinget i deras arbete stimulerades huvudsakligen i tre riktningar:

- a) i kampen mot byråkratismen, som fjättrar massornas arbetsinitiativ och arbetsaktivitet — genom *självkritik*;
- b) i kampen mot skolkarna och sådana som bryter mot den proletära arbetsdisciplinen — genom *socialistisk tävlan*;
- c) i kampen mot slentrianen och trögheten i produktionen — genom organisering av *den oavbrutna arbetsveckan*¹.

Som resultat av detta har vi uppnått de största vinningar på arbetets front, vilka kommit till uttryck i arbetsentusiasm och tävlan i arbetet bland arbetarklassens miljonmassor i alla delar av vårt omätliga land. Och betydelsen av denna vinning är verkligen oskattbar, ty endast uppsvinget i miljonmassornas arbete och deras arbetsentusiasm kan trygga den fortgående stegring av arbetsproduktiviteten, utan vilken socialismens slutgiltiga seger över kapitalismen i vårt land är otänkbar.

”Arbetsproduktiviteten”, säger Lenin, ”är i sista hand det viktigaste, det nödvändigaste för det nya samhällssystemets seger. Kapitalismen skapade en arbetsproduktivitet, som livegenskapssystemet inte hade känt. Kapitalismen kan slutgiltigt besegras och kommer slutligen att besegras därigenom

¹ Den oavbrutna arbetsveckan innebär en sådan ordning av arbetstiden att företaget (eller institutionen) arbetar varje dag och att arbetarna i tur och ordning var sjätte dag erhåller sin fridag. Övers.

att socialismen skapar en ny, vida högre arbetsproduktivitet.” (Lenin, ”Det stora initiativet”, Samlade skrifter i urval, b. XVI, s. 182.)

Utgående från detta anser Lenin, att:

”Vi måste besjålas av den arbetsentusiasm, den vilja till arbete, den ihärdighet, av vilken arbetarnas och böndernas snabbast möjliga räddning, folkhushållningens räddning för närvarande beror.” (Lenin, ”Tal vid Oktoberrevolutionens treårsjubileum”, Samlade verk, b. XXV, s. 477, ryska.)

Sådan är den uppgift, som Lenin ställde partiet.

Det förflutna året har visat att partiet med framgång löser denna uppgift och energiskt övervinner alla svårigheter på denna väg.

Så förhåller det sig med partiets första viktiga vinning under det gångna året.

II. På det industriella uppbyggets område

I oupplösligt samband med denna partiets första vinning står dess andra vinning. Denna partiets andra vinning består däri, att vi under det förflutna året i huvudsak uppnått en gynnsam lösning av *ackumulationsproblemet* för nybygget inom den tunga industrin, att vi slagit in på ett *snabbare tempo* i utvecklingen av produktionen av produktionsmedel och skapat förutsättningar för att förvandla vårt land till ett *metall-land*.

Det är vår andra och grundläggande vinning under det gångna året.

Den lätta industrins problem erbjuder inga särskilda svårigheter. Detta problem har vi redan för några år sedan löst. Svårare och viktigare är den tunga industrins problem.

Svårare, emedan det erfordrar kolossala investeringar, varvid den tunga industrin, såsom de i industriellt avseende efterblivna ländernas historia uppvisar, inte kommer till rätta utan kolossala, långfristiga lån.

Viktigare, emedan vi utan att utveckla den tunga industrin inte kan uppbygga någon industri alls, inte kan genomföra någon som helst industrialisering.

Och eftersom vi inte förfogat och inte förfogar över vare sig långfristiga lån eller ens någorlunda långfristiga krediter, blir problemets skärpa mer än uppenbar för oss.

Just härifrån utgår alla länders kapitalister, när de vägrar oss lån och krediter i den tron att vi inte med egna krafter skall gå iland med ackumulationsproblemet, att vi skall bryta nacken av oss på frågan om den tunga industrins rekonstruktion och nödgas att böja knä för dem, att råka i slaveri.

Men vad säger oss resultaten av det förflutna året i detta avseende? Betydelsen av det förflutna årets resultat består däri, att de slår herrar kapitalisters beräkningar i kras.

Det förflutna året har visat att vi trots den öppna och den förtäckta finansblockaden mot Sovjetunionen inte råkat i slaveri hos kapitalisterna, att vi framgångsrikt och med egna krafter löst ackumulationsproblemet och lagt grunden till den tunga industrin. Detta kan numera inte ens arbetarklassens mest inbitna fiender förneka.

I själva verket: om för det första kapitalinvesteringarna i storindustrin under fjolåret utgjorde mer än 1.600 milj. rubel, av vilka omkring 1.300 milj. gick till den tunga industrin, medan kapitalinvesteringarna i storindustrin i år utgör mer än 3.400 milj. rubel, av vilka över 2.500 milj. går till den tunga industrin; om för det andra storindustrins bruttoproduktion under det förflutna året uppvisade en tillväxt på 23 procent, varvid den tunga industrin här uppvisade en tillväxt på 30 procent, medan storindustrins bruttoproduktion i år kommer att uppvisa en tillväxt på 32 procent, varvid den tunga industrin här kommer att uppvisa en tillväxt på 46

procent — är det då inte klart att ackumulationsproblemet för uppbyggandet av den tunga industrin inte längre erbjuder några oövervinnliga svårigheter för oss?

Hur kan man tvivla på att vi går allt snabbare framåt i utvecklingen av vår tunga industri, att vi går förbi det gamla tempot och lämnar vår ”traditionella” efterblivenhet bakom oss?

Kan man efter allt det som sagts undra på att femårsplanens beräkningar överträffades under det förflutna året och att femårsplanens *optimala* variant, som de borgerliga skribenterna ansåg vara ett ”ouppnåeligt fantasteri” och som våra högeropportunisterna (Bucharins grupp) förfasade sig över, i själva verket blev femårsplanens *minimala* variant?

”Rysslands räddning”, säger Lenin, ”ligger inte bara i en god skörd för bondejordbruket — det är inte tillräckligt — och inte bara i att lätta industrin, som levererar konsumtionsartiklar åt bönderna, befinner sig i gott tillstånd — inte heller det är tillräckligt — vi behöver också en tung industri... Utan att rädda den tunga industrin, utan att återupprätta den kan vi inte uppbygga någon industri alls, och utan en sådan kommer vi överhuvud taget att gå under som självständigt land ... Den tunga industrin behöver statsunderstöd. Om vi inte kan åstadkomma detta, så är vi förlorade som civiliserad — för att nu inte säga socialistisk stat.” (Lenin, ”Tal på Kommunistiska internationals fjärde kongress”, Samlade verk, b. XXVII, s. 349, ryska.)

Så skarpt formulerar Lenin ackumulationsproblemet och partiets uppgift beträffande den tunga industrins uppbygge. Det förflutna året har visat, att partiet med framgång går iland med denna uppgift, att det energiskt övervinner alla tänkbara svårigheter på denna väg.

Det betyder naturligtvis inte att industrin inte längre kommer att möta allvarliga svårigheter. Uppgiften att bygga upp den tunga industrin är inte en fråga som berör enbart ackumulationsproblemet. Den berör också kaderproblemet, problemet att

a) *införliva* tiotusentals sovjetinställda tekniker och specialister med det socialistiska uppbygget och

b) *utbilda* nya röda tekniker och röda specialister av personer ur arbetarklassen.

Om ackumulationsproblemet i huvudsak kan betecknas som löst, så väntar kaderproblemet ännu på sin lösning. Och kaderproblemet är nu, under industrins tekniska rekonstruktionsperiod, det socialistiska uppbyggets avgörande problem.

”Det som vi framför allt lider brist på”, säger Lenin, ”är kultur, förmåga att leda ... I ekonomiskt och politiskt avseende tryggar oss den *nya ekonomiska politiken* full möjlighet att uppbygga den socialistiska hushållningens grundval. Allt beror 'bara' på proletariats och dess förtrups kulturella krafter.” (Lenin, ”Brev till kamrat Molotov”, Samlade verk, b. XXVII, s. 207, ryska.)

Här är det tydligen framför allt fråga om de ”kulturella krafternas” problem, om problemet att skapa kadrer för det ekonomiska uppbygget i allmänhet, för uppbygget och ledningen av industrin i synnerhet.

Men härav följer att vi trots mycket betydelsefulla vinningar på ackumulationsområdet, vilka är av väsentlig betydelse för den tunga industrin, inte kan anse problemet att uppbygga den tunga industrin fullständigt löst, innan kaderproblemet funnit sin lösning.

Härav följer partiets uppgift — att på allvar ta itu med kaderproblemet och till varje pris erövra denna fästning.

Så förhåller det sig med partiets andra vinning under det gångna året.

III. På jordbruksuppbyggets område

Till sist om partiets tredje vinning under det gångna året, en vinning som är organiskt förknippad med de två förstnämnda. Frågan gäller det *radikala genombrottet* i vårt jordbruks utveckling från ett efterblivet *individuellt* småbruk till ett modernt *kollektivt* storbruk, till

samfällid brukning av jorden, till maskin- och traktorstationer, till arteller, kollektivbruk, baserade på modern teknik, och slutligen till gigantiska sovjetbruk utrustade med hundratals traktorer och skördetröskor.

Partiets vinning består här i att vi i en hel rad distrikt lyckats *vända* böndernas huvudmassa bort från den gamla *kapitalistiska* utvecklingens väg, av vilken endast en handfull kapitalistiska rikemän drar fördel, medan böndernas oerhörda flertal utarmas och nödgas dra sig fram i fattigdom, och att leda dem in på den nya *socialistiska* utvecklingens väg, som tränger ut de kapitalistiska rikemännen och nyutrustar medelbönderna och fattigbönderna, förser dem med nya redskap, förser dem med traktorer och lantbruksmaskiner för att hjälpa dem att bryta sig ut ur armodet och kulakträldomen och slå in på det samfällida, kollektiva jordbrukets breda väg.

Partiets vinning består däri, att vi lyckats organisera detta *radikala genombrott* i böndernas egen mitt och draga med oss fattig- och medelböndernas breda massor trots otroliga svårigheter, trots ett förtvivlat motstånd av allehanda skumma krafter, från kulaker och präster till kälkborgare och högeropportunisterna.

Här några siffror.

År 1928 utgjorde sovjetbrukens åkerareal 1.425.000 har och produktionen av varuspannmål uppgick till över 6 milj. centner (mer än 36 milj. pud), medan kollektivbrukens åkerareal utgjorde 1.390.000 har och deras produktion av varuspannmål omkring 3,5 milj. centner (över 20 milj. pud).

År 1929 utgjorde sovjetbrukens åkerareal 1.816.000 har och deras produktion av varuspannmål omkring 8 milj. centner (omkring 47 milj. pud), medan kollektivbrukens åkerareal utgjorde 4.262.000 har och deras produktion av varuspannmål omkring 13 milj. centner (omkring 78 milj. pud).

Under det instundande året 1930 kommer sovjetbrukens åkerareal enligt de preliminära plansiffrorna antagligen att uppgå till 3.280.000 har med 18 milj. centners produktion av varuspannmål (omkring 110 milj. pud), medan kollektivbrukens åkerareal ovillkorligen kommer att uppgå till 15 milj. har och deras produktion av varuspannmål till omkring 49 milj. centner (omkring 300 milj. pud).

Kort sagt, under instundande år 1930 kommer sovjet- och kollektivbrukens produktion av varuspannmål att uppgå till mer än 400 milj. pud, d. v. s. mer än 50 procent av *hela* jordbrukets produktion av varuspannmål (förutom omsättningen på landsbygden).

Det måste erkännas, att *inte ens* vår socialiserade storindustri, vars utvecklingstempo i allmänhet utmärker sig genom sin stora kraft, känner ett så stormande utvecklingstempo.

Det är klart att vårt unga socialistiska storbruk (i kollektiv- och sovjetbruken) har en stor framtid för sig, att det kommer att uppvisa underverk i sin utveckling.

Denna oerhörda framgång i uppbygget av kollektivbruken får sin förklaring av en hel rad orsaker, av vilka det vore skäl att påpeka åtminstone följande.

Framför allt får den sin förklaring därav, att partiet genomfört en leninsk politik för massornas uppfostran och konsekvent lett bondemassorna till kollektivbruken genom att utveckla de kooperativa organisationerna. Den får sin förklaring därav att partiet fört en framgångsrik kamp mot dem, som försökt att gå rörelsen i förväg och genom dekret velat bestämma kollektivbrukens utveckling ("vänster"-frasmakarna) och likaså mot dem, som försökt draga partiet tillbaka och stanna i rörelsens kölvatten (klåparna på högerflygeln). Utan

en sådan politik skulle partiet inte ha kunnat förvandla kollektiv-bruksrörelsen till en verklig massrörelse bland bönderna själva.

”När Petrograds proletariat och soldaterna i Petrograds garnison tog makten”, säger Lenin, ”visste de mycket väl att uppbyggnadsarbetet på landsbygden skulle komma att möta stora svårigheter, att man här måste gå mera successivt fram, att det skulle vara den största dumhet att genom dekret och lagparagrafer här försöka införa samfällid brukning av jorden, att endast ett obetydligt antal upplysta bönder skulle kunna gå med på detta, medan den väldiga majoriteten av bönderna inte ställde sig en sådan uppgift. Och därför inskränkte vi oss till det som var absolut nödvändigt för revolutionens utveckling: att under inga förhållanden gå massornas utveckling i förväg utan vänta tills frammarschen växer fram ur dessa massors egen erfarenhet, ur deras egen kamp.” (Lenin, ”Tal om revolutionens årsdag”, Samlade skrifter i urval, b. XI, s. 443.)

Om partiet vann en väldig seger på kollektivbruksuppbyggets front, så var det därför att partiet till punkt och pricka uppfyllde denna Lenins taktiska anvisning.

Denna oerhörda framgång för uppbyggnadsarbetet på jordbrukets område får *för det andra* sin förklaring därav att sovjetmakten riktigt beaktade böndernas växande behov av nya redskap och en ny teknik, att den riktigt förstod böndernas hopplösa läge under de gamla jordbruksformerna och, med beaktande av allt detta, i tid organiserade hjälp åt bönderna i form av utlåningsställen, traktorkolonner, maskin- och traktorstationer, genom att organisera samfällid brukning av jorden, genom att bilda kollektivbruk och slutligen genom: att på allt sätt låta sovjetbruken komma bondejordbruket till hjälp.

För första gången i människosläktets historia framträdde en makt, sovjetmakten, som i handling visade sin beredvillighet och sin förmåga att ge böndernas arbetande massor en systematisk och varaktig hjälp i *produktionen*.

Är det inte klart att böndernas arbetande massor, som sedan urminnes tider lidit brist på redskap, inte kunde underlåta att begärligt ta emot denna hjälp och slå in på kollektiv-bruksrörelsens väg?

Och kan man förvåna sig över att arbetarnas gamla paroll: ”ansiktet mot landsbygden” måhända från och med nu kommer att kompletteras 'med en ny paroll för kollektivbönderna: ”ansiktet mot staden”’?

Denna oerhörda framgång i uppbygget av kollektivbruk får *slutligen* sin förklaring därav att de avancerade arbetarna i vårt land tagit sig an denna sak. Jag syftar på de arbetarbrigader som i tio- och hundratal är spridda över de viktigaste distrikten av vårt land. Det måste erkännas att bland alla förekommande och tänkbara propagandister för kollektivbruksrörelsen är arbetarpropagandisterna de bästa propagandisterna bland bondemassorna. Vad kan det vara för märkvärdigt däri, att arbetarna lyckats! övertyga bönderna om det kollektiva storbrukets företräde framför det individuella småbruket, så mycket mer som de kollektiv- och sovjetbruk som finnes på ett åskådligt sätt demonstrerar detta företräde?

Just på denna grund är det som våra vinningar på kollektivbruksuppbyggets område växt upp, vinningar som enligt min mening är de viktigaste och mest avgörande bland alla våra vinningar under de senaste åren.

”Vetenskapens” argument mot möjligheten och ändamålsenligheten att organisera stora spannmålsfabriker på 40-50.000 har, har krossats och gått upp i rök. Det praktiska livet har kullkastat ”vetenskapens” motargument och än en gång visat, inte bara att det praktiska livet måste lära av ”vetenskapen”, utan att det inte heller skulle skada ”vetenskapen” att lära av det praktiska livet.

I de kapitalistiska länderna vinner de väldiga spannmålsfabrikerna inte fast fot. Men vårt land är ett socialistiskt land. Denna ”lilla” skillnad får man inte glömma.

Därborta hos kapitalisterna kan man inte — eftersom den privata äganderätten till jorden existerar — organisera en stor spannmålsfabrik utan att inköpa en mängd jordlotter och utan att betala absolut jordränta, vilket inte kan undgå att, belasta produktionen med kolossala utgifter. Hos oss däremot har vi — eftersom den privata äganderätten till jorden inte existerar hos oss — varken absolut jordränta eller köp och försäljning av jordlotter, vilket inte kan undgå att skapa gynnsamma betingelser för utvecklingen av spannmålsodling i stor skala.

Därborta hos kapitalisterna har de spannmålsodlande storbruken till uppgift att avkasta största möjliga vinst eller åtminstone' att avkasta en sådan vinst, som motsvarar den s. k. genomsnittsprifiten, utan vilken kapitalet överhuvud inte har intresse av att befatta sig med organisering av spannmålsodling. Hos oss däremot behöver de spannmålsodlande storbruken, som samtidigt är statliga jordbruk, varken maximal profit eller genomsnittsprifit för sin utveckling, utan kan begränsa sig till minimiprofit och ibland reda sig utan någon profit alls, vilket i sin tur skapar gynnsamma betingelser för utvecklingen av spannmålsodling i stor skala.

Slutligen åtnjuter inte de spannmålsodlande storbruken under kapitalismen vare sig speciella kreditförmåner eller speciella skattelättnader medan i sovjetsystemet, som går ut på att understödja den socialistiska sektorn, sådana förmåner existerar och kommer att existera.

Allt detta har den ärevördiga "vetenskapen" glömt.

Kullkastats och skingrats har högeropportunisternas (bucharingruppens) påståenden

- a) att bönderna inte kommer att gå in i kollektivbruken,
- b) att det forcerade tempot i kollektivbrukens utveckling endast kan framkalla missnöje bland massorna och en brytning mellan bönderna och arbetarklassen.
- c) att det *inte* är kollektivbruken utan kooperationen som utgör den socialistiska utvecklingens "kungsväg" på landsbygden.
- d) att kollektivbrukens utveckling och offensiven mot landsbygdens kapitalistiska element kan försätta landet i en sådan situation att det blir utan spannmål.

Allt detta har kullkastats och gått upp i rök som gammalt borgerligt-liberalt bråte.

För det första — bönderna har gått till kollektivbruken, hela byar, kommuner, distrikt på en gång.

För det andra — den massomfattande kollektivbruksrörelsen försvagar inte utan stärker samverkan mellan arbetarna och bönderna och ger den en ny, produktionsmässig basis. Nu ser till och med de blinda att om det också skulle finnas något allvarligt missnöje bland böndernas huvudmassor, så gäller det inte sovjetmaktens kollektivbrukspolitik utan den omständigheten att sovjetmakten inte förmår hålla jämna steg med kollektivbruksrörelsens tillväxt, när det gäller att förse bönderna med maskiner och traktorer.

För det tredje — tvisten om den socialistiska utvecklingens "kungsväg" på landsbygden är en skolastisk tvist, värdig unga, småborgerliga liberaler av typen Eichenwald och Slepkov. Det är klart att så länge det ännu inte fanns en massomfattande kollektivbruksrörelse, så utgjorde de lägsta formerna av kooperation, anskaffnings- och avsättningskooperationen, "kungsvägen", men då den högsta formen av kooperation, dess kollektivbruksform, uppträdde på arenan, blev den utvecklingens "kungsväg".

För att tala utan citationstecken: den socialistiska utvecklingens kungsväg på landsbygden är Lenins kooperationsplan, som omfattar alla former av lantbrukskooperation, från de lägsta (anskaffnings- och avsättningskooperationen) till de högsta (produktions- och kollektivbruks-

kooperationen). Att ställa kollektivbruken och Kooperationen *i motsats* till varandra betyder att driva gäck med leninismen och att betyga sin egen okunnighet.

För det fjärde – - numera ser till och med de blinda att vi utan offensiven mot de kapitalistiska elementen på landsbygden, utan utvecklingen av kollektivbruks- och sovjetbruksrörelsen nu inte skulle ha de avgörande framgångar i spannmålsanskaffningen, som vi uppnått i år, eller de tiotal miljoner pud i spannmålsreserver, som redan samlats i statens händer och inte får röras.

Än mer, man kan med visshet säga att vi tack vare tillväxten av kollektivbruks- och sovjetbruksrörelsen slutgiltigt håller på att övervinna eller redan övervunnit spannmålskrisen. Och om utvecklingen av kollektivbruken och sovjetbruken fortsätter med forcerat tempo, så finns det ingen grund betvivla att vårt land om tre—fyra år skall bli ett av de spannmålsrikaste, kanske till och med det spannmålsrikaste landet i världen.

Vari består det nya i den nuvarande kollektivbruksrörelsen? Det nya och avgörande i den nuvarande kollektivbruksrörelsen består i att bönderna inte går till kollektivbruken i enskilda grupper, såsom tidigare var fallet, utan i hela byar, socknar, distrikt, ja t. o. m. kretsar.

Och vad betyder det? Det betyder att *medelbonden börjat gå till kollektivbruken*. Här ligger grundvalen för det fundamentala genombrott i jordbrukets utveckling, som utgör sovjetmaktens viktigaste vinning under det förflutna året.

Trotskismens mensjevikiska "konception" om arbetarklassens oförmåga att dra med sig böndernas huvudmassor för det socialistiska uppbygget, ramlar och går i kras. Nu ser till och med de blinda att medelbonden vänt sig till kollektivbruken. Nu är det klart för alla att industrins och jordbrukets femårsplan är en femårsplan för det socialistiska samhällets uppbygge, att de människor som inte tror på möjligheten att uppbygga socialismen i vårt land, inte har rätt att hälsa vår femårsplan med glädje.

Det sista hoppet för alla länders kapitalister, som drömmer om kapitalismens återupprättande i Sovjetunionen — "privategendomens heliga princip" — ramlar och går upp i rök. Bönderna, vilka de betraktar som material för att göda marken för kapitalismen, överger i massor "privategendomens" prisade fana och beträder kollektivismens, socialismens väg. Det sista hoppet om kapitalismens återupprättande ramlar.

Detta förklarar bland annat de förtvivlade försöken av de kapitalistiska elementen i vårt land att resa alla den gamla världens krafter mot den antågande socialismen; försök som leder till klasskampens skärpning. Kapitalet vill inte "växa in" i socialismen.

Härmed måste man också förklara det ilska tjut mot bolsjevismen, som kapitalismens bandhundar, figurer som Struve och Hessen, Miljukov och Kerenskij, Dan Och Abramovitj, på senaste tiden upphävt. Och det är ju inget skämt: det sista hoppet om kapitalismens återupprättande försvinner.

Varom vittnar klassfiendernas vanvettiga ilska och kapitalistlakejernas rasande tjut, om inte därom att partiet verkligen vunnit en avgörande seger på det socialistiska uppbyggets allra svåraste frontavsnitt?

"Endast om det lyckas oss", säger Lenin, "att i handling visa bönderna det samhälleliga, kollektiva, kooperativa, artelliserade jordbrukets företräden, endast om det lyckas oss att bistå bonden genom det kooperativa, artelliserade jordbruket, först då kommer arbetarklassen, som håller statsmakten i sina händer, att verkligen bevisa för bonden att den har rätt, då kommer den verkligen att varaktigt och på ett riktigt sätt dra den miljonhövdade bondemassan över på sin sida." (Lenin, "Referat om arbetet på landsbygden", Samlade verk, b. XXIV, s. 579, ryska.)

Så ställer Lenin frågan om sätten att få böndernas miljonmassor över på arbetarklassens sida, om sätten att leda bönderna in på kollektivbruksuppbyggets väg.

Det förflutna året har visat att partiet framgångsrikt bemästrar denna uppgift och energiskt övervinner alla tänkbara svårigheter på denna väg.

”Medelbönderna”, säger Lenin, ”kommer i det kommunistiska samhället först då att stå på vår sida, när vi underlättar och förbättrar deras ekonomiska levnadsförhållanden. Om vi i morgon skulle kunna ge dem 100.000 förstklassiga traktorer, förse dem med bensin och med traktorförare (ni vet alltför väl att detta tillsvidare är en fantasi), så skulle medelbonden säga: 'jag är för kommunen' (d. v. s. för kommunismen). Men för att komma så långt måste man först besegra den internationella bourgeoisin, måste man tvinga den att ge oss dessa traktorer, eller också måste man höja vår produktivitet så starkt att vi själva kan leverera dem. Endast så blir denna fråga riktigt ställd.”
(Samma arbete, s. 170.)

Så ställer Lenin frågan om vägarna till att tekniskt nyutrusta medelbonden, om sätten att få honom över på kommunismens sida.

Det förflutna året har visat, att partiet framgångsrikt bemästrar även denna uppgift. Som bekant kommer vi att till våren instundande år 1930 ha över 60.000 traktorer, ett år senare över 100.000 traktorer och efter ytterligare två år över 250.000 traktorer på fälten. Det som för några år sedan ansågs som en ”fantasi” har vi nu möjlighet att med rågat mått omsätta i handling.

Det är orsaken till att medelbonden vänt sig till ”kommunen”.

Så förhåller det sig med partiets tredje vinning.

Sådana är partiets viktigaste vinningar under det gångna året.

Slutsatser

Vi går för full maskin framåt på industrialiseringens väg till socialismen och lämnar bakom oss vår sekelgamla ”urryska” efterblivenhet.

Vi håller på att bli ett metall-land, ett automobilland, ett traktorland.

Och när vi sätter Sovjetunionen på automobilen och bondgubben på traktorn – då må de ärade kapitalister, som nu bröstar sig över sin ”civilisation”, försöka hinna upp oss. Vi får väl se, vilka länder man då kan ”hänföra” till de efterblivna och vilka till de avancerade.

3 november 1929.

Pravda, nr 259, 7 november 1929

Till agrarpolitikens frågor i Sovjetunionen

Tal på agrarer-na-marxisternas konferens den 27 december 1929

Kamrater! Det viktigaste faktum i vårt sociala och ekonomiska liv för närvarande, ett faktum som tilldrager sig allmän uppmärksamhet, är kollektivbruksrörelsens kolossala tillväxt.

Det utmärkande draget hos den nuvarande kollektivbruksrörelsen består däri, att det inte såsom hittills är bara enskilda grupper av fattigbönder som inträder i kollektivbruken, utan att också medelböndernas störa massa börjat gå till kollektivbruken.

Det betyder att kollektivbruksrörelsen ifrån att ha varit en rörelse av enskilda grupper och skikt av arbetande bönder förvandlats till en rörelse av miljoner och åter miljoner bland böndernas huvudmassor. Med detta bör bland annat det kolossalt viktiga faktum förklaras att kollektivbruksrörelsen, som antagit karaktären av en mäktig, växande *kulakfientlig* lavin,

sopar undan kulakens motstånd, knäcker kulakerna och banar väg för ett omfattande socialistiskt uppbygge på landsbygden.

Men om vi har orsak att vara stolta över det socialistiska uppbyggets *praktiska* framgångar, så kan detsamma inte sägas om framgångarna i vårt *teoretiska* arbete på ekonomins område i allmänhet och på jordbrukets område i synnerhet. Än mer: det måste erkännas att vårt teoretiska tänkande inte hinner hålla jämna steg med våra praktiska framgångar, att vi måste konstatera ett visst svalg mellan de praktiska framgångarna och det teoretiska tänkandets utveckling. Emellertid är det nödvändigt att det teoretiska arbetet inte bara håller jämna steg med det praktiska, utan att det också går det i förväg och ger våra praktiker vapen i hand i kampen för socialismens seger.

Jag skall inte här dröja vid teorins betydelse. Den känn ni tillräckligt väl. Som bekant ger teorin, om den verklig är en teori, praktikerna orienteringsförmåga, klara perspektiv, tillförsikt i arbetet och tro på seger för vår sak. Allt det har — och måste ha — en oerhörd betydelse för vårt socialistiska uppbygge. Det fatala är att vi börjar halta just på detta område, beträffande det teoretiska utarbetandet av problemen i vår ekonomi.

Hur annars förklara det faktum att diverse borgerliga och småborgerliga teorier i frågor som rör vår ekonomi alltjämt är gängse hos oss, i vårt sociala och politiska liv? Hur förklara att dessa teorier och teoretiska utsvävningar hittills inte blivit tillräckligt kraftigt bemötta? Hur förklara att man börjar glömma en rad av den marxistisk-leninska politiska ekonomins grundsatser, vilka utgör det säkraste motgiftet mot de borgerliga och småborgerliga teorierna, att dessa grundsatser inte populariseras i vår press, att de av någon orsak inte skjutes i förgrunden? Är det så svårt att förstå, att man inte kan ernå en fullständig seger över klassfienderna utan en skoningslös kamp mot de borgerliga teorierna på den marxistisk-leninska teorins grundval?

Den nya praktiken ger upphov till en ny inställning till de ekonomiska problemen under övergångsperioden. På ett nytt sätt ställes nu frågorna om den nya ekonomiska politiken, om klasserna, om uppbyggets tempo, om samverkan, om partiets politik. För att inte praktiken skall gå förbi oss måste vi genast taga itu med att utreda alla dessa problem ur det n lägets synvinkel. Utan detta är det omöjligt att övervinna borgerliga teorier, som nu skräpar i våra praktikers huvud. Utan detta är det omöjligt att utrota dessa teorier som förstenats till fördomar. Ty det är endast i kamp mot de borgerliga fördomarna i teorin som man kan uppnå att marxismen-leninismens positioner befastes.

Tillåt mig att övergå till karaktäristiken av åtminstone några av dessa borgerliga fördomar, som kallas teorier, och uppvisa deras ohållbarhet genom att belysa' vissa centrala problem i vårt uppbygge.

I. "Jämvikts"-teorin

Ni vet naturligtvis att den så kallade teorin om "jämvikt" mellan de olika sektorerna i vår folkhushållning fortfarande är gängse bland en del kommunister. Denna teori har självfallet ingenting gemensamt med marxismen. Men just denna teori propageras av flera personer från högeravvikarnas läger.

Denna teori förutsätter att vi framförallt har en socialistisk sektor — ett slags vagn — och att vi dessutom har en icke-socialistisk sektor, om man så vill — en kapitalistisk — en annan vagn. Dessa två vagnar står på olika skenor och löper fredligt framåt utan att kollidera. Från geometrin vet vi att parallella linjer inte mötas. Men upphovsmännen till denna förträffliga teori tror att dessa paralleller någon gång kommer att mötas och att när de mötes, så har vi kommit till socialismen. Härvid lämnar denna teori ur sikte att bakom dessa 'så kallade

”vagnar” står klasser och att dessa ”vagnars” rörelse försiggår i form av en förbittrad klasskamp, en kamp på liv och död, en kamp enligt principen ”vem slår vem”.

Det är inte svårt att förstå att denna teori inte har någonting gemensamt med leninismen. Det är inte svårt att förstå att denna teori objektivt har till uppgift att försvara det individuella bondejordbrukets positioner, att utrusta kulakelementen med ett ”nytt” teoretiskt vapen i deras kamp mot kollektivbruken och diskreditera kollektivbrukens ställning.

Och likväl är denna teori fortfarande gängse i vår press. Man kan inte ens säga att den blivit allvarligt bemött, än mindre bemött med förintande slag av våra teoretiker. Hur skall denna inkonsekvens då förklaras, om inte därmed att vårt teoretiska tänkande blivit på efterkälken?

Och ändå behöver man bara ur marxismens skattkammare hämta fram reproduktionsteorin och sätta den i motsättning till teorin om sektorernas jämvikt för att det inte ens skall bli ett spår kvar av den senare teorin. I själva verket lär oss den marxistiska reproduktionsteorin att det nutida samhället inte kan utveckla sig utan att år för år ackumulera, men en ackumulation är omöjlig utan en år för år utvidgad reproduktion. Det är klart och förståeligt. Vår centraliserade socialistiska storindustri utvecklar sig i enlighet med Marx' teori om den utvidgade reproduktionen, ty den växer årligen till sin omfattning, den ackumulerar och går framåt med sjumilasteg.

Men vår storindustri är inte allt i vår folkhushållning. Tvärtom, i vår folkhushållning överväger fortfarande småbondebruket. Kan man då säga att vårt småbondebruk utvecklar sig i enlighet med principen om den utvidgade reproduktionen? Nej, det kan man inte säga. Den stora massan av våra småbondebruk uppvisar inte en för varje år utvidgad reproduktion utan tvärtom, den har mycket sällan möjlighet ens till enkel reproduktion. Kan vi driva vår socialiserade industri framåt i forcerat tempo, då man har en sådan jordbruksbasis som småbondebruket, vilket är oförmöget till utvidgad reproduktion och dessutom utgör den övervägande kraften i vår folkhushållning? Nej, det kan man inte. Kan man under en mer eller mindre långvarig tidrymd basera sovjetmakten och det socialistiska uppbygget på två *olika* grundvalar — på grundvalen — av en i högsta grad koncentrerad socialistisk storindustri och på grundvalen av ett ytterst splittrat och efterblivet, obetydligt varuproducerande bondebruk? Nej, det kan man inte. Ett sådant läge måste en gång komma att sluta med ett fullständigt sammanbrott för hela vår folkhushållning,

Var finns då utvägen? Utvägen består i att göra jordbruksföretagen större, att sätta jordbruket i stånd till ackumulation, till utvidgad reproduktion och på så sätt omgestalta folkhushållningens basis i jordbruket.

Men hur skall man förstora jordbruksföretagen?

Det kan ske på två vägar. Den ena vägen är den *kapitalistiska* och består i att förstora jordbruksföretagen genom att införa kapitalismen i jordbruket, en väg som leder till böndernas utarmning och till utveckling av kapitalistiska företag i jordbruket. Denna väg förkastar vi, emedan den är oförenlig med sovjethushållningen.

Det finnes en annan väg, den *socialistiska* vägen, som består i att införa kollektivbruk och sovjetbruk i lanthushållningen, en väg som leder till att småbondebruken sammanslås till kollektiva storbruk, rustade med teknik och vetenskap och som har möjlighet att utvecklas vidare, emedan de är i stånd till utvidgad reproduktion.

Frågan står följaktligen så: antingen den ena vägen eller den andra, antingen *tillbaka* — till kapitalismen, eller *framåt* till socialismen. socialismen. Någon tredje väg finns inte och kan inte finnas.

”Jämvikts”-teorin är ett försök att finna en tredje väg. Och just därför att den räknar med en tredje väg (som inte finns) är den utopisk och antimarxistisk.

Således behövde man bara ställa Marx' reproduktionsteori emot teorin om sektorernas ”jämvikt”, för att det inte skulle bli ett spår kvar av denna senare teori.

Varför gör då våra agrarer-marxister inte detta? Vem har behov av att den löjliga ”jämvikts”-teorin får en fristad i vår Press, medan den marxistiska reproduktionsteorin lägges på hyllan?

II. Teorin om ”automatismen” i det socialistiska uppbygget

Vi övergår till den andra fördomen i den politiska ekonomin, den andra teorin av borgerlig natur. Jag syftar på teorin om ”automatismen” i det socialistiska uppbygget, en teori som inte har någonting gemensamt med marxismen, men som våra kamrater från högerriktningens läger ivrigt förkunnar.

Upphovsmännen till denna teori påstår ungefär följande. Vi hade kapitalism hos oss, industrin utvecklade sig på kapitalistisk grundval och landsbygden följde spontant, automatiskt i den kapitalistiska stadens kölvatten och omgestaltade sig efter den kapitalistiska stadens mönster och förebild. Om det gick så till under kapitalismen, varför kan det inte gå till på samma sätt i sovjetushållningen? Varför kan inte landsbygden, småbondebruket på automatisk väg följa i den socialistiska stadens spår och spontant omgestalta sig efter den socialistiska stadens mönster och förebild? Upphovsmännen till denna teori påstår på grund härav att landsbygden automatiskt kan gå i den socialistiska stadens spår. Härav frågan: lönar det sig för oss att ivra för bildandet av sovjetbruk och kollektivbruk, lönar det sig att vi bryter en lans för detta, om landsbygden även dessförutan kan följa den socialistiska staden i spåren?

Här har ni ytterligare en teori, som objektivt har till gift att ge landsbygdens kapitalistiska element ett nytt v händerna i deras kamp mot kollektivbruken.

Det kan inte råda det ringaste tvivel om denna teorins an marxistiska väsen.

Är det inte underligt att våra teoretiker ännu inte fått tid att göra slut på denna märkvärdiga teori, som skräpar i hjärnorna hos våra praktiska arbetare i kollektivbruken?

Utän tvivel är den socialistiska stadens ledande roll i förhållande till landsbygdens individuella småbondebruk stor och oskattbar. Just på detta grundar sig industrins omgestaltande roll i förhållande till lantbruket. Men är denna faktor tillräcklig för att landsbygdens småbondebruk av sig själva skall kunna följa staden i spåren på det socialistiska uppbyggets område? Nej, det är inte tillräckligt.

Under kapitalismen gick landsbygden spontant i stadens ledband, emedan stadens kapitalistiska hushållning och bondens föga varuproducerande individuella jordbruk till sitt väsen var av *samma typ*. Naturligtvis är det varuproducerande småbondebruket dock inte en kapitalistisk hushållningsform. Men det är till sitt väsen av samma typ som den kapitalistiska hushållningsformen, eftersom det grundar sig på det privata ägandet av produktionsmedlen. Lenin har tusen gånger rätt när han i sina randanteckningar till Bucharins broschyr om ”Övergångsperiodens ekonomi” talar om ”böndernas varu-kapitalistiska tendens” i motsats till ”proletariatets socialistiska tendens”.¹ Just detta förklarar också, hur ”småproduktionen alstrar kapitalism och bourgeoisi utan avbrott, varje dag, varje timme, spontant och i massomfattning” (Lenin).

Kan man säga att det föga varuproducerande bondejordbruket till sitt väsen också är av samma typ som den socialistiska produktionen i staden? Det är klart att man inte kan säga det

¹ Kursiverat av Lenin. J. St

utan att bryta med marxismen. I annat fall skulle Lenin ej ha sagt att "så länge vi lever i ett småbondeland har kapitalismen i Ryssland en fastare ekonomisk grundval än kommunismen"

Följaktligen är teorin om "automatism" i det socialistiska uppbygget en ruten, antileninsk teori.

För att landsbygdens småbondebruk skall kunna följa i den socialistiska stadens spår är det följlaktligen förutom allt annat nödvändigt att såsom basis för socialismen på landsbygden införa socialistiska storbruk i form av sovjetbruk och kollektivbruk, vilka under ledning av den socialistiska staden är i stånd att *draga* med sig böndernas huvudmassa.

Följlaktligen är teorin om "automatism" i det socialistiska uppbygget en antimarxistisk teori. Den socialistiska staden kan inte *draga* med sig landsbygden med dess småbondebruk på annat sätt än genom att *införa* kollektiv- och sovjetbruk på landsbygden och omgestalta landsbygden på en ny, socialistisk grundval.

Det är märkvärdigt att den antimarxistiska teorin om "automatism" i det socialistiska uppbygget hittills inte blivit tillräckligt kraftigt bemött av våra agrarteoretiker.

III. Teorin om småbondebrukets "stabilitet"

Vi övergår till den tredje fördomen i den politiska ekonomin, teorin om småbondebrukets "stabilitet". Alla känner den borgerliga politiska ekonomins invändningar mot marxismens bekanta tes om stordriftens företräden framför smådriften, vilken påstås gälla bara för industrin men inte kunna tillämpas på jordbruket. De socialdemokratiska teoretikerna av typen David och Hertz, som propagerar denna teori, har härvid försökt "stödja sig" på den omständigheten att småbonden är seg, tålmodig, redo till vilka umbäranden som helst bara för att få behålla sin jordlapp, att småbondebruket därför uppvisar stabilitet i kampen mot storföretagen i jordbruket.

Det är inte svårt att förstå att en sådan "stabilitet" är värre än varje labilitet. Det är icke svårt att förstå att denna anti-marxistiska teori bara har ett syfte: att lovsjunga och befästa den kapitalistiska ordningen, som utarmar småböndernas miljonmassor. Och just därför att den har ett sådant syfte, st därför lyckades marxisterna så lätt slå denna teori i kras.

Men nu är det inte detta frågan gäller. Här är det fråga om att vår praxis, vårt levande liv levererar nya argument mot denna teori, medan våra teoretiker besynnerligt nog inte vill eller inte kan begagna detta nya vapen mot arbetarklassens fiender. Jag syftar på det praktiska avskaffandet av privatäganderätten till jorden, den praktiska nationaliseringen av jorden hos oss, en praxis som frigör småbonden från hans trålbundenhet vid sin torva, varigenom övergången från småbondebruket till det kollektiva *storbruket* underlättas.

Vad är det i själva verket som bundit, binder och fortfarande kommer att binda småbonden i Västeuropa vid hans varuproducerande småbruk? Framför allt och huvudsakligen den egna lilla torvan, privatäganderätten till jorden. Han har i årtal samlat pengar för att köpa en jordlott, han har köpt den, och vi förstår att han inte vill avstå ifrån den utan föredrar att uthärda alla tänkbara umbäranden, föredrar att sjunka ned till barbari, till fattigdom, bara för att få behålla sin lilla torva — grundvalen för hans individuella hushållning.

Kan man säga att denna faktor fortsätter att existera i samma form också hos oss under sovjetsystemets förhållanden? Nej, det kan man inte. Man kan inte säga det, eftersom privatäganderätten till jorden inte existerar hos oss. Och just därför att privatäganderätten till jorden inte existerar hos oss har vi inte heller den bondens trålbundenhet vid torvan som finnes i västern. Och denna omständighet kan inte annat än underlätta småbondebrukets övergång på kollektivbrukens väg.

Detta är en av orsakerna till att storbruket på landsbygden, att kollektivbruken på landsbygden hos oss, där jorden är nationaliserad, så lätt kan uppvisa sin *överlägsenhet* i jämförelse med småbondebruket.

Häri består den stora revolutionära betydelsen av Sovjetlandets agrarlagar, vilka avskaffat den absoluta jordrätten, upphävt privatäganderätten till jorden och genomfört jordens nationalisering.

Men härav följer att vi förfogar över ett nytt argument mot de borgerliga ekonomerna, vilka förkunnar småbondebrukets stabilitet i dess kamp mot storbruket.

Varför utnyttjar då inte våra agrarteoretiker i tillräcklig grad detta nya argument i kampen mot alla möjliga borgerliga teorier?

När vi genomförde jordens nationalisering utgick vi bl. a. från de teoretiska förutsättningar, som uppställts i tredje bandet av "Kapitalet", i Marx' bekanta bok "Teorier om mervärdet" och i Lenins verk i agrarfrågan vilka utgör den rikaste skattkammare för det teoretiska tänkandet. Jag syftar på teorin om jordrätten i allmänhet och teorin om den absoluta jordrätten i synnerhet. Det är numera klart att de teoretiska lärosatserna i dessa verk på ett glänsande sätt bekräftats av praktiken i vårt socialistiska uppbygge i stad och på land.

Det är bara obegripligt varför antivetenskapliga teorier, företrädda av "sovjet"-ekonomer av Tjajanovs typ måste få en fristad i vår press, medan Marx', Engels' och Lenins geniala verk om jordrättens och den absoluta jordrättens teori icke bör populariseras och ställas på främsta planet, utan måste ligga i skymundan.

Ni erinrar er nog Engels' bekanta broschyr "Bondefrågan". Ni minns säkert hur försiktigt Engels behandlar frågan om att överföra småbönderna på det kooperativa jordbrukets, det kollektiva jordbrukets väg. Tillåt mig att anföra motsvarande ställe ur Engels' broschyr:

"Vi står ju avgjort på småbondens sida; vi kommer att göra allt, som blott kan komma i fråga för att göra hans lott drägligare och underlätta övergången till Kooperationen för honom, om han beslutar sig därför, ja, t. o. m. för att ge honom möjlighet, om han ännu inte kan besluta sig, till *förlängd betänketid på hans jordlott.*"¹

Ni ser hur varsamt Engels behandlar frågan om det individuella bondejordbrukets överförande på kollektivismens spår. Hur skall man förklara denna, som det tycks, överdrivna försiktighet hos Engels? Varifrån utgick han härvid? Tydligen utgick han från privatäganderätten till jorden, från det faktum att bonden har "sin jordlott", från vilken han har svårt att skilja sig. Sådana är bönderna i väster. Sådana är bönderna i de kapitalistiska länderna, där privatäganderätten till jorden existerar. Det är klart att här kräves stor varsamhet.

Kan man säga att samma läge råder i Sovjetunionen? Nej, det kan man inte säga. Man kan inte säga det, emedan det hos oss inte existerar någon privatäganderätt till jorden, som binder bonden vid hans individuella hushållning. Man kan inte säga det, emedan jorden hos oss är nationaliserad, vilket underlättar den individuella bondens övergång på kollektivismens spår.

Här har vi en av orsakerna till den relativa lätthet och snabbhet, med vilken kollektivbruksrörelsen på senaste tid utvecklats hos oss.

Det måste beklagas att våra agrarteoretiker ännu inte försökt att fullt klart uppvisa denna skillnad mellan bondens läge hos oss och i väster. Ett sådant arbete skulle emellertid ha den största betydelse inte bara för oss sovjetfunktionärer, utan också för kommunisterna i alla

¹ Kurs. av mig. J. St.

länder. Ty det är inte likgiltigt för den proletära revolutionen i de kapitalistiska länderna, om man där ända från de första dagarna efter proletariatets övertagande av makten måste bygga upp socialismen på grundvalen av jordens nationalisering eller utan denna grundval.

I ett uttalande som jag nyligen gjorde i pressen ("Det stora genombrottets år") utlade jag de bekanta argumenten för storbrukets överlägsenhet framför småbruket, varvid jag tänkte på de stora sovjetbruket. Det är överflödigt att bevisa att alla dessa argument helt och fullt gäller även kollektivbruket i deras egenskap av stora hushållningsenheter. Jag talar inte bara om långt hunna kollektivbruk, vilka förfogar över en maskin- och traktorpark, utan också om primitiva kollektivbruk, vilka så att säga bildar manufakturperioden i kollektivbrukens uppbyggnad och baserar sig på bonderedskapen. Jag syftar på de primitiva kollektivbruk, som för närvarande bildas i distrikt med genomgående kollektivisering och vilka baserar sig på ett enkelt sammanförande av böndernas produktionsredskap.

Tag exempelvis kollektivbruket kring Hoper-floden i f. d. Donområdet. Till det yttre tycks dessa kollektivbruk vad tekniken beträffar inte skilja sig från småbondebruket (få maskiner, få traktorer). Och likväl gav blotta sammanförandet av böndernas redskap inom kollektivbruket en sådan effekt, som våra praktiker inte ens hade drömt om. Vari yttrade sig denna effekt? Däri att övergången till kollektivbruk medförde en utvidgning av såningsarealen med 30, 40 och 50 procent. Hur skall man förklara denna "svindlande" effekt? Därmed att bönderna, som är maktlösa under det individuella arbetets betingelser, förvandlades till en väldig kraft, då de slog ihop sina redskap och förenade sig i kollektivbruk. Därmed att bönderna fick möjlighet att odla obrukad och obruten jord, som med svårighet kan uppodlas under det individuella arbetets betingelser. Därmed att bönderna fick möjlighet att taga den obrutna jorden i sina händer. Därmed att det blev möjligt att taga i bruk jord som ligger öde, enskilda jordplättar, rågångar mellan jordlotterna o. s. v., o. s. v.

Frågan om att odla upp obrukad och obruten jord har en väldig betydelse för vårt jordbruk. Ni vet att agrarfrågan i gamla tiden var axeln i Rysslands revolutionära rörelse. Ni vet att agrar-rörelsen ställde som ett av sina mål att avskaffa jordbristen. Många trodde då att jordbristen är absolut, d. v. s. att det inte fanns mera fri och odlingsbar jord i Ryssland. Men vad visade det sig i verkligheten? Nu är det uppenbart för ana, att det fanns och finnes tiotals miljoner har fri jord, i Sovjetunionen. Men bonden hade ingen möjlighet att odla upp den med sina ynkliga redskap. Och just därför att bonden inte hade möjlighet att odla upp den obrutna och den obrukade jorden, just därför drogs han till den "mjuka jorden", den jord som, tillhörde godsägarna, den jord som bekvämt kunde brukas med hjälp av böndernas redskap under det individuella arbetets betingelser. Det var här grunden till "jordbristen" låg. Därför är det inte att undra på att vår Spannmålstrust, utrustad med traktorer som den är, nu har möjlighet att taga i bruk omkring tjugu miljoner har fri jord, som inte tagits i besittning av bönderna och inte kan brukas med individuellt arbete och med hjälp av småbrukens redskap.

Betydelsen av kollektivbruksrörelsen under alla dess stadier — såväl under dess primitiva som under dess mera utvecklade stadium, då kollektivbruket är utrustat med traktorer — består bland annat i att bönderna nu får möjlighet att taga i bruk den obrukade och obrutna jorden. Här ligger hemligheten till den väldiga tillväxten av åkerarealen vid böndernas övergång till kollektivt arbete. Här är en av grunderna till kollektivbrukets överlägsenhet över det individuella bondejordbruket. Det är överflödigt att påpeka, att kollektivbrukets överlägsenhet över det individuella bondejordbruket blir ännu mera obestridlig, när de primitiva kollektivbruket i distriktet med genomgående kollektivisering får hjälp av våra maskin- och traktorstationer och -kolonner, när kollektivbruket själva får möjlighet att i sina händer koncentrera traktorer och skördetröskor.

IV. Stad och landsbygd

Det finns en av de borgerliga ekonomerna omhuldad fördom beträffande den s. k. "saxen". Mot denna fördom måste Juan förklara ett hänsynslöst krig, liksom mot alla andra borgerliga teorier, vilka tyvärr finner spridning i sovjetpressen. Jag syftar på teorin om att Oktoberrevolutionen skulle ha gett bönderna mindre än vad februarirevolutionen gav, att Oktoberrevolutionen egentligen inte skulle ha gett bönderna någonting alls.

Denna fördom förfäktades en tid i vår press av en bland "sovjet"-ekonomerna. Det är sant att denna "sovjet"-ekonom senare tog avstånd från sin teori. (*En röst*: "Vem var det?") Det var Groman. Men denna teori anammades av den trotskij-sinovjevska oppositionen och utnyttjades mot partiet. Förresten finns det ingen anledning att påstå att den inte också för närvarande är i omlopp inom vissa kretsar av "sovjet"-offentligheten.

Det är en mycket viktig fråga, kamrater. Den tangerar problemet om det inbördes förhållandet mellan stad och landsbygd. Den tangerar problemet om upphävandet av motsatsen mellan stad och land. Den tangerar den högst aktuella frågan om "saxen". Jag tror därför att det lönar sig att ta upp denna märkvärdiga teori till behandling.

Är det sant att bönderna inte fick någonting av Oktoberrevolutionen? Låt oss se på fakta.

Jag har här framför mig en bekant tabell av den kända statistikern Nemtjinov, offentliggjord i min artikel "På spannmålsfronten". Av denna tabell ser man att godsägarna under den förrevolutionära tiden "producerade" inte mindre än 600 milj. pud spannmål. Följaktligen hade godsägarna vid den tid 600 milj. pud spannmål i sina händer.

Kulakerna "producerade" då enligt denna tabell 1.900 mil pud spannmål. Det var en mycket stor kraft, som kulakerna vid den tiden förfogade över.

Fattigbönderna och medelbönderna åter producerade enligt samma tabell 2.500 milj. pud spannmål.

Sådan är bilden av förhållandet på den gamla landsbygden på landsbygden före Oktoberrevolutionen.

Vilka förändringar har ägt rum på landsbygden efter Oktober? Jag tar siffrorna från samma tabell. Tag exempelvis året 1927. Hur mycket producerade *godsägarna* under detta år?

Det är klart att de ingenting producerade och inte kunde producera någonting, emedan godsägarna tillintetgjorts av Oktoberrevolutionen. Ni förstår att det måste betyda en stor lättnad för bönderna, eftersom, de befriats från godsägarnas ok. Detta är naturligtvis en stor vinst för bönderna, vilken de erhöll tack vare Oktoberrevolutionen.

Hur mycket producerade *kulakerna* 1927? 600 milj. pud spannmål i stället för 1.900 milj. pud. Kulakerna hade följaktligen under perioden efter Oktoberrevolutionen blivit mer än tre gånger svagare. Ni förstår att detta inte kunde undgå att underlätta fattig- och medelböndernas ställning.

Och hur mycket producerade *fattig- och medelbönderna* 1927? 4.000 milj. pud i stället för 2.500 milj. pud. Följaktligen producerade fattig- och medelbönderna efter Oktoberrevolutionen 1.500 milj. pud mera än de hade gjort före densamma.

Här har ni fakta, som vittnar om att fattig- och medelbönderna erhöll kolossala vinningar tack vare Oktoberrevolutionen

Det är vad Oktoberrevolutionen skänkte fattig- och medelbönderna.

Hur kan man efter detta påstå, att Oktoberrevolutionen inte skänkt bönderna någonting? Men det är inte allt, kamrater. Oktoberrevolutionen avskaffade privatäganderätten till jorden,

avskaffade köp och försäljning av jord, genomförde jordens nationalisering. Vad betyder det? Det betyder att bonden nu inte alls behöver köpa jord för att producera spannmål. Tidigare sparade han under åratals medel för att förvärva sig jord, skuldsatte sig, lät sig trälbindas bara för att köpa sig jord. Utgifterna för jordköpet lades naturligtvis på värdet av spannmålsproduktionen. Numera behöver bonden inte göra detta. Nu kan han producera spannmål utan att köpa jord. Följaktligen stannar nu de hundratals miljoner rubel, som bönderna lade ut för inköp av jord, kvar i deras ficka. Vad betyder det — är det en lättnad för bonden eller inte? Naturligtvis är det en lättnad.

Vidare. Intill senaste tid har bonden varit tvungen att rota i jorden med gamla redskap och genom individuellt arbete, Det är allmänt bekant att det individuella arbetet med gamla, numera odugliga arbetsredskap inte avkastar den vinst som är nödvändig för att bonden skall kunna leva drägligt, systematiskt kunna förbättra sitt materiella läge, höja sin bildning och träda ut på det socialistiska uppbyggets breda väg. I dag, efter kollektivbruksrörelsens forcerade utveckling, har bönderna möjlighet att förena sitt arbete med sina grannars arbete, att förena sig till kollektivbruk, att bryta mark, att bruka den obrukade jorden, att få maskiner och traktorer och på så sätt höja sitt arbetes produktivitet till det dubbla, om inte till det tredubbla. Och vad betyder det? Det betyder att bonden nu har möjlighet att tack vare sammanslutningen i kollektivbruk med samma arbete producera mycket mera än tidigare. Det betyder följaktligen att produktionen av spannmål blir mycket billigare än vad fallet varit intill senaste tid. Det betyder slutligen att bonden vid stabila priser kan få mycket mera för spannmålen än han hittills fått.

Hur kan man efter allt detta påstå, att Oktoberrevolutionen inte bringat bönderna någon vinst?

Är det inte klart att folk som pratar sådant nonsens uppenbart beljugar partiet och sovjetmakten?

Men vad följer av allt detta?

Av detta följer att frågan om "saxen", om likviderandet av "saxen" nu måste ställas på ett nytt sätt. Av detta följer att om kollektivbruksrörelsen kommer att växa i nuvarande tempo, så kommer "saxen" under närmaste framtid att avskaffas. Av detta följer att frågan om förhållandet mellan stad och land ställs på en ny grundval, att motsatsen mellan stad och landsbygd i forcerat tempo kommer att utplånas.

Denna omständighet, kamrater, har en kolossal betydelse för hela vårt uppbygge. Den omskapar bondens tänkesätt och vänder honom med ansiktet mot staden. Den skapar grundvalen för upphävandet av motsatsen mellan stad och landsbygd. Den skapar grundvalen för att partiets paroll "ansiktet mot landsbygden" skall kompletteras med kollektivböndernas paroll "ansiktet mot staden".

Och i detta är ingenting märkvärdigt, ty från staden får bonden nu maskinen, traktorn, agronomen, organisatören och slutligen direkt hjälp i kampen mot kulakerna för att övervinna dem. Bonden av den gamla typen, med sin instinktiva misstro till staden som hans roffare, träder i bakgrunden. I hans ställe träder den nya bonden, kollektivbruksbonden, som blickar mot staden i hopp om att därifrån få en verklig *produktiv* hjälp. I stället för bonden av den gamla typen, som fruktade att sjunka ned till fattigbondens ställning och endast i smyg klev upp till kulakens ställning (det kunde ju hända att man berövade honom rösträtten!), träder den nya bonden, som har ett nytt perspektiv — att gå in i kollektivbruket, att bryta sig ut ur armod och okunnighet och beträda det ekonomiska och kulturella uppsvingets breda väg.

En sådan vändning har saken tagit, kamrater.

Så mycket mera beklagligt är det, kamrater, att våra agrarteoretiker inte gjort allt för att slå sönder och rycka upp med rötterna alla dessa borgerliga teorier, som söker förringa Oktoberrevolutionens och den växande kollektivbruksrörelsens vinningar.

V. Om kollektivbrukens natur

Kollektivbruken såsom hushållningstyp är en av den socialistiska hushållningens former. Om detta kan inte det ringaste tvivel råda.

En av talarna uppträdde här och ville diskreditera kollektivbruken. Han försäkrade att kollektivbruken såsom hushållningsorganisationer inte har någonting gemensamt med den socialistiska hushållningsformen. Jag måste säga, kamrater, att en sådan karaktäristik av kollektivbruken är fullständigt oriktig. Det kan inte råda något tvivel om att denna karaktäristik inte har någonting gemensamt med verkligheten,

Vad är det som bestämmer hushållningstypen? Uppenbarligen förhållandet mellan människorna i produktionsprocessen. Vad annat skulle väl kunna bestämma hushållningstypen? Men finns det i kollektivbruken en klass, som är ägare till produktionsmedlen och en annan klass, som är berövad dessa produktionsmedel? Finns det i kollektivbruken en klass av utsugare och en klass av utsugna? Utgör inte kollektivbruket en socialisering av de viktigaste produktionsmedlen för brukning av jord som tillhör staten? Vilken grund finns det att påstå att kollektivbruken såsom hushållningstyp inte utgör en av den socialistiska hushållningens former?

Naturligtvis förekommer det motsättningar i kollektivbruken. Naturligtvis finnes i kollektivbruken individualistiska och t. o. m. kulakiska kvarlevor, som ännu inte försvunnit men som med tiden obetingat måste försvinna i den mån kollektivbruken stärker, i den mån de blir maskiniserade. Men kan det förnekas att kollektivbruken som helhet, med alla deras motsättningar och brister, kollektivbruken såsom ett *ekonomiskt* faktum i huvudsak betyder en ny väg för landsbygdens utveckling, en *socialistisk* utvecklingsväg för landsbygden i *motsats* till den kulakiska, *kapitalistiska* utvecklingsvägen? Kan det förnekas att kollektivbruken (jag talar om de verkliga kollektivbruken, inte om de fiktiva) under våra förhållanden utgör grundvalen och härden för det socialistiska uppbygget på landsbygden, att de växt upp i förtvivlade drabbningar med de kapitalistiska elementen?

Är det inte klart att en del kamraters försök att diskreditera kollektivbruken och förklara dem för en borgerlig hushållningsform är fullständigt grundlösa?

År 1923, hade vi ännu inte någon massrörelse för kollektivbruken. I sin broschyr "Om Kooperationen" hade Lenin i sikte alla arter av Kooperation, dess lägsta former (anskaffnings- och avsättningskooperationen) såväl som dess högsta former (kollektivbruken). Vad sade han vid denna tid om Kooperationen, om de kooperativa företagen? Här ett citat ur Lenins broschyr "Om Kooperationen":

"Under vårt nuvarande system skiljer sig de kooperativa företagen från de privatkapitalistiska däri alt de är kollektiva företag, men *de skiljer sig inte*¹ från de socialistiska, om de är grundade på jorden och då produktionsmedlen tillhör staten, d. v. s. arbetarklassen." (Lenin, Samlade skrifter i urval, b. XVI, s. 141.)

Lenin tar följaktligen inte de kooperativa företagen skilt för sig, utan i samband med vårt nuvarande system, i samband med att de fungerar på jord, som tillhör staten och i ett land, där produktionsmedlen tillhör staten. I idet han betraktar dem på detta sätt påstår Lenin att de kooperativa företagen inte skiljer sig från de socialistiska företagen.

¹ Kurs. av mig. J, St,

Så uttalar sig Lenin om de kooperativa företagen i allmänhet.

Är det inte klart att man med så mycket större skäl kan säga detsamma om vår tids kollektivbruk?

Detta förklarar bland annat varför Lenin anser ”den blotta tillväxten av Kooperationen” under våra förhållanden som ”liktydig med socialismens tillväxt”.

Som ni ser gjorde sig den ovannämnda talaren, som försökte diskreditera kollektivbruken, skyldig till ett mycket grovt fel mot leninismen.

Ur detta fel härleder sig hans andra fel — beträffande klasskampen i kollektivbruken. Talaren utmålade klasskampen i kollektivbruken i så bjärta färger att man skulle kunna tro, att klasskampen i kollektivbruken *inte skiljer sig* från klasskampen utanför desamma. Än mer, man skulle kunna tro att den där blir ännu mera förbittrad. För övrigt är det inte bar den ovannämnda talaren som försyndat sig i denna sak. Prat om klasskampen, jämmer och gnäll om klasskampen i kollektiv bruken är för närvarande det utmärkande draget hos alla vår skrikhalsar till ”vänster”. Det mest komiska i detta gnäll ä för övrigt den omständigheten att dessa gnällmänsar ”ser klasskamp där denna inte alls eller så gott som inte alls finnes men inte ser den där den verkligen förekommer och sjuder över bräddarna.

Finns det element av klasskamp i kollektivbruken? Ja, de finns det. Det måste finnas element av klasskamp i kollektiv bruken, om kvarlevor av individualistisk eller t. o. m. kulakisk mentalitet fortfarande bibehåller sig där, om en viss ojämlikhet i det materiella läget ännu förekommer där. Kan man säga att klasskampen i kollektivbruken är liktydig med klasskampen utanför kollektivbruken? Nej, det kan man inte. Det är just däri våra ”vänster”-frasmakares fel består, att de inte ser denna

Vad betyder klasskampen *utanför* kollektivbruken, *före* kollektivbrukens bildande? Den betyder kamp mot kulaken, som äger produktionsmedlen och -redskapen och som med hjälp av dessa produktionsmedel och -redskap *förslavar* fattigbönderna. Det är en kamp på liv och död.

Men vad betyder klasskampen på kollektivbrukens *grundval*? Det betyder för det första att kulaken är slagen och berövad produktionsmedlen och -redskapen. Det betyder för det andra att fattig- och medelbönderna är förenade till kollektivbruk på grundvalen av de viktigaste produktionsmedlens och -redskapens socialisering. Det betyder slutligen att det här är fråga om en kamp mellan kollektivbrukens medlemmar, av vilka en del ännu inte befriat sig från de individualistiska och kulakiska kvarlevorna och försöker att till sin fördel utnyttja den omständigheten, att en viss ojämlikhet ännu finnes inom kollektivbruken, medan andra vill utrota dessa kvarlevor och denna ojämlikhet ur kollektivbruken. Är det inte klart att man måste vara blind för att inte se skillnaden mellan klasskampen på kollektivbrukens basis och klasskampen utanför kollektivbruken?

Det skulle vara orätt att tro att om det finnes kollektivbruk, så finns allt som är nödvändigt för socialismens uppbyggande. Så mycket oriktigare vore det att tro att kollektivbrukens medlemmar redan förvandlats till socialister. Nej, det återstår ännu mycket arbete för att omdana kollektivbrukens bonden, för att rätta hans individualistiska tänkesätt och göra honom till en verklig arbetsmänniska i det socialistiska samhället. Och detta kommer att ske ju snabbare maskindriften införes i kollektivbruken, ju snabbare de förses med traktorer. Men det minskar inte i ringaste mån kollektivbrukens kolossala betydelse såsom hävstång för landsbygdens socialistiska omvandling. Kollektivbrukens väldiga betydelse består just däri, att de utgör den viktigaste grundvalen för införandet av maskiner och traktorer i jordbruket, att de utgör den viktigaste grundvalen för bondens omdaning, för omdaning av hans psykologi i socialismens anda. Lenin hade rätt när han sade:

”Att omdana småbrukaren, att ombilda hela hans psykologi och hans vanor är en uppgift som kräver generationer. Endast den materiella grundvalen, tekniken, det massvisa införandet av traktorer och maskiner i jordbruket och elektrifiering i stor skala kan lösa detta problem i förhållande till småbrukaren, kan så att säga sanera hela hans Psykologi.” (Lenin, ”Tal om naturaskatten”, Samlade verk, b. XXVI, s. 239, ryska.)

Vem kan förneka att kollektivbruken utgör just den enda form av den socialistiska hushållningen, genom vilken de individuella småböndernas mångmiljonhövdade massa kan komma i åtnjutande av stordriften med dess maskiner och traktorer såsom det ekonomiska uppsvingets hävstänger, som den socialistiska utvecklingens hävstänger i jordbruket?

Allt detta har våra frasmakare till ”vänster” glömt.

Det har också den ovan nämnde talaren glömt.

VI. Klassförskjutningarna och vändningen i partiets politik

Till sist har vi frågan om klassförskjutningarna i landet och socialismens offensiv mot de kapitalistiska elementen på landsbygden.

Det utmärkande draget i vårt partis arbete under det förflutna året består däri, att vi såsom parti, såsom sovjetmakt:

- a) på hela fronten, gått till offensiv mot de kapitalistiska elementen på landsbygden,
- b) att denna offensiv gett och som bekant fortfarande ger högst påtagliga *positiva* resultat.

Vad betyder det? Det betyder att vi övergått från politiken att *begränsa* kulakernas utsugartendenser till politiken att *likvidera* kulakerna som klass. Det betyder att vi fullföljt och fortfarande fullföljer en av de avgörande vändningarna i hela vår politik.

Intill senaste tid har partiet gått in för att begränsa kulakernas utsugartendenser. Som bekant proklamerades denna politik redan på åttonde partikongressen. Samma politik proklamerades på nytt när den nya ekonomiska politiken infördes och på vårt partis elfte kongress. Alla minns Lenins bekanta brev om Preobrazjenskijns teser (1922), i vilket han än en gång återvänder till frågan om nödvändigheten att genomföra just en sådan politik. Den bekräftades slutligen av vårt partis femtonde kongress. Just denna politik har vi följt intill senaste tid.

Var denna politik riktig? Ja, den var absolut riktig på den tiden. Kunde vi för fem eller tre år sedan företaga en sådan offensiv mot kulakerna? Skulle vi då kunnat räkna på seger för en sådan offensiv? Nej, det skulle vi inte kunnat. Det skulle ha varit den farligaste äventyrspolitik. Det skulle ha varit den farligaste lek med offensiven. Ty vi skulle säkert ha misslyckats med detta och genom vårt misslyckande ha stärkt kulakernas ställning. Varför? Emedan vi ännu inte hade de stödjepunkter på landsbygden i form av ett vidsträckt nät av sovjetbruk och kollektivbruk, på vilka vi skulle ha kunnat stödja oss i den energiska offensiven mot kulakerna. Emedan vi vid den tiden inte hade möjlighet att *ersätta* kulakens kapitalistiska produktion med kollektivbrukens och sovjetbrukens socialistiska produktion.

Åren 1926-1927 försökte den sinovjev-trotskyistiska oppositionen ivrigt att påtruga partiet en politik som innebar omedelbar övergång till offensiv mot kulakerna. Partiet gick inte med på detta farliga äventyr, ty det visste att allvarligt folk inte kan tillåta sig att leka med offensiven. Offensiven mot kulakerna är en allvarlig sak. Den får inte förväxlas med deklamationer mot kulakerna. Den får inte heller förväxlas med politiken av småkrig med kulakerna, vilken den sinovjev-trotskyistiska oppositionen ivrigt sökte påtruga partiet. Att gå till angrepp mot kulakerna betyder att slå kulakerna och likvidera dem som klass. Förutom denna uppgift är offensiven en deklamation, ett småkrig, ett munväder, vad ni vill, bara inte en verklig bolsjevikisk offensiv. Att gå till angrepp mot kulakerna betyder att förbereda sig för saken och

att slå till kulakerna, men slå så starkt att de inte mera kan resa sig på fötterna. Just detta kallar vi bolsjeviker en riktig offensiv. Kunde vi för fem eller för tre år sedan igångsätta en sådan offensiv och rakna med framgång? Nej, det kunde vi inte.

I verkligheten producerade kulaken 1927 över 600 milj. pud Spannmål och av denna summa sålde han utanför omsättningen på landsbygden c:a 130 milj. pud. Det var en ganska allvarlig kraft med vilken vi måste räkna. Och hur mycket producerade vid denna tid våra kollektivbruk och sovjetbruk? Omkring 80 milj. pud, av vilka de förde ut på marknaden (som varuspannmål) omkring 35 milj. pud. Döm själva, om vi redan då skulle kunnat *ersätta* kulakbruket och kulakernas varuspannmål med våra kollektivbruks och sovjetbruks produktion och varuspannmål? Det är klart att vi inte kunde det.

Vad betyder det att under sådana förhållanden igångsätta en energisk offensiv mot kulakerna? Det betyder att säkert misslyckas, att stärka kulakernas ställning och förbli utan spannmål. Det var därför vi vid denna tid inte kunde och inte fick igångsätta en energisk offensiv mot kulakerna, trots den sinovjev-trotskyistiska oppositionens äventyrliga deklamationer.

Men nu? Hurudant är läget i dag? I dag har vi en tillräcklig materiell basis för att kunna tillfoga kulakerna ett slag, bryta deras motstånd, likvidera dem som klass och ersätta deras produktion med kollektivbrukens och sovjetbrukens produktion. Som bekant utgjorde spannmålsproduktionen i kollektivbruken och sovjetbruken år 1929 inte mindre än 400 milj. pud (200 milj. pud mindre än bruttoproduktionen i kulakbruken år 1927). Vidare levererade kollektivbruken och sovjetbruken som bekant år 1929 över 130 milj. pud varuspannmål (d. v. s. mera än kulaken år 1927). Och slutligen kommer kollektivbrukens och sovjetbrukens bruttoproduktion av spannmål år 1930 som bekant att utgöra inte mindre än 900 milj. pud (d. v. s. mera än kulakernas bruttoproduktion år 1927), och de kommer att leverera inte mindre än 400 milj. pud varuspannmål (d. v. s. ojämförligt mycket mera än kulaken år 1927).

Sådant är läget hos oss idag, kamrater.

En sådan förskjutning har ägt rum i vårt lands hushållning.

Nu har vi som synes den materiella basen för att *ersätta* kulakernas produktion med kollektivbrukens och sovjetbrukens produktion. Just därför har vår energiska offensiv mot kulakerna nu en otvivelaktig framgång.

Just så måste man genomföra offensiven mot kulakerna, ifall man talar om en verklig och energisk offensiv och inte bara inskränker sig till tomma deklamationer mot kulakerna.

Det är därför vi på senaste tid övergått från politiken att *begränsa* kulakernas utsugartendenser till politiken att *likvidera kulakerna som klass*.

Men hur skall man förhålla sig till avkulakiseringspolitiken? Kan man tillåta avkulakisering i distrikt med genomgående kollektivisering? — frågas från olika håll. En löjlig fråga! Avkulakisering kunde inte komma ifråga, så länge vi gick in för att begränsa kulakernas utsugartendenser, så länge vi inte hade möjlighet att övergå till en energisk offensiv mot kulakerna, så länge vi inte hade möjlighet att ersätta kulakernas produktion med produktion i kollektivbruk och sovjetbruk. Då var det nödvändigt och riktigt att följa en politik som inte tillät avkulakisering. Men nu? Nu är läget annorlunda. Nu har vi möjlighet att genomföra en energisk offensiv mot kulakerna, att bryta deras motstånd, att likvidera, dem som klass och ersätta deras produktion med kollektivbrukens och sovjetbrukens produktion. Nu utföres avkulakiseringen av fattig- och medelböndernas massor själva i det de genomför den genomgående kollektiviseringen. Nu är avkulakiseringen i distrikt med genomgående kollektivisering inte längre en enkel administrativ åtgärd. Nu är avkulakiseringen där en väsentlig beståndsdel av kollektivbrukens bildande och utveckling. Därför är det numera

löjligt och lättsinnigt att prata så mycket om avkulakiseringen. När huvudet fallit, gråter man inte över håret.

Inte mindre löjlig förefaller en annan fråga: om man kan släppa in kulaken i kollektivbruket. Naturligtvis får man inte släppa in honom i kollektivbruket. Man får inte göra det, emedan han är en svuren fiende till kollektivbruksrörelsen.

VIII. Slutsatser

Detta, kamrater, är de sex huvudfrågor, som våra agrarer-marxister inte kan förbigå i sitt teoretiska arbete.

Dessa frågors betydelse består framför allt däri, att deras marxistiska behandling gör det möjligt att rycka upp med rötterna allehanda borgerliga teorier, som — till vår skam — ibland sprides av våra kamrater-kommunister och skräpar i våra praktikers huvuden. Och dessa teorier borde man för länge sedan ha rensat bort och kastat på sophögen. Ty endast i en hänsynslös kamp mot dessa och dylika teorier kan agrarerna-marxisternas teoretiska tänkande växa och stärkas.

Dessa frågors betydelse ligger slutligen däri, att de ger de gamla problemen i övergångsperiodens ekonomi en ny gestalt.

Frågan om den nya ekonomiska politiken (nep), om klasserna, om kollektivbruket, om övergångsperiodens ekonomi ställes nu på ett nytt sätt.

Man måste blotta felet hos dem, vilka uppfattar nep som ett återtåg och bara som ett återtåg. I själva verket sade Lenin redan vid den nya ekonomiska politikens införande, att nep inte bara är ett återtåg, att den samtidigt betyder en förberedelse till en ny energisk offensiv mot de kapitalistiska elementen i stad och på land.

Man måste blotta felet hos dem som tror att nep endast behövs som ett förbindelsemedel mellan stad och landsbygd. Vi behöver inte vilken förbindelse som helst mellan stad och landsbygd. Vi behöver en sådan förbindelse, som tryggar socialismens seger. Och om vi håller fast vid nep, så är det därför att den tjänar socialismens sak. Och när den upphör att tjäna socialismens sak, så vräker vi den åt fanders. Lenin sade att nep införts på allvar och för en lång tid. Men han sade aldrig att nep införts för alltid.

Man måste också ställa frågan om popularisering av den marxistiska reproduktionsteorin. Man måste utarbeta frågan om schemat för uppställningen av vår folkhushållningsbalans. Det som Statistiska centralstyrelsen år 1926 offentliggjorde som vår folkhushållningsbalans är ingen balans utan ett jonglerande med siffror. Inte heller Basarovs och Gromans behandling av problemet om folkhushållningsbalansen duger. Schemat för Sovjetunionens folkhushållningsbalans måste utarbetas av de revolutionära marxisterna, om de överhuvud vill befatta sig med bearbetandet av frågorna beträffande övergångsperiodens ekonomi.

Det vore bra om våra marxistiska ekonomer avdelade en speciell grupp av funktionärer med uppdrag att utarbeta övergångsperiodens ekonomiska problem i deras nya utformning på nuvarande utvecklingsetapp.

Till frågan om politiken att likvidera kulakerna som klass

I nr 16 av "Krasnaja Svesda" (Röda Stjärnan), i artikeln "Likvidering av kulakerna som klass", vilken obestriddigt i stort sett är riktig, finns det två formuleringar, som inte är fullt exakta. Det synes mig vara nödvändigt att tillrättalägga dessa inte fullt riktiga formuleringar.

1. I artikeln heter det:

”Under återuppbyggnadsperioden genomförde vi en politik som gick ut på att begränsa de kapitalistiska elementen i stad och på land. Från början av rekonstruktionsperioden övergick vi från politiken att begränsa dem till politiken att uttränga dem.”

Denna sats är inte riktig. Politiken att sätta en gräns för de kapitalistiska elementen och politiken att uttränga dem är inte två olika slags politik. Det är en och samma politik. De kapitalistiska elementens utträngande från landsbygden är ett oundvikligt resultat och en *beståndsdel* av politiken att sätta en gräns för de kapitalistiska elementen, politiken att begränsa kulakernas utsugartendenser. De kapitalistiska elementens utträngande från landsbygden får inte likställas med kulakernas utträngande som *klass*. Utträngandet av landsbygdens kapitalistiska element betyder att uttränga och övervinna *enskilda* kulakgrupper, som inte kunnat uthärda skattetrycket, inte kunnat uthärda det system av begränsningsåtgärder som sovjetmakten infört. Det är klart att politiken att begränsa kulakernas utsugartendenser, politiken att sätta en gräns för landsbygdens kapitalistiska element måste leda till att vissa grupper bland kulakerna uttränges. Därför kan utträngandet av enskilda grupper bland kulakerna inte betraktas annorlunda än som ett oundvikligt resultat och en beståndsdel av politiken att sätta en gräns för landsbygdens kapitalistiska element. Denna politik genomförde vi inte bara under återuppbyggnadsperioden, utan också under rekonstruktionsperioden, också under perioden efter femtonde partikongressen (december 1927), också vid tiden för vårt partis sextonde konferens (april 1929) och likaså efter denna konferens ända till sommaren 1929, då vi inträdde i den genomgående kollektiviseringens period, då en *vändning* inträdde till politiken att *likvidera* kulakerna som *klass*.

Om vi undersöker de viktigaste partidokumenterna, exempelvis från och med fjortonde partikongressen i december 1925 (se resolutionen till centralkommitténs verksamhetsberättelse) till och med sextonde partikonferensen i april 1929 (se resolutionen ”Om vägarna till lantbrukets uppsving”), så kan vi inte undgå att lägga märke till att tesen om ”begränsning av kulakernas utsugartendenser” eller ”begränsning av kapitalismens tillväxt på landsbygden” alltid förekommer *tillsammans* med tesen om ”utträngande av landsbygdens kapitalistiska element”, om ”övervinnande av landsbygdens kapitalistiska element”.

Vad betyder det?

Det betyder att partiet *inte skiljer* utträngandet av landsbygdens kapitalistiska element från politiken att begränsa kulakernas utsugartendenser, politiken att begränsa landsbygdens kapitalistiska element.

Partiets femtonde kongress och likaså dess sextonde konferens går helt in för politiken att ”begränsa jordbruksbourgeoisins utsugarsträvanden” (femtonde kongressens resolution ”Om arbetet på landsbygden”), politiken att ”vidtaga nya åtgärder för begränsning av kapitalismens utveckling på landsbygden” (se samma ställe), politiken att ”energiskt begränsa kulaken utsugartendenser” (se femtonde kongressens resolution om femårsplanen), politiken att ”gå till offensiv mot kulaken” i akt och mening att ”övergå till en fortsatt, mera systematisk och eftertrycklig begränsning av kulaken och privatföretagaren” (se samma ställe), politiken att med ”ännu större energi ekonomiskt uttränga” ”den privatkapitalistiska hushållningens element” i stad och på land (se femtonde kongressens resolution till centralkommitténs verksamhetsberättelse).

Följaktligen a) har ovannämnda artikels författare orätt, när han utlägger politiken att begränsa de kapitalistiska elementen och politiken att uttränga dem som två olika slags politik. Fakta vittnar om att vi här har att göra med en och samma allmänna politik att begränsa kapitalismen, och utträngandet av enskilda kulakgrupper utgör en beståndsdel och resultatet av denna politik.

Följaktligen b) har ovannämnda artikels författare orätt, när han påstår att de kapitalistiska elementens utträngande på landsbygden började först under rekonstruktionsperioden, vid tiden för femtonde kongressen. I själva verket försiggick ett utträngande både före femtonde kongressen, under återuppbyggnadsperioden, och efter femtonde kongressen, under rekonstruktionsperioden. Vid tiden för femtonde kongressen började man bara skärpa politiken att begränsa kulakernas utsugartendenser med hjälp av nya tilläggsåtgärder, och i samband med detta måste också utträngandet av enskilda kulakgrupper bli allt starkare.

2. I artikeln heter det:

”Politiken att likvidera kulakerna som klass härleder sig helt från politiken att uttränga de kapitalistiska elementen, den är en fortsättning av denna politik under en ny etapp.”

Denna sats är inte exakt och därför oriktig. Det är klart att politiken att likvidera kulakerna som klass inte kunnat falla ned från himlen. Den hade förberetts genom hela den föregående perioden, då landsbygdens kapitalistiska element begränsades och följaktligen också utträngdes. Men det betyder inte att den inte på ett genomgripande sätt skiljer sig från politiken att begränsa (och uttränga) landsbygdens kapitalistiska element, att den skulle utgöra en *fortsättning* av begränsningspolitiken. Att uttrycka sig så som vår författare gör betyder att förneka att ett *genombrott* ägt rum i landsbygdens utveckling sedan sommaren 1929. Att uttrycka sig så betyder att förneka det faktum att vi under denna period företagit en *vändning* i vårt partis politik på landsbygden. Att uttrycka sig så betyder att bereda en slags ideologisk tillflyktsort för högerelementen i vårt parti, som nu hakar upp sig på femtonde kongressens beslut för att gå emot partiets *nya* politik, på samma sätt som Frumkin på sin tid hakade upp sig på fjortonde kongressens beslut för att gå emot politiken att införa kollektivbruk och sovjetbruk.

Från vad utgick femtonde partikongressen, när den proklamerade en skärpning av politiken att begränsa (och uttränga) landsbygdens kapitalistiska element? Den utgick ifrån att kulakerna, ehuru de på detta sätt begränsades, likväl för en tid *måste finnas kvar som klass*. Av denna grund lämnade femtonde kongressen, väl vetande att arrendatorerna i de flesta fall är kulaker, lagen om jordarrende i kraft. Av denna grund lämnade femtonde kongressen lagen om arbetslega på landsbygden i kraft och krävde dess noggranna efterlevande. Av denna grund förklarades ännu en gång avkulakiseringen otillåtlig. Står dessa lagar och dessa beslut i motsättning till politiken att *begränsa* (och uttränga) landsbygdens kapitalistiska element? Absolut *inte*. Står dessa lagar och dessa beslut i motsättning till politiken att *likvidera* kulakerna som klass? *Ja*, absolut! Följaktligen måste man nu lägga dessa lagar och dessa beslut åt sidan i distrikt med genomgående kollektivisering, vars utbredningssfär dagligen och stundligen vidgas. För övrigt har de redan skjutits åt sidan av kollektivrörelsens eget förlopp i distrikt med genomgående kollektivisering.

Kan man efter detta påstå att politiken att likvidera kulakerna som klass är en *fortsättning* av politiken att begränsa (och uttränga) landsbygdens kapitalistiska element? Det är klart att man inte kan påstå det.

Författaren till ovannämnda artikel glömmer, att man inte kan uttränga kulakerna som klass med hjälp av skatter och allehanda andra begränsningar, därest man låter denna klass *behålla* produktionsmedlen med rätt att fritt bruka jorden samt i praktiken *bibehåller* lagen om arbetslega på landsbygden, arrendelagen och förbudet mot avkulakisering. Författaren glömmer att man vid genomförandet av politiken att begränsa kulakernas utsugartendenser endast kan räkna med att tränga ut enskilda kulakgrupper, vilket inte står i motsättning till, utan tvärtom förutsätter att kulakerna tillsvidare *existerar* som klass. För att uttränga kulakerna som klass är politiken att begränsa och uttränga enskilda grupper av dem inte tillräcklig. För att uttränga kulakerna som klass måste man i öppen kamp bryta denna klass'

motstånd och *beröva* den produktionskällorna till dess existens och utveckling (jordens fria brukning, produktionsmedlen, arrendet, rätten att leja arbetskraft o. s. v.).

Just häri består *vändningen* till en politik att likvidera kulakerna som klass. Utan detta är resonemanget om kulakernas utträngande som klass ett tomt prat, som endast är till behag och till nytta för högeravvikarna. Utan detta är ingen allvarlig, än mindre någon genomgående kollektivisering av landsbygden tänkbar. Det har fattig- och medelbönderna på vår landsbygd väl förstått, när de krossar kulakerna och genomför en genomgående kollektivisering. Det har tydligen några av våra kamrater ännu inte förstått.

Följaktligen är partiets nuvarande politik på landsbygden inte en *fortsättning* av den gamla politiken, utan en vändning från den gamla politiken att *begränsa* (och uttränga) landsbygdens kapitalistiska element till den nya politiken att *likvidera* kulakerna som klass.

Krasnaja Svesda nr 18, den 21 januari 1930.

Svindel av framgångarna

Till frågorna om kollektivbruksrörelsen

Mars 1930

Om sovjetmaktens framgångar på kollektivbruksrörelsens område talar nu alla. T. o. m. fienderna är tvungna att erkänna vara betydande framgångar. Och dessa framgångar är verkligen stora.

Det är ett faktum att intill den 20 februari i år 50 procent av bondejordbruken i Sovjetunionen redan kollektiviserats. Det betyder att vi till den 20 februari 1930 överskridit femårsplanen för kollektiviseringen med mer än det dubbla.

Det är ett faktum att kollektivbruken till den 28 februari i år *redan hunnit* lagra över 36 milj. centner utsäde för vårsådden, d. v. s. mer än 90 procent av planen, d. v. s. omkring 220 milj. pud. et måste erkännas att samlandet av 220 milj. pud utsäde bara från kollektivbruken — efter det att spannmålsanskaffnings-planen framgångsrikt uppfyllts — utgör en kolossal framgång. Varom vittnar allt detta?

Det vittnar om att *vi redan kan anse landsbygdens radikala vändning till socialismen tryggad.*

Det behöver inte bevisas att dessa framgångar har en väldig betydelse för vårt lands framtid, för hela arbetarklassen såsom den ledande kraften i vårt land och slutligen för partiet självt.

För att nu inte tala om de direkt praktiska resultaten, så har dessa framgångar en kolossal betydelse för livet inom partiet självt, för vårt partis uppfostran. De ingjuter mod i vårt parti och väcker tro på dess egna krafter. De väpnar arbetarklassen med tro på vår saks seger. De drar nya miljonreserver till vårt parti.

Härav partiets uppgift: att *befästa* de vunna framgångarna och planmässigt *utnyttja* dem för den fortsatta frammarschen.

Men framgångarna har också sin skuggsida, i synnerhet när de ernås jämförelsevis ”lätt”, så att säga ”oväntat”. Sådana framgångar framkallar ibland en anda av egenkärlek och självförhävelse, och man menar: ”Vi kan allting!”, ”Allt är en bagatell för oss!”. Dessa framgångar stiger inte sällan folk åt huvudet och man får svindel av framgångarna, känslan för mått, förmågan att förstå verkligheten går förlorad, det framträder en strävan att överskatta de egna krafterna och att underskatta motståndarens krafter, det yppar sig äventyrliga försök att ”i en handvändning” lösa alla det socialistiska uppbyggets frågor. Här finnes inte längre plats för någon omsorg om att befästa de ernådda framgångarna och planmässigt *utnyttja* dem för den -

fortsatta frammarschen. Varför befästa de ernådda framgångarna — vi kan ändå ”i en handvändning”, uppnå socialismens fullständiga seger: ”Vi kan allting!”, ”Allt är en bagatell för oss!”.

Härav partiets uppgift: att föra en energisk kamp mot dessa farliga och för vår sak skadliga stämningar och förjaga dem ur partiet.

Man kan inte påstå att dessa farliga och för vår sak skadliga stämningar skulle ha någon särdeles stor spridning i vårt partis led. Men dessa stämningar förekommer dock i vårt parti och vi har intet skäl att påstå att de inte kommer att stärkas. Och om dessa stämningar vinner burskap hos oss, så råder det inget tvivel om att kollektivrörelsens sak i betydlig grad kommer att försvagas, och faran för att denna rörelse skall lida avbräck kan bli verklighet.

Härav uppgifterna för vår press: att systematiskt avslöja dessa och liknande antileninska stämningar.

Här några fakta.

1. Framgångarna i vår kollektivbrukspolitik får bland annat sin förklaring därav att denna politik är baserad på kollektivbruksrörelsens *frivillighet och hänsynstagande till de olikartade förhållandena* i Sovjetunionens olika distrikt. Man får inte införa kollektivbruk med våld. Det skulle vara dumt och reaktionärt. Kollektivbruksrörelsen måste basera sig på aktivt understöd av böndernas huvudmassor. Man får inte mekaniskt överföra formerna för kollektivbruksupbygget i högt utvecklade distrikt till svagt utvecklade distrikt. Det skulle vara dumt och reaktionärt. En sådan ”politik” skulle med ett slag bringa kollektiviseringsidén på fall. Man måste noggrant ta hänsyn till de olikartade förhållandena i Sovjetunionens olika distrikt, då tempot och metoderna för kollektivbruksupbygget fastställs.

I kollektivbruksrörelsen står våra spannmålsdistrikt framom alla andra distrikt. Varför?

För det första därför att vi i dessa distrikt har det största antalet sovjetbruk och kollektivbruk som redan vuxit sig starka, och tack vare dem har bönderna haft möjlighet att övertyga sig om den nya teknikens kraft och betydelse, om den nya, kollektiva hushållningsorganisationens kraft och betydelse.

För det andra därför att dessa distrikt har bakom sig en tvåårig skola av kamp mot kulakerna under spannmålsanskaffningskampanjerna, vilket inte kunnat undgå att underlätta kollektivbruksrörelsens sak.

Och slutligen därför att dessa distrikt under de senaste åren i högsta grad försetts med de bästa kadrer från industricentra.

Kan man säga att dessa särskilt gynnsamma betingelser också förefinnes i andra distrikt, t. ex. i de spannmålskonsumerande distrikten, sådana som våra områden i norr, eller i distrikt bebodda av ännu efterblivna folkslag, sådana som exempelvis Turkestan?

Nej, det kan man inte säga.

Det är klart att principen att taga hänsyn till de olikartade förhållandena i Sovjetunionens olika distrikt jämte frivillighetsprincipen är en av de viktigaste förutsättningarna för en sund kollektivbruksrörelse.

Men vad är det som i verkligheten ibland försiggår hos oss? Kan man säga att frivillighetsprincipen och hänsynen till de lokala särigheterna inte åsidosättes i en rad distrikt? Nej, tyvärr kan man inte säga det. Det är exempelvis bekant att i flera av de konsumerande områdets nordliga distrikt, där betingelserna för ett omedelbart organiserande av kollektivbruk är jämförelsevis mycket mindre gynnsamma än i de spannmålsproducerande distrikten, inte sällan göres försök att ersätta förberedelsearbetet för organisering av kollektivbruk med ett

byråkratiskt dekreterande i kollektivbruksrörelsen, med resolutioner på papperet om kollektivbrukens tillväxt, med organisation av kollektivbruk som i verkligheten ännu inte finnes annat än på papperet, men om vilkas ”existens” det finnes en mängd skrytsamma resolutioner.

Eller låt oss ta några distrikt i Turkestan, där betingelserna för omedelbar organisering av kollektivbruk är ännu mindre gynnsamma än i det konsumerande områdets nordliga distrikt. I flera distrikt i Turkestan har man som bekant redan gjort försök att ”hinna upp och gå förbi” de ledande distrikten i Sovjetunionen genom att hota med militära maktmedel, genom hot att avstänga de bönder, som tillsvidare inte vill gå in i kollektivbruken, från bevattningssystemet och från att erhålla industrivaror.

Vad kan det finnas för gemensamt mellan denna ”politik” i stil med korpral Prisjibejev¹ och partiets politik, som baserar sig på frivillighet och hänsyn till de lokala särigheterna i kollektivbruksuppbygget? Det är klart att det inte finns och inte kan finnas någonting gemensamt, mellan dem.

Vem har behov av dessa förvrängningar, detta byråkratiska dekreterande i kollektivbruksrörelsen, dessa ovärdiga hotelser mot bönderna? Ingen, förutom våra fiender!

Varhän kan dessa förvrängningar leda? De kan leda till att våra fiender blir starkare och att kollektivbruksrörelsens ide diskrediteras.

Är det inte klart att upphovsmännen till dessa förvrängningar, vilka anser sig vara ”vänstermän”, i själva verket ger högeropportunisterna vatten på deras kvarn?

2. En av de största förtjänsterna i vårt partis politiska strategi består däri, att partiet i varje givet ögonblick förstår att välja ut den *huvudlänk* i rörelsen, med vars hjälp det sedan drager hela kedjan till det gemensamma målet för att nå uppgiftens lösning. Kan det sägas att partiet redan utvalt kollektivbruksrörelsens huvudlänk inom kollektivbruksuppbyggets system? Ja, det kan och det bör sägas.

Vari består denna huvudlänk?

Måhända består den i *kooperation för jordens samfällda brukning*? Nej, inte däri. Kooperation för jordens samfällda brukning där produktionsmedlen ännu inte är socialiserade utgör redan ett förgånget stadium av kollektivbruksrörelsen.

Måhända består den i *jordbrukskommunen*? Nej, inte i kommunen. Kommunerna utgör tillsvidare enstaka företeelser i kollektivbruksrörelsen. Betingelserna är ännu inte mogna för jordbrukskommunerna såsom *övervägande* form, där inte bara produktionen utan också fördelningen är socialiserad.

Kollektivbruksrörelsens huvudlänk, dess för ögonblicket övervägande form, som man nu måste hålla fast vid, är jordbruksartelen.

I *jordbruksartelen* är de viktigaste produktionsmedlen socialiserade, framför allt då det gäller spannmålsodlingen: arbetet, jordens nyttjande, maskinerna och övriga redskap, arbetsdjuren och ekonomibyggnaderna. I artelen *socialiserad* inbegrip: jordlotterna invid gårdarna (små grönsakstäppor och trädgårdar), boningshusen, en viss del av mjölk kreaturen, småboskapen, fjäderfäet o. s. v.

Artelen är *kollektivbruksrörelsens huvudlänk* därför att den är den mest ändamålsenliga formen för lösningen av spannmålsproblemet. Spannmålsproblemet åter är *huvudlänken i hela jordbrukets system*, ty utan dess lösning är det omöjligt att lösa vare sig boskapsskötselns

¹ ”Korpral Prisjibejev” — en som tillämpar knektfasoner, när det gäller att upprätthålla ordning och skick. Typ från A. P. Tjechovs novell ”Korpral Prisjibejev”. övers.

problem (ifråga om små- och storboskapen) eller frågan om de tekniska och speciella kulturer, som förser industrin med de viktigaste råämnena. Därför är jordbruksartelen på nuvarande tidpunkt huvudlänken i kollektivbruksrörelsens system.

Från detta utgår kollektivbrukens ”Mönsterstadgar”, vars slutgiltiga text i dag offentliggöres.¹

Det måste också vara utgångspunkten för våra parti- och sovjetfunktionärer, till vilkas skyldigheter bl. a. hör att grundligt studera dessa stadgar och till punkt och pricka genomföra dem i praktiken.

Sådan är partiets inställning på nuvarande tidpunkt.

Kan det sägas att denna partiets inställning genomföres i praktiken utan överträdelser och förvrängningar? Nej, det kan man tyvärr inte säga. Det är bekant att i flera distrikt i Sovjetunionen, där kampen för kollektivbrukens tillvaro ännu inte är på långt när avslutad och där artelerna ännu inte vunnit fast fot, göres försök att gå utöver andelens ram och att hoppa direkt in i jordbrukskommunen. Artelen har ännu inte vunnit fast fot, men man ”socialiserar” redan bostadshusen, småboskapen och fjäderfäna, och detta ”socialiserande” håller på att urarta till ett byråkratiskt dekreterande på papperet, ty de betingelser som gör ett sådant socialiserande nödvändigt är ännu inte för handen. Man kunde tro att spannmålsproblemet redan lösts i kollektivbruken, att det redan är ett övervunnet stadium, att huvuduppgiften på nuvarande tidpunkt inte är spannmålsproblemetets lösning, utan lösningen av boskapsskötselns och fjäderfäskötselns problem. Man frågar sig: vem har behov av detta huvudlösa ”arbete” som blandar ihop olika former av kollektiv-bruksrörelsen? Vem har behov av detta dumma och för saken skadliga löpande i förväg? Att reta upp kollektivbrukets bonden genom att ”socialisera” bostadshusen, alla, mjölk kreatur, all småboskap och allt fjäderfä, medan spannmålsproblemet ännu *inte är löst*, medan kollektivbrukens artelform ännu inte vunnit *fast fot* — är det inte klart, att en sådan ”politik” endast kan vara till behag och till nytta för våra svurna fiender?

En av dessa nitiska genomdrivare av ”socialiserandet” går t. o. m. så långt att han ger artelen order att ”inom tre dagar registrera allt fjäderfä i varje hushåll”, att tillsätta speciella ”kommendörer” för registreringen och övervakningen, att ”besätta kommandoposterna i artelen”, att ”föra befälet i den socialistiska kampen utan att lämna posterna”, och — självfallet — hålla hela artelen med järnhand.

Vad är detta — en politik för kollektivbrukets ledning eller en politik för att *upplösa* och *diskreditera* det?

Jag talar nu inte om de, med förlov sagt, ”revolutionärer” som *inleder* organiseringen av en artel med att ta ned klockorna från kyrktornen. Att ta ned kyrkklockorna — tänk så r-revolutionärt!

Hur har detta huvudlösa sysslande med att ”socialisera”, dessa löjliga försök att hoppa över sig själv, försök som har till syfte att kringgå klasserna och klasskampen, men i själva verket ger våra klassfiender vatten på deras kvarn — kunnat uppstå i vår mitt?

De har kunnat uppstå bara i den atmosfär, som skapats genom våra ”lätta” och ”oväntade” framgångar på kollektivbrukets uppbyggets front.

De har kunnat uppstå bara som resultat av huvudlösa stämningar inom leden av en del av partiet: ”Vi kan allting!”, ”Allt är en bagatell för oss!”.

De har kunnat uppstå bara som resultat av att några av våra kamrater fått svindel av framgångarna, att de för en minut förlorat klarsyntheten och den nyktra omdömesförmågan,

¹ ”Pravda” den 2 mars 1930.

För att korrigera vår arbetslinje på kollektivbruksuppbyggets område *måste vi göra slut på dessa stämningar.*

Det är nu en av partiets närmaste uppgifter.

Konsten att leda är en allvarlig sak. Man får inte bli efter rörelsen, ty att bli efter betyder att lösryckas från massorna. Men man får inte heller löpa i förväg, ty att löpa i förväg betyder att förlora massorna och att isolera sig. Den som vill leda rörelsen och samtidigt bibehålla kontakten med miljonmassorna, måste föra kamp på två fronter — mot de efterblivna såväl som mot dem som löper i förväg.

Vårt parti är starkt och oövervinnligt därför att det i sin ledning av rörelsen förmår bevara och mångdubbla sina förbindelser med arbetarnas och böndernas miljonmassor.

Pravda nr 60, 2 mars 1930.

Svar till kamrater kollektivbrukare

Av tidningarna är det bekant att Stalins artikel ”Svindel av framgångarna” och centralkommitténs bekanta beslut ”Om kampen mot förvrängningarna av partilinjens i kollektivbruksrörelsen” väckt livlig återklang bland praktikerna i kollektivbruksrörelsen. I samband härmed har jag på senaste tid mottagit en mängd brev av kamrater kollektivbrukare med begäran att jag skall besvara de frågor de där ställt. Det var min plikt att besvara dessa brev i form av privatbrev. Men det visade sig vara omöjligt, eftersom, mer än hälften av breven inte innehöll någon uppgift om brevskrivarnas adress (de hade glömt att sända adressen). Emellertid har de frågor som berörts i breven ett kolossalt politiskt intresse för alla våra kamrater. Dessutom är det klart att jag icke kunde lämna de kamrater, som glömt att meddela sin adress, utan svar. Därför såg jag mig nödsakad att offentligt, d. v. s. i pressen, besvara breven från kamraterna i kollektivbruken och tog ut ur breven alla för saken viktiga frågor. Jag gjorde det så mycket hellre, som jag här hade att följa ett direkt beslut av centralkommittén.

Första frågan. Var ligger roten till felet i bondefrågan?

Svar. I den oriktiga inställningen till medelbonden. Däri att man tillåtit våld i det ekonomiska förhållandet till medelbonden. Däri att man glömt att den ekonomiska samverkan med medelböndernas massor inte får baseras på våldsåtgärder, utan måste baseras på en överenskommelse med medelbonden, på förbund med medelbonden. Däri att man glömt att det viktigaste i kollektivbruksrörelsen .på nuvarande tidpunkt är arbetarklassens och fattigböndernas förbund med medelbönderna mot kapitalismen i allmänhet och mot kulakerna i synnerhet.

Så länge offensiven riktade sig mot kulakerna, i enhetsfront med medelbonden, gick allting väl. Men när några av våra kamrater, berusade av framgångarna, omärkligt började glida över från_ offensiv mot kulaken till kamp mot medelbonden, då de på jakt efter en hög kollektiviseringsprocent började bruka våld mot medelbonden, berövade honom rösträtt, ”avkulakiserade” och exproprierade honom — då började offensiven förvanskas, enhetsfronten med medelbonden undergrävdes och kulaken fick självfallet möjlighet att försöka komma på benen igen.

De glömde att våldet, som är nödvändigt och nyttigt i kampen mot våra klassfiender, är otillåtligt och fördärligt i förhållande till medelbonden, som är vår bundsförvant.

De glömde att kavalleriattacker, som är nödvändiga och nyttiga för lösningen av militära uppgifter, är olämpliga och fördärliga för lösningen av uppgifterna i kollektivbruksuppbygget, som dessutom organiserats i förbund med medelbonden.

Här ligger roten till felet i bondefrågan.

Om det ekonomiska förhållandet till .medelbonden säger Lenin:

”Framför allt måste vi stödja oss på den sanningen, att man här i själva verket inte kommer någon vart med våldsmetoder. Här är den ekonomiska uppgiften en helt annan. Här finns inte det överskikt, som man kan amputera bort utan att röra fundamentet, byggnaden i dess helhet. Det överskikt, som kapitalisterna i städerna utgjorde, finns här inte. *Att här arbeta med våldsmedel betyder att fördärva det hela... Ingenting kan vara dummare än själva tanken på våld i det ekonomiska förhållandet till medelbonden.*” (Lenin, ”Referat om arbetet på landsbygden”, Samlade verk, b. XXIV, s. 168, ryska.)

Vidare:

”*Våld i förhållande till medelbönderna är i högsta grad skadligt. Dessa utgör ett talrikt, miljonhövdat skikt. Inte ens i Europa, där de ingenstädes uppnått en sådan styrka, där tekniken och kulturen, stadslivet och järnvägarna nått en kolossal utveckling, där det lättast kunde komma ifråga, har någon, inte ens någon av de mest revolutionära socialisterna föreslagit våldsåtgärder gentemot medelbönderna.*” (Samma arbete, s. 167.)

Det torde vara klart.

Andra frågan. Vilka är de viktigaste felen i kollektivbruks-rörelsen?

Svar. Dessa fel är åtminstone tre.

1. Man har brutit mot den leninska frivillighetsprincipen vid kollektivbrukens uppbyggande. Man har brutit mot partiets viktigaste anvisningar och mot mönsterstadgarna för jordbruksartelen beträffande frivillighet i kollektivbruksupbygget.

Leninismen lär att man måste leda bönderna in på kollektivbrukets spår på ett frivilligt sätt, genom att övertyga dem om, det socialiserade, kollektiva jordbrukets företräde framför det individuella jordbruket. Leninismen lär att man kan övertyga bönderna om kollektivbrukets företräden endast genom att i handling, genom erfarenhet visa och bevisa för dem att kollektivbruket är bättre än det individuella jordbruket, att det är fördelaktigare än det individuella jordbruket, att kollektivbruket bereder bonden, fattig- och medelbonden, en utväg ur fattigdom och nöd. Leninismen lär att kollektivbruket utan dessa betingelser inte kan vara stabila. Leninismen lär att varje försök att med våld tvinga fram kollektivbruk, varje försök att införa kollektivbruk med tvångsmedel endast kan leda till negativa resultat, endast kan stöta bort bönderna från kollektivbruksrörelsen.

Och så länge denna huvudregel följdes, hade kollektivbruks-rörelsen verkligen den ena framgången efter den andra. Berusade av framgångarna, började emellertid några av våra kamrater ignorera denna regel, började visa en överdriven brådska och på jakt efter en hög kollektiviseringsprocent införa kollektivbruk med tvångsmedel. Det är inte att undra på att de negativa resultaten av en sådan ”politik” inte länge lät vänta på sig. De i största hast bildade kollektivbruket började smälta bort lika fort som de uppstått, och en del av bönderna, som ännu i går hyste ett oerhört förtroende för kollektivbruket, började vända dem ryggen.

Det är det första och viktigaste felet i kollektivbruksrörelsen.

Beträffande frivilligheten i kollektivbruksupbygget säger Lenin:

”Nu är det vår uppgift att gå över till *samhälleligt* brukande av jorden, att gå över till allmänt storbruk. Men intet tvång från sovjetmaktens sida kan komma ifråga; ingen lag tvingar till detta. *Jordbrukskommunen* bildas *frivilligt*, övergången till *samfällad brukning* av jorden kan endast vara *frivillig*, inte det ringaste tvång i detta avseende från arbetar- och bonderegeringens sida kan här förekomma och tillåtas inte av lagen. Om någon av er sett sådant tvång utövas, så måste ni veta att det är ett missbruk, att det är ett, brott mot lagen, vilket vi av all kraft strävar att rätta och kommer att rätta.1 (Lenin, ”Svar på skriftliga frågor”, Samlade verk, b. XXIV, s. 43, ryska.)

Vidare:

Endast om det lyckas oss att i handling *visa* bönderna det samfällda, kollektiva, kooperativa, arteliserade jordbrukets företräden, endast om det lyckas oss att bistå bonden med hjälp genom det kooperativa, arteliserade jordbruket, endast då kommer arbetarklassen, som håller statsmakten i sina händer, att verkligen bevisa för bonden att den har rätt, då kommer den verkligen att varaktigt och på ett riktigt sätt dra den mångmiljonhövdade bondemassan över på sin sida. Därför kan man knappast överskatta betydelsen av alla slags åtgärder för främjandet av det kooperativa, arteliserade jordbruket. Vi har miljoner spridda, splittrade enskilda jordbruk ute på landsbygden... Först när det *praktiskt*, genom en för bönderna tillgänglig *erfarenhet bevisats* att övergången till det kooperativa, arteliserade jordbruket är nödvändig och möjlig, först då skall vi med rätta kunna säga att i ett så kolossalt bondeland som Ryssland ett viktigt steg till det socialistiska jordbruket tagits.”¹ (Lenin, ”Tal på jordbrukskommunernas och jordbruksartelernas första kongress”, Samlade verk, b. XXIV, s. 579-580, ryska.)

Kurs. av mig. J. St.

Till sist ännu ett ställe ur Lenins arbeten:

”När sovjetmaktens representanter uppmuntrar kooperativa organisationer av alla slag och likaså jordbrukskommuner bland medelbönderna, får de inte tillåta *det ringaste tvång* vid deras bildande. Endast sådana sammanslutningar är värdefulla, som bönderna själva bildat på eget fritt initiativ och vilkas fördelar de prövat i praktiken. *En överdriven hast i denna sak är skadlig*, ty den kan bara stärka medelböndernas avoghet mot nya idéer. De representanter för sovjetmakten, som tillåter sig att använda inte ens direkta utan låt vara indirekta tvångsmedel i syfte att förena bönderna i kommuner, måste ställas till strängaste ansvar och avlägsnas från arbetet på landsbygden.”¹ (Lenin, ”Åttonde partikongressens resolution om förhållandet till medelbönderna”, Samlade verk, b. XXIV, s. 174, ryska.)

Det torde vara klart.

Det behöver väl knappast bevisas att partiet med all stränghet kommer att genomföra dessa Lenins anvisningar.

2. Man har brutit mot den leninska principen om hänsynstagande till de olikartade förhållandena i Sovjetunionens olika distrikt beträffande kollektivbruksuppbygget. Man har glömt att det i Sovjetunionen finnes områden av de mest olika slag, med olika hushållningsform och kulturnivå. Man har glömt att det bland dessa områden finnes avancerade, genomsnittliga och efterblivna områden. Man har glömt att kollektivbruksrörelsens tempo och kollektivbruksuppbyggets metoder *inte kan vara desamma* för dessa långt ifrån likartade områden.

”Det skulle vara ett fel”, säger Lenin, ”om vi helt enkelt och schablonmässigt skulle kopiera dekreten för alla orter i Ryssland, om bolsjevikerna-kommunisterna, sovjetfunktionärerna i Ukraina och Donområdet företog sig att utan urskillning, över en kam utsträcka deras giltighet till andra områden”... ty ”vi låter under inga omständigheter binda oss av en likartad schablon, vi beslutar inte en gång för alla att vår erfarenhet, erfarenheten i det centrala Ryssland, fullständigt kan överföras på alla områden i periferin.” (Lenin, ”Centralkommitténs verksamhetsberättelse på åttonde partikongressen”, Samlade verk, b. XXIV, s. 125-126, ryska.)

Lenin säger vidare att:

”Det vore den största dumhet att schablonisera Central-Ryssland, Ukraina och Sibirien, att underkasta dem en bestämd schablon.” (Lenin, ”Referat om naturaskatten”, Samlade verk, b. XXVI, s. 243, ryska.)

Slutligen förpliktar Lenin Kaukasiens kommunister att

”förstå *det egenartade i sitt läge, i sina republikers läge, till skillnad från läget och förhållandet i RSFSR, att inse nödvändigheten av att inte efterapa vår taktik utan efter moget övervägande*

¹ Kurs. av mig. J. St.

variera den i anslutning till de olikartade konkreta betingelserna.” (Lenin, ”Till kommunisterna-kamraterna i Aserbajdsjan, Grusien, Armenien, Dagestan och Bergsrepublikerna”, Samlade verk, b. XXVI, s. 191, ryska.)

Det torde vara klart.

Utgående från dessa anvisningar av Lenin har vårt partis centralkommitté i sitt beslut ”Om kollektiviseringens tempo” (se ”Pravda” av den 6 januari 1930) med hänsyn till kollektiviseringsstempot uppdelat Sovjetunionens områden i tre grupper. Av dem kan Nordkaukasien, Mellersta Volga och Nedre Volga i huvudsak slutföra kollektiviseringen våren 1931, andra spannmålsområden (Ukraina, Centrala svartmylleområdet, Sibirien, Ural, Kasakhstan o. s. v.) kan i huvudsak slutföra den våren 1932, och de övriga områdena kan draga ut på kollektiviseringen ända till slutet av femårsplanen, d. v. s. till 1933.

Men hur gick det i verkligheten? Det visade sig att en del av våra kamrater, berusade av de första framgångarna i kollektivbruksrörelsen, hastigt och lustigt glömde både Lenins anvisningar och centralkommitténs beslut. Moskvadistriktet började i sin hektiska jakt efter uppblåsta kollektiviseringssiffror inställa sina funktionärer på kollektiviseringens slutförande våren 1930, ehuru det hade inte mindre än tre år (till slutet av 1932) till sitt förfogande. Centrala svartmylleområdet, som inte ville ”bli efter de andra”, började inställa sina funktionärer på kollektiviseringens slutförande under första hälften av 1930, ehuru det hade inte mindre än två år (till slutet av 1931) till sitt förfogande. Och funktionärerna i Transkaukasien och Turkestan började, i sin iver att ”hinna upp och gå förbi” de främsta distrikten, inställa sig på kollektiviseringens slutförande på ”kortaste tid”, ehuru de hade hela fyra år (till slutet av 1933) till sitt förfogande.

Det är klart att de distrikt, som var mindre förberedda för kollektivbruksrörelsen, till följd av detta forcerade kollektiviserings-”tempo” och i sin iver att ”gå förbi” de bättre förberedda distrikten blev nödsakade att sätta i gång ett förstärkt administrativt tryck och försökte ersätta de felande faktorerna för kollektivbruksrörelsens snabba tempo med sin egen administrativa frenesi. Resultaten är bekanta. Alla känner den villervalla som uppstod i dessa områden och som sedan måste redas ut genom centralkommitténs ingripande.

Det är det andra felet i kollektivbruksrörelsen.

3. Man har brutit mot den leninska principen om, det otillåtliga i att i fråga om kollektivbruksuppbygget hoppa över en ofulländad form av rörelsen. Man har brutit mot den leninska principen att inte gå massornas utveckling i förväg, att inte dekretera massornas rörelse, att inte lösrycka sig från massorna utan hålla jämna steg med massorna och föra dem framåt, att leda dem fram till våra paroller och göra det lättare för dem att genom egen erfarenhet övertyga sig om våra parollers riktighet.

”När Petrograds proletariat och soldaterna i Petrograds garnison tog makten”, säger Lenin, ”visste de mycket väl att uppbyggnadsarbetet på landsbygden skulle komma att möta stora svårigheter, att man här måste gå mera successivt fram, att det skulle vara den *största dumhet* att genom *dekret* och lagparagrafer här *försöka införa samfällid brukning av jorden*, att endast ett obetydligt antal upplysta bönder skulle kunna gå med på detta, medan den väldiga majoriteten av bönderna inte ställde sig en sådan uppgift. Och därför inskränkte vi oss till det som var absolut nödvändigt för revolutionens utveckling: att under inga förhållanden *gå massornas utveckling i förväg* utan vänta tills frammarschen växer fram ur dessa massors egen erfarenhet, ur deras egen kamp.”¹ (Lenin, ”Tal om revolutionens första årsdag”, Samlade verk, b. XXIII, s. 252, ryska.)

Utgående från dessa anvisningar av Lenin förklarade centralkommittén i sitt bekanta beslut ”Om kollektiviseringens tempo” (se ”Pravda” av den 6 januari 1930)

¹ Kurs. av mig. J. St.

- a) att kollektivbruksrörelsens viktigaste form för ögonblicket är jordbruksartelen,
 b) att det därför är nödvändigt att utarbeta mönsterstadgar för jordbruksartelen såsom kollektivbruksrörelsens viktigaste form,
 c) att man i vårt praktiska arbete inte får tillåta att kollektivbruksrörelsen "dekreteras" från ovan, att man inte får "leka kollektivisering".

Detta betyder att vi nu inte får hålla kurs på kommunen, utan på jordbruksartelen som kollektivbruksuppbyggets viktigaste form, att vi inte får tillåta att man hoppar över från jordbruksartelen till kommunen, att man inte får ersätta böndernas massrörelse till kollektivbruken med att "dekretera" kollektivbruk, med att "leka kollektivbruk".

Det torde vara klart.

Men hur gick det i verkligheten? Det visade sig att en del av våra kamrater, berusade av de första framgångarna i kollektivbruksrörelsen, hastigt och lustigt glömde både Lenins anvisningar och centralkommitténs beslut. I stället för att organisera en massrörelse för jordbruksarteler började dessa kamrater direkt "överföra" de individuella bönderna till kommunens stadgar. I stället för att stärka artelformerna i rörelsen började de tvångsvis "socialisera" småboskap, fjäderfä, inte-varuproducerande mjölkboskap och bostadshus.

Resultaten av denna för en leninist otillåtliga brådska är nu allmänt kända. I regel skapade man naturligtvis inga varaktiga kommuner. Men i stället lät man många lantbruksarteler gå sig ur händerna. Det är sant att de "goda" resolutionerna blev kvar. Men vad tjänade de till?

Det är det tredje felet i kollektivbruksrörelsen.

Tredje frågan. Hur kunde dessa fel uppstå och hur måste partiet rätta dem?

Svar. De uppstod på grund av våra snabba framgångar på kollektivbruksrörelsens område. Det händer ibland att framgångarna framkallar svindel. Inte sällan leder de till stark självöver-skattning och övermod. Detta kan särskilt lätt inträffa hos representanterna för ett parti som står vid makten. Särskilt ett sådant parti som vårt, vars styrka och auktoritet är nära nog omätliga. Här är det fullt möjligt att fall av den kommunistiska uppblåsthet kan förekomma, vilken Lenin så frenetiskt bekämpade. Här är det fullt möjligt att det kan uppstå tro på dekretets, resolutionens och orderns allmakt. Här föreligger en fullt reell fara för att i en eller annan vinkel av vårt omätliga land partiets revolutionära åtgärder kan förvandlas till tomt, byråkratiskt dekretskriveri av enskilda partirepresentanter. Jag syftar inte bara på lokala funktionärer utan också på enskilda funktionärer för hela områden, också på enskilda medlemmar av centralkommittén.

"Kommunistisk uppblåsthet är det", säger Lenin, "när en person, som tillhör det kommunistiska partiet, ur vilket han ännu inte rensats ut, inbillar sig att han kan lösa alla sina uppgifter genom kommunistiskt dekretskriveri." (Lenin, "Den nya ekonomiska politiken och det politiska upplysningsväsendets uppgifter", Samlade verk, b. XXVII, s. 50-51, ryska.)

Just på denna grundval var det som felen i kollektivbruksrörelsen, förvrängningen av partilinjen i kollektivbruksuppbyggets sak uppstod.

Vari består faran i dessa fel och förvrängningar, om de också framdeles kommer att fortsätta, om de inte snabbt och restlöst likvideras?

Faran består här i att dessa fel för oss raka vägen till kollektivbruksrörelsens diskreditering, till osämja med medelbonden, till desorganisering av fattigbönderna, till förvirring inom våra led, till att hela vårt socialistiska uppbygge försvagas, till att kulakdömet återupprättas.

Kort sagt, dessa fel har tendensen att driva oss bort från vägen som leder till stärkande av förbundet med böndernas huvudmassor, från vägen som leder till stärkande av den proletära diktaturen, och in på en väg som leder till brytning med dessa massor, till att den proletära diktaturen undergräves.

Denna fara framträdde redan under andra hälften av februari, just i det ögonblick då en del av våra kamrater, förblindade av de föregående framgångarna', i galopp vek av från den leninska vägen. Partiets centralkommitté beaktade denna fara och dröjde ej att ingripa samt uppdrog åt Stalin att i en speciell artikel om kollektivbruksrörelsen ge en varning åt de kamrater som förivrat sig. En del tror att artikeln ”Svindel av framgångarna” är ett resultat av Stalins personliga initiativ. Det är naturligtvis nonsens. Vår centralkommitté är inte till för att i en sådan sak tillåta något personligt initiativ av vem det vara må. Det var en djupgående rekognoscering som centralkommittén företog. Och när hela djupet och omfattningen av feLEN blev klara, dröjde centralkommittén inte att med hela sin auktoritets styrka slå till dessa fel genom att offentliggöra sitt berömda beslut av den 15 mars 1930.

Det är svårt att under det vanvettiga loppet hejda sådana som huvudstupa rusar mot avgrunden, svårt att vända dem till den rätta vägen. Men det är just därför vår CK kallas det leninska partiets centralkommitté, emedan den förmår övervinna också större svårigheter än dessa. Och dessa svårigheter har den redan i huvudsak övervunnit.

(Det är svårt för hela grupper inom) partiet att i sådana fall hejda sitt lopp, att i tid vända om till den rätta vägen och under full gång omgruppera sina led. Men det är just därför vårt parti kallas Lenins parti, emedan det förfogar över tillräcklig elasticitet för att övervinna sådana svårigheter. Och dessa svårigheter har det redan i huvudsak övervunnit.

Det viktigaste består här i att ha mod att erkänna sina fel och uppbjuda kraft till att inom kortaste tid likvidera dem. Den största svårigheten är fruktan att erkänna sina fel sedan man berusats av de nyss vunna framgångarna, fruktan för självkritik, obenägenhet att snabbt och beslutsamt rätta feLEN. Man behöver bara övervinna denna svårighet, behöver bara lägga bort de uppstyltade sifferuppgifterna och den kanslibyråkratiska maximalismen, man behöver bara koppla om sin uppmärksamhet och rikta den på uppgifterna i .kollektivbrukens organisatoriskt-ekonomiska uppbygge, för att det inte skall finnas ett spår kvar av feLEN,. Det finns ingen grund att betvivla, att partiet redan i huvudsak övervunnit denna farliga svårighet.

”Alla revolutionära partier”, säger Lenin, ”som hittills gått under, har gått under till följd av att de blev övermodiga och inte förmådde se vari deras kraft låg, att de fruktade att tala om sina svagheter. Men vi skall ej gå under, ty vi fruktar inte att tala om våra svagheter och vi skall lära oss att övervinna svagheten.”¹ (Lenin, ”Slutord till centralkommitténs verksamhetsberättelse”, Samlade verk, b. XXVII, s. 260– 261, ryska.)

Dessa Lenins ord får man inte glömma.

Fjärde frågan. Är inte kampen mot förvrängningarna av partilinjen ett återtåg, en reträtt?

Svar. Naturligtvis inte! Endast sådana personer kan här tala om återtåg, vilka anser det vara en offensiv att fortsätta feLEN och förvrängningarna och en reträtt att bekämpa feLEN. Att gå till angrepp genom att hopa fel och förvrängningar, det är en bra ”offensiv” — det måste man säga....

Vi framförde jordbruksartelen som kollektivbruksrörelsens viktigaste form i närvarande ögonblick och gav motsvarande mönsterstadgar till handledning för arbetet på kollektivbruksuppbyggets område. Retirerar vi från denna position? Naturligtvis inte!

¹ Kurs. av mig. J. St.

Vi framförde befästheten av produktionssamverkan mellan arbetarklassen och fattigbönderna å ena sidan samt medelbönderna å den andra som grundval för kollektivbruksrörelsen i närvarande ögonblick. Retirerar vi från denna position? Naturligtvis inte!

Vi uppställde parollen att likvidera kulakerna som klass såsom den viktigaste parollen i vårt praktiska arbete på landsbygden i närvarande ögonblick. Retirerar vi från denna position? Naturligtvis inte!

Vi slog redan i januari 1930 in på det bekanta tempot för kollektiviseringen av jordbruket i Sovjetunionen, i det vi uppdelade Sovjetunionens områden i vissa grupper och anvisade varje grupp dess skilda tempo. Retirerar vi från denna position? Naturligtvis inte!

Var finns här partiets "reträtt"?

Vi vill att personer som gjort sig skyldiga till fel och förvrängningar skall retirera från sina fel. Vi vill att dumbommarna skall retirera från sina dumheter och ställa sig på leninismens ståndpunkt. Vi vill det emedan man bara under denna betingelse kan fortsätta den verkliga offensiven mot våra klassfiender. Betyder det att vi därmed retirerar? Naturligtvis inte! Det betyder bara att vi vill genomföra en riktig offensiv och inte en idiotisk lek med offensiven.

Är det inte klart att det är bara tokar och "vänstervridna" personer, som kan beteckna denna partiets inställning som ett återtåg?

De som pratar om återtåg är ur stånd att begripa åtminstone två saker.

a) De känner inte lagarna för offensiven. De förstår inte att en offensiv är dömd att misslyckas om *inte* de erövrade ställningarna *befästs*.

När kan en offensiv exempelvis på det militära området vara framgångsrik? När man inte inskränker sig bara till en allmän frammarsch, utan samtidigt strävar att *befästa* de erövrade ställningarna, *omgruppera* sina styrkor i enlighet med den förändrade situationen, draga etapplinjerna *närmare* och *föra fram* reserverna. Vartill behövs allt detta? För att man skall kunna trygga sig mot överraskningar, likvidera enskilda genombrott, mot vilka ingen enda offensiv är garanterad, och på så sätt förbereda fiendens fullständiga tillintetgörande. De polska truppernas fel 1920 bestod, om vi håller oss bara till sakens militära sida, däri att de inte beaktade denna regel. Det förklarar bl. a. den omständigheten att då trupperna, sedan de med ett slag vältrat fram till Kiev, därefter likaledes blev tvungna att med ett slag dra sig tillbaka till Warszawa. Sovjettruppernas fel 1920 bestod, om vi återigen håller oss bara till sakens militära sida, däri att de vid sin offensiv mot Warszawa gjorde samma fel som polackerna.

Detsamma måste man säga om lagarna för offensiven på klasskampens front. Man kan inte utföra en framgångsrik offensiv för att likvidera klassfienderna *utan att befästa de erövrade ställningarna, utan att omgruppera* sina styrkor, utan att säkerställa fronten med reserver, utan att dra *etapplinjerna närmare* o. s. v.

Hela saken är den att 'dumbommarna inte förstår lagarna för offensiven. Hela saken är den att partiet förstår dem och genomför dem i praktiken.

b) De förstår inte offensivens klassväsen. De skriker om offensiv. Men offensiv mot *vilken* klass, i förbund med *vilken* klass? Vi går till offensiv mot landsbygdens kapitalistiska element i förbund med medelbonden, ty bara en sådan offensiv kan skänka oss seger. Men hur går det om offensiven till följd av enskilda partigrupper överdrivna iver börjar glida bort från den riktiga vägen och vänder udden mot vår bundsförvant, mot medelbonden? Behöver vi *vilken* offensiv som helst och inte en offensiv mot en bestämd klass, i förbund med en bestämd klass? Don Quijote inbillade sig ju också att han anföll fienderna, när han gick till attack mot

en väderkvarn. Och ändå är det ju bekant att han spräckte skallen på sig vid denna, med förlov sagt, offensiv.

Det är tydligt att Don Quijotes lagrar inte ger våra ”vänstervridna” någon ro.

Femte frågan. Vilken är den viktigaste faran hos oss, faran från höger eller från ”vänster”?

Svar. Den viktigaste faran hos oss nu är högerfaran. Högerfaran var och förblir den viktigaste faran hos oss.

Står inte detta påstående i motsättning till den bekanta tesen i centralkommitténs beslut av den 15 mars 1930 om att de ”vänstervridnas” fel och förvrängningar för närvarande är kollektivbruksrörelsens starkaste broms? Nej, det är ingen motsägelse. Saken är den att de ”vänstervridnas” fel på kollektivbruksrörelsens område är fel, som skapar en gynnsam situation för stärkandet och befästandet av högeravvikelsen i partiet. Varför? Därför att dessa fel framställer partiets linje i falsk belysning — följaktligen underlättar de diskrediteringen av partiet — följaktligen underlättar de högerelementens kamp mot partiets ledning. Diskrediteringen av partiledningen är just den elementära grundval, på vilken det ensamt är möjligt för högeravvikarna att utveckla sin kamp mot partiet. Det är de ”vänstervridna”, deras fel och förvrängningar, som bereder högeravvikarna denna grundval. För att framgångsrikt kunna bekämpa högeropportunisten måste man därför övervinna ”vänster”-opportunisternas fel. De ”vänstervridna” är objektivt sett högeravvikarnas bundsförvanter.

Sådant är det egenartade sambandet mellan ”vänster”-opportunisten och högeravvikelsen.

Detta samband förklarar också det faktum att några av ”vänster”-elementen inte sällan resonerar om block med högeravvikarna. Det förklarar också den egenartade företeelsen att en del av ”vänster”-elementen, som ännu i går ”genomförde” en hurraoffensiv och försökte kollektivisera -Sovjetunionen på två, tre veckor, i dag förfaller till passivitet, faller modet, hastigt och lustigt rymmer stridsfältet åt högeravvikarna och sålunda sätter kurs på ett faktiskt återtag (utan citationstecken!) inför kulakdömet.

Det egenartade i det nuvarande ögonblicket består däri, att kampen mot de ”vänstervridnas” fel hos oss utgör betingelsen och den säregna formen för en framgångsrik kamp mot högeropportunisten.

Sjätte frågan. Hur skall man bedöma det faktum att en del bönder strömmar bort från kollektivbruken?

Svar. Att en del bönder strömmar bort från kollektivbruken betyder att det på senare tid bildats ett visst antal otillräckligt solida kollektivbruk hos oss, och att dessa nu rensar sig från vacklande element. Det betyder att de uppblåsta kollektivbruken försvinner, att de solida blir kvar och kommer att stärkas. Jag tror att det är en fullt normal företeelse. En del kamrater blir förtvivlade över detta, råkar i panik och griper krampaktigt efter uppblåsta procentsiffror för kollektiviseringen. Andra är skadeglada och profeterar om kollektivbruksrörelsens ”misslyckande”. Såväl de förra som de senare misstager sig grundligt. Såväl de förra som de senare har långt igen till en marxistisk uppfattning av kollektivbruksrörelsens väsen.

Det är främst de s. k. döda själar som lämnar kollektivbruken. Egentligen lämnar de dem inte utan blottar bara den tomma platsen. Behöver vi döda själar? Nej, naturligtvis inte. Jag tror att nordkaukasierna och ukrainarna gör alldeles rätt, när de upplöser kollektivbruk med döda själar och organiserar verkligt livskraftiga och verkligt solida kollektivbruk. På det kan kollektivbruksrörelsen endast vinna.

För det andra är det främmande, mot vår sak direkt fientliga element som lämnar kollektivbruken. Det är klart att ju fortare dessa element rensas ut desto bättre för kollektivbruksrörelsen.

Slutligen är det de vacklande elementen, som varken kan kallas främmande eller döda själar, vilka lämnar kollektivbruken. Det är just de bönder som vi *i dag* ännu inte förmått övertyga om vår saks riktighet, men som vi *i morgon* helt säkert kommer att kunna övertyga. Att sådana bönder lämnar kollektivbruken betyder en allvarlig, om än övergående förlust för kollektivbruksrörelsen. Därför är kampen för att vinna kollektivbrukens vacklande element i dag en av kollektiv-bruksrörelsens aktuellaste uppgifter.

Det visar sig alltså att när en del av bönderna strömmar bort från kollektivbruken, så är det inte en uteslutande negativ företeelse. Det visar sig att i den mån denna företeelse befriar kollektivbruken från döda själar och direkt främmande element, så innebär den en välgörande process av sanering och stärkande av kollektivjordbruken.

För en månad sedan ansågs det att vi har över 60' procents kollektivisering i de spannmålsproducerande områdena. Nu är det klart att denna siffra, om vi utgår från de verkliga och något så när solida kollektivbruken, var uppenbart överdriven. Om kollektivbruksrörelsen, sedan en del bönder lämnat den, stabiliseras på en nivå av omkring 40 procents kollektivisering i spannmålsområdena — och det kan vi säkert uppnå — så blir det ett utomordentligt resultat av kollektivbruksrörelsen för närvarande. Jag tar genomsnittssiffran för spannmålsområdena, väl vetande att vi också har enskilda distrikt med en genomgående kollektivisering upp till 80-90 procent. 40 procents kollektivisering i spannmålsområdena betyder att vi till våren 1930 förmått uppfylla den ursprungliga femårsplanen för kollektiviseringen med det *dubbla*.

Vem vågar förneka den *avgörande* karaktären av denna historiska framgång i Sovjetunionens socialistiska utveckling?

Sjunde frågan. Gör de vacklande bönderna rätt, när de lämnar kollektivbruken?

Svar. Nej, de gör inte rätt. När de lämnar kollektivbruken, handlar de mot sina egna intressen, ty endast kollektivbruken ger bönderna en utväg ur armod och mörker. När bönderna lämnar kollektivbruken försätter de sig i ett sämre läge, ty de berövar sig själva de lättnader och fördelar, som sovjetmakten tillförsäkrar kollektivbruken. Felen och förvrängningarna i kollektivbruken är ingen anledning till utträde. Man måste rätta felen med gemensamma krafter och stanna kvar i kollektivbruken. Det är så mycket lättare att rätta felen som sovjetmakten med alla krafter kommer att bekämpa dem.

Lenin säger:

”Under varuproduktionen är småbrukarsystemet inte i stånd att befria mänskligheten från massornas elände och förtryck.” (Lenin, ”Proletariatets uppgifter i vår revolution”, Samlade skrifter i urval, b. X, s. 77.)

Lenin säger:

”Med småbruket kan man inte komma ut ur armodet.” (Lenin, ”Tal i agrarfrågan”, Samlade verk, b. XXIV, s. 540, ryska.)

Lenin säger:

”Om vi fortsätter att hänga fast vid de gamla småbruken, om än som fria medborgare på fri jord, så hotas vi i alla fall av en oundviklig undergång.” (Lenin, ”Tal om agrarfrågan på bondedeputerades första allryska kongress”, Samlade skrifter i urval, b. XI, s. 296.)

Lenin säger:

”Endast med hjälp av gemensamt, kooperativt arbete i arteler kan man finna en utväg ur den återvändsgränd, i vilken det imperialistiska kriget bragt oss.” (Lenin, ”Tal i agrarfrågan”, Samlade verk, b. XXIV, s. 537, ryska.)

Lenin säger:

”Det är nödvändigt att övergå till samfällad brukning av jorden i stora mönsterjordbruk”, ty ”utan detta kan man inte finna en utväg ur det förfall, ur det rent av förtvivilade läge i vilket Ryssland befinner sig.” (Lenin, ”Tal om agrarfrågan”, Samlade verk, b. XX, s. 418, ryska.)

Vad betyder allt detta?

Det betyder att kollektivbruken är det *enda* medel som bereder bönderna en utväg ur armod och mörker.

Det är klart att bönderna inte gör rätt, när de träder ut ur kollektivbruken.

Lenin säger:

”Av sovjetmaktens hela verksamhet vet ni naturligtvis alla, vilken *kolossal betydelse* vi tillmäter kommunerna, artelerna och i allmänhet alla organisationer, som är inriktade på det individuella bondesmåbrukets förvandling till ett samhälleligt, kooperativt eller arteliserat och på en successiv medverkan till denna förvandling.” (Lenin, ”Tal på jordbrukskommunernas och jordbruksartelernas första kongress”, Samlade verk, b. XXIV, s. 579, ryska.)

Lenin säger:

”Sovjetmakten har gett direkt *företräd*e åt kommunerna och kooperativerna och ställt dem på *främsta platsen*.”¹ (Lenin, ”Den proletära revolutionen och renegaten Kautsky”, Samlade skrifter i urval, b. XII, s. 231-232.)

Vad betyder det?

Det betyder att sovjetmakten kommer att erbjuda kollektivbruken lättnader och fördelar framför de individuella jordbruken. Det betyder att den kommer att erbjuda kollektivbruken lättnader såväl genom att ge dem jord, att förse dem med maskiner, traktorer, utsäde o. s. v., som också genom att lätta skatterna och bevilja kollektivbruken kredit.

Varför erbjuder sovjetmakten kollektivbruken lättnader och fördelar?

Därför att kollektivbruken är det enda sättet att befria bönderna från armodet.

Därför att den privilegierade hjälpen åt kollektivbruken är den verksamaste formen för hjälp åt fattig- och medelbönderna.

I dagarna har sovjetmakten beslutat att *för en tid av två år upphäva* skatterna på all kollektiviserad arbetsboskap i kollektivbruken (hästarna, dragoxarna o. s. v.), på alla kor, svin, får och allt fjäderfä, som befinner sig i kollektivbrukens gemensamma ägo samt i kollektivbrukarnas individuella ägo.

Sovjetmakten har dessutom beslutat att till årets slut *uppskjuta* återbetalningen av de skulder kollektivbrukarna ådragit sig genom krediterna samt att *annullera* alla böter och ersättningsplikter som före den första april ådömts bönder, vilka inträtt i kollektivbruken.

Den har till sist beslutat att under innevarande år ovillkorligen ge kollektivbruken kredit till ett belopp av 500 milj. rubel.

Dessa lättnader kommer att hjälpa bönderna i kollektivbruken. De kommer att hjälpa de kollektivbönder, som förmått stå emot strömmen ut ur kollektivbruken, som härdats i kampen mot kollektivbrukens fiender, som, försvarat kollektivbruken och hållit kollektivbruks-

¹ Kurs. av mig. J. St.

rörelsens stolta fana högt. Dessa lättnader kommer att hjälpa de fattigbönder och medelbönder i kollektivbruken, som nu utgör våra kollektivbruks huvudkärna, som kommer att stärka och utforma våra kollektivbruk samt vinna miljoner och åter miljoner bönder för socialismens sak. Dessa lättnader kommer att hjälpa de kollektivbruksbönder som nu bildar kollektivbrukens huvudkadrer och som i fullt mått gjort sig förtjänta av att kallas kollektivbruksrörelsens hjältar.

Dessa lättnader *kommer inte* de bönder att *erhålla*, som lämnat kollektivbruken.

Är det inte klart att bönderna tar fel, när de lämnar kollektivbruken?

Är det inte klart att de endast genom att återvända till kollektivbruken kan komma i åtnjutande av dessa lättnader?

Åttonde frågan. Vad skall man göra med kommunerna, vore det inte skäl att upplösa dem?

Svar. Nej, det bör man inte göra och det är alls inte nödvändigt att upplösa dem.. Jag talar om de verkliga kommunerna, och inte om dem som finnes bara på papperet. I Sovjetunionens spannmålsproducerande distrikt finns en rad utmärkta kommuner, som förtjänar att uppmuntras och stödjas. Jag syftar på de gamla kommuner som gått igenom sina prövoår och härdats i kampen, vilka fullständigt rättfärdigat sin existens. De bör inte upplösas utan ombildas till arteler.

Att bilda kommuner och leda dem är en komplicerad och svår sak. Stora och stabila kommuner kan existera och utveckla sig endast om det finnes erfarna kadrer och beprövade ledare. En brådstörtad övergång från artelstadgarna till kommunstadgarna kan endast stöta bort bönderna från kollektivbruksrörelsen. Därför måste man gå till detta verk med särskilt allvar och utan den ringaste brådska. Artelen är en enklare sak och mera tillgänglig för de breda bondemassornas medvetande. Därför är artelen för närvarande den mest spridda formen av kollektivbruksrörelsen. Endast i den mån jordbruksartelen stärkes och befästes, kan grunden skapas för böndernas massrörelse till kommunen. Men det kommer inte att gå så fort. Därför kan kommunen, som utgör den högsta formen, först i framtiden bli kollektivbruksrörelsens huvudlänk.

Nionde frågan. Vad skall man göra med kulakerna?

Svar. Hittills har vi talat om medelbonden. Medelbonden är arbetarklassens bundsförvant, och vår politik gentemot honom måste vara vänskaplig. Annorlunda förhåller det sig med kulaken. Kulaken är sovjetmaktens fiende. Med honom har vi inte och kan vi inte ha någon fred. Vår politik gentemot kulakerna är en politik som går ut på att likvidera dem som klass. Det betyder naturligtvis inte att vi kan likvidera dem med ett slag. Men det betyder att vi kommer att sträva därefter att de blir inringade och likviderade.

Lenin säger om kulaken:

”Kulakerna är de mest bestialiska, de råaste och mest barbariska utsugarna, vilka i andra länders historia mer än en gång återupprättat godsägarnas, monarkernas, prästernas och kapitalisternas välde. Kulakerna är till antalet flera än godsägarna och kapitalisterna. Men bland folket utgör kulakerna dock minoriteten... Dessa blodsugare har skott sig på folkets nöd under kriget, de har samlat pengar i tusen och hundratusental genom att höja priserna på spannmål och andra produkter. Dessa spindlar har blivit feta på de genom kriget ruinerade böndernas bekostnad, på de svältande arbetarnas bekostnad. Dessa blodiglar har sugit de arbetandes blod och blivit desto rikare, ju mera arbetaren i städerna och fabriken hungrade. Dessa vampyrer har slagit och slår fortfarande under sig godsägarnas jord, de förslavar alltjämt de fattiga bönderna.” (Lenin, ”Kamrater arbetare, låt oss gå till den sista, avgörande kampen”, Samlade verk, b. XXIII, s. 206-207, ryska.)

Vi har tolererat dessa blodsugare, spindlar och vampyrer och genomfört en politik som gått ut på att begränsa deras utsugartendenser. Vi har tolererat dem, emedan vi inte haft något med vilket vi kunnat ersätta kulakbruket, kulakproduktionen. Nu har vi möjlighet att mer än nog ersätta deras jordbruk med våra kollektivbruks och sovjetbruks hushållning. Nu behöver vi inte längre tolerera dessa vampyrer och blodsugare. Nu vore det att gå emot arbetarnas och böndernas intressen om vi tolererade dessa vampyrer och blodsugare, som tänder eld på kollektivbruken, som mördar kollektivbrukens funktionärer och försöker förstöra sådden.

Därför måste politiken att likvidera kulakerna som, klass genomföras med all den energi och konsekvens, som bolsjevikerna bara kan uppvisa.

Tionde frågan. Vari består kollektivbrukens närmaste praktiska uppgift?

Svar. Kollektivbrukens närmaste praktiska uppgift består i kamp för sådden, kamp för att i största möjliga mån utvidga såningsarealerna, kamp för att riktigt organisera sådden.

Alla andra uppgifter i kollektivbruken måste nu anpassas till uppgiften att genomföra sådden.

Alla andra arbeten i kollektivbruken måste nu underordnas arbetet för organiseringen av sådden.

Det betyder att kollektivbrukens och deras partilösa medlemsaktivs styrka, att kollektivbrukens ledares och deras bolsjevikiska kärnas förmåga kommer att prövas inte på grund av sprakande resolutioner och högravande hälsningstal, utan på grund av det levande arbetet för såddens riktiga organisering.

Men för att med heder genomföra denna praktiska uppgift måste man rikta kollektivbrukens funktionärers uppmärksamhet på kollektivbrukets *ekonomiska* frågor, på frågor rörande *kollektivbrukens inre* uppbygge.

Intill senaste tid har kollektivbrukens funktionärers uppmärksamhet koncentrerats på jakten efter höga kollektiviserings-siffror, och härvid har man inte velat se skillnaden mellan en verklig kollektivisering och en kollektivisering på papperet. Nu måste man sluta upp med denna vurm för siffror. Nu måste funktionärernas uppmärksamhet koncentreras på kollektivbrukens *befästande*, på kollektivbrukens organisatoriska *utformning* och på *organiseringen* av det praktiska arbetet i kollektivbruken.

Intill senaste tid har funktionärernas uppmärksamhet i kollektivbruken varit koncentrerad på att organisera väldiga kollektivbruksenheter, att organisera s. k. ”giganter”, varjämte dessa ”giganter” inte sällan urartat till tungrodda kommandocentra, som bedrivit sitt arbete på papperet men saknat ekonomiskt rotfäste på landsbygden. Arbetet för reklamens skull slukade följaktligen det effektiva arbetet. Nu måste man sluta upp med denna vurm för reklamen. Nu måste man koncentrera funktionärernas uppmärksamhet på kollektivbrukens organisatoriska och ekonomiska arbete på landsbygden. När detta uppvisar behöriga resultat, kommer ”giganterna” att uppstå av sig själva.

Intill senaste tid har man ägnat ringa uppmärksamhet åt uppgiften att dra medelbönderna med till ledande arbete i kollektivbruken. Emellertid finns det bland medelbönderna utmärkta husbönder, som skulle kunna bli praktiska ekonomiska funktionärer i kollektivbrukets uppbygget. Nu måste denna brist i vårt arbete likvideras. Nu är det vår uppgift att dra med de bästa av medelbönderna till ledande arbete i kollektivbruken och låta dem utveckla sina talanger på detta område.

Intill senaste tid har man inte ägnat tillräcklig uppmärksamhet åt arbetet bland bondkvinnorna. Den förflutna perioden har visat att arbetet bland bondkvinnorna är den svagaste punkten i vårt arbete. Nu måste denna brist energiskt och slutgiltigt avhjälpas.

Intill senaste tid har kommunisterna i en rad distrikt utgått ifrån att de med egna krafter kan lösa alla uppgifter i kollektivbruksuppbygget. Med utgångspunkt härifrån har de inte ägnat tillräcklig uppmärksamhet åt uppgiften att dra med partilösa till ansvarigt arbete i kollektivbruken, att befordra partilösa till ledande arbete i kollektivbruken och organisera en bred partilös medlemsaktiv i kollektivbruken. Vårt partis historia har bevisat och den förflutna perioden av kollektivbruksuppbygget har än en gång visat, att denna inställning är fullständigt 'oriktig. Om kommunisterna skulle sluta sig inne i sitt skal och resa en mur mellan sig och de partilösa, så skulle de fördärva det hela. Om det lyckats kommunisterna att hölja sig med ära i kampen för socialismen, medan kommunismens fiender blivit grundligt slagna, så är det bl. a. därför att kommunisterna förmått dra in i arbetet de bästa bland de partilösa, förstått att samla krafter ur de partilösas breda skikt och att omgiva sitt parti med en bred partilös aktiv. Nu måste denna brist i vårt arbete med de partilösa energiskt och slutgiltigt avhjälpas.

Att avhjälpa dessa brister i vårt arbete, att i grunden likvidera dem — det innebär just att bringa kollektivbrukens *ekonomiska* arbete på rätt spår.

Alltså:

1. Att riktigt organisera sådden — det är vår uppgift.
2. Att koncentrera uppmärksamheten på kollektivbruksrörelsens ekonomiska frågor — det är det medel som behövs för att lösa denna uppgift.

Pravda nr 92, den 3 april 1930,